

ELEŞTİREL
PEDAĞOĞI
KONGRESİ

29-30 Kasım / 1 Aralık

ELEŞTİREL

Pedagoji Kongresi

2024

Avrupa
Birliği **sivil
düşün**

Bu kongre kitapçığı Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğın sorumluluğu tamamiyle BİRARADA (Bilim, Sanat, Eğitim, Araştırma Ve Dayanışma Derneği)'ne aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

Eğitime gönül vermiş değerli arkadaşlar

Sizleri BİRARADA Derneği, TÖZ Yayınevi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mezunları Derneği tarafından 29-30 Kasım ve 1 Aralık tarihlerinde Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mezunları Derneği Vişnelik Tesisleri, Ankara'da düzenlenecek olan Eleştirel Pedagoji Kongresine davet ediyoruz.

Günümüzde kapitalist kriz, hayatın birçok yönünü tahakküm altına almıştır. Kriz, hiç kuşkusuz eğitimi etkilemektedir. Eğitim sistemleri içinde üretilen bilgi, insanlık için değil, iktidar ve sermayenin çıkarları doğrultusunda kullanılmaktadır. Sözelimi "Eğitim 4.0" çerçevesindeki internet, dijital teknoloji, robotik, kodlama ve yapay zeka gibi imkanların nasıl ve kimin yararına kullanıldığı, eğitimin başat soru/n/larından biridir.

Diğer yandan 1960'lardan itibaren Paulo Freire'in temellerini attığı eleştirel pedagoji bu imkânları sorunsallaştırarak farklı müşterekler, ortaklıklar, BİRARADALıkları açığa çıkartmak için bu yıkımdan "çıkış deneyimlerini" merkezine almaktadır. Eleştirel Pedagoji, yoksulluk, işsizlik, dışlanma ve marjinalleştirilme gibi toplumsal sorunlara dair yeni soruları, derslikler ve üretim alanları içinde diyalojik öğretimle sordurarak bireyleri özneleştirmektedir. Doğası gereği politik olan eğitim kurumunu, özgürleşme yolunda bir bilinçlendirici ve güçlendirici pratiğe dönüştürmeye çalışmaktadır. Ancak merkezi eğitim sistemleri, öğrencilerin öznelliğini üretmelerini engellemekte ve öğretmenin özerkliğini zayıflatmaktadır. Bunun yanında kamusal eğitim anlayışı piyasacı yaklaşıma feda edilmektedir.

İnsanlık krizi eleştiriyile aşılabılır. Eski Yunancadan Latinceye geçen "krizis", bir hastalığın dönüm noktasına gelindiğinde olgusal bağlam ve gerçek koşullarda hızlıca düşünüp bir an önce nesnel karar vermeyi ve seri biçimde harekete geçmeyi anlatır. Tam da bu nedenle kriz, insana dair bütünsel bakış açısını paramparça eder. Bu parçalanmışlığı eleştirel pedagojiyle ortadan kaldırmak mümkün. Ama nasıl, hangi araçlarla ve ne tür bir ortamda? Bu tür soru(n)ların ele alınacağı I. Eleştirel Pedagoji Kongresi'ne eleştirel ve alternatif eğitim perspektifiyle araştırmalar yapan, bu konuda düşünen, üreten herkesi kolektif atölye düzenlemeye, atölyelere katılmaya veya panel önermeye çağırıyoruz.

Atölyeler, paneller sayfalarını inceleyerek kongremize hangi alanda bildiri sunacağınızı belirleyebilir ya da kongremize dinleyici olarak katılmayı tercih edebilirsiniz. Her durumda hangi oturumlara katılacağınızı belirterek kayıt formunu doldurmanızı rica ederiz.

Kongremizde sizlerle birlikte olmak dileğiyle...

İÇİNDEKİLER

Düzenleme kurulu	7
Bilim Kurulu	8
Davetli Konuşmacılar	9
Kongre Programı	11
Panel Bildiri Özetleri	18
Eğitimde Yaratıcı Drama Ve Playback Tiyatrosu'nun Birlikte Kullanımının Eleştirel Pedagojiye Katkısı.....	18
Üniversite Kampüslerinin Öğrenciler İçin Ayrıcalık Anlamına Gelmesi: Neoliberal Eğitimin Öğrencilerdeki Tezahürleri	20
Feminist Bir Faillik Oluşturmada Feminist Pedagojinin İmkânları Üzerine	22
Feminist Pedagoji Yoluyla Taşra Akademisine Dahil Olmak: Uluslararası İlişkiler Bölümünde 'Hoca'lık Deneyimi.....	25
Fantastik Mimarlıklar Bahane	27
Mimarlıkta Ayrımcılık Ekseni Ve Kişisel Olanın Davet Edilmesi	28
Kırılgan Bir Dünyada Etik Karşılaşmalar.....	28
Konumlu Ve Dönüştürücü Pedagojik Denemeler	30
Akademik Özgürlük Ve Üniversite Otonomisine Yönelik Müdahaleler: Uzak Ve Yakın Tarih.....	31
Dar Zamanlarda Eleştirel Pedagoji ve Felsefe Üzerine Yeniden Düşünmek.....	31
Ayrımlar Üretme Mekanizması Olarak Sanat Eğitimi	34

İÇİNDEKİLER

bell hooks'un Pedagojik Pratikleri Bağlamında Feminist Bir Sınıf Tahayyülü.....	36
Öğretmen Eğitimi Programlarında Kapsayıcılık Becerileri Ve Çocuk Yoksulluğunun İlişkisi: Sistematik Bir Alan Yazın Taraması.....	38
2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ve Felsefe Dersi Öğretim Programı: Bir Eleştirel Söylem Analizi	40
Eğitmenin Eğitimine Odaklı Pedagoji: Eleştiriye Kapalı Sanat Eğitmeninin Eğitimi	42
Lise Öğrencilerinin Gözünden Öğrenme Ortamlarında Güvenlik Algısı	43
Öğretmenin Kimliği ve Sembolik Sınırlar: Bir Özel Okul İncelemesi.....	45
Türkiye'de Öğretmenliğin Toplumsal Tarihi: Beş Film Tek Hikâye	47
Serüven Kültür'ün Conscientizacao'su.....	49
Özgürleştirici Pedagojik Bir Yazı Atölyesi Çalışması: Travmayı Kadınca Yeniden Yazmak	51
Feminist Pedagoji Perspektifinden Ders Anlatma Deneyimleri: Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Derslerinde Bilişsel Dönüşümün İmkânları.....	53
Yaratıcı Drama Ve Eleştirel Pedagoji Arasında Verimli İlişki: Dorothy Heatcote'un Uygulaması	55
Öğretmenlerin Eleştirel Pedagojiye Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması	56
Kolektif Çalışma Atölyeleri	58
Eleştirel Pedagoji ve p4c	58

İÇİNDEKİLER

Göç Pedagojisi: Eleştirel Pedagojinin İnsan, Toplum, Yurttaşlık, Sığınmacılık Ve Mültecilik Anlayışının İlke Ve Uygulamaları Neler Ve Nasıl Olmalı.....	59
Medya Dijital Okuryazarlığı ve Eleştirel Pedagoji.....	61
Kılavuza Yönelik Atölyeler	63
Ders Kitaplarında Eleştirel Pedagoji: Daha Eşitlikçi, Kapsayıcı Ve Çoğulcu İçerikler Geliştirmek	63
Ekolojik Pedagoji.....	64
Köy Enstitülerinden Günümüz İçin Ne Tür Dersler Çıkarılabilir?.....	65
Laik eğitimde din öğretimi	67
Okulda Eleştirel Pedagojinin Uygulanmasının İmkânları Üzerine Düşünmek.....	68
Özel Gereksinimli Çocukların Eğitimine Eleştirel Pedagoji Açısından Bakış.....	70
Uygulamalı Uzman Atölyeleri	71
Çocuk Akademisi	71
Eleştirel Pedagoji Ve Yaratıcı Drama	72
Eleştirel Düşünceyi Yaratıcı Dans İle Geliştirmek.....	72
İrkçilik Karşıtı Pedagoji.....	73
Eleştirel Pedagojiden Queer Pedagojiye	74
Biyografiler	75
Destekleyenler	102

Ö N E M L İ T A R İ H L E R

Panel başlığı ve bildiri özetleri
ve atölye öneri metinleri için 17 Temmuz 2024
son tarih

Kabul edilen panel başlık ve
bildirilerinin ve atölye metin
bildirilerinin açıklanması 1 Eylül 2024
tarihinden itibaren

Panel bildirisi ve atölye metin
önerisi 15 Eylül 2024
sunanların kesin kaydının
yapılması

Kongre geçici programının
açıklanması ve atölye ve
panel katılımcı kayıtlarının
başlaması 20 Eylül 2024

Atölye katılımcı kayıtları için
son tarih 15 Kasım 2024

Panel bildiri tam metinleri için
son tarih 15 Aralık 2024

ELEŞTİREL
PEDAGOJİ
KONGRESİ

DÜZENLEME KURULU

- **Ahmet Eker**
İletişim, BİRARADA Enstitüsü
- **Duygu Altınoluk**
Toplumsal Cinsiyet ve Eleştirel Erkeklik İncelemeleri
- **Emine Sevim**
Sosyoloji, BİRARADA Enstitüsü
- **Esra Ergüzeloğlu**
Kamu Yönetimi, Mersin Üniversitesi
- **Filiz Arıöz**
Eczacılık Fakültesi Analitik Kimya, BİRARADA Enstitüsü
- **Hüseyin Gürkan Abalı**
Eğitim Ekonomisi ve Planlaması, Mersin Üniversitesi
- **Kemal İnal**
Pedagoji, BİRARADA Enstitüsü
- **Nur Betül Çelik**
Siyasal Düşünce, BİRARADA Enstitüsü
- **Pervin Oya Taneri**
Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
- **Sema Bayraktar**
Bankacılık ve Finans, BİRARADA Enstitüsü
- **Serap Emil**
Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
- **Serkan Akkuş**
Töz Yayınevi

BİLİM, SANAT, EĞİTİM,
- B i
ARAŞTIRMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
R - A R
ASSOCIATION FOR SCIENCE, ART,
A - D A
EDUCATION, RESEARCH AND SOLIDARITY
ENSTITÜ -

BİLİM KURULU

- **Ayşe Nilüfer Durakbaşı**
Sosyoloji, Marmara Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi, Bağımsız Araştırmacı
- **Aslı Telli**
Medya Antropolojisi ve İletişim, Wits University ve BİRARADA Enstitüsü
- **Dürdane Tor**
Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Erciyes Üniversitesi
- **Elif Baş**
Sosyal Hizmet ve Danışmanlık, Manisa Celal Bayar Üniversitesi
- **Fatma Umut Beşpınar Akgüner**
Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
- **Fuat Ercan**
Eleştirel Sosyal Teori, Mimar Sinan Üniversitesi Yarı Zamanlı Öğr. Üyesi
- **Gökhan Karaosmanoğlu**
Güzel Sanatlar Fakültesi, Temel Sanat Eğitimi Bölümü, Ankara Üniversitesi
- **Günizi Kartal**
Bilgisayar ve Eğitim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Boğaziçi Üniversitesi
- **İhsan Metinnam**
Güzel Sanatlar Fakültesi, Temel Sanat Eğitimi Bölümü, Ankara Üniversitesi
- **Kadriye Funda Barutçu Yıldırım**
Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
- **Mediha Sarı**
Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Çukurova Üniversitesi
- **Murat Kaymak**
Eğitim Uzmanı
- **Mustafa Altıntaş**
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Gazi Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi
- **Nehir Gündoğdu**
Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyoloji Bölümü
- **Özlem Yeşim Özbek**
Edebiyat Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Çankırı Karatekin Üniversitesi

DAVETLİ KONUŞMACILAR

Arnd-Michael Nohl

Batı Almanya'nın Herborn kasabasında büyüdükten sonra, Heidelberg, Ankara ve Berlin'de Eğitim Bilimi, İslâm Bilimi ve Psikoloji okudu. Berlin Freie Üniversitesi ve Magdeburg Üniversitesi'ndeki çeşitli görevlerden sonra 2006 yılından beri Hamburg Helmut Schmidt Üniversitesi'nde Eğitimin Temelleri profesörü olarak çalışmaktadır. Eğitim, toplumsallaşma, dönüşümsel öğrenme, kültürlerarası pedagoji, niteliksel araştırma metodolojisi ve Türkiye ile ilgili birçok makale ve kitabı bulunan yazar, Berlin'de yaşamaktadır.

Peter Mayo

Peter Mayo, Malta Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde profesör ve aynı üniversitede Küresel Yetişkin Eğitimi alanında UNESCO Başkanı'dır. Sosyoloji ve eğitim alanında, 2021 ve 2022'de sırasıyla Macmillan ve Bloomsbury Academic ile yayınlanan "Hayat Boyu Öğrenme, Küresel Sosyal Adalet ve Sürdürülebilirlik" (L. English ile) ve "Uluslararası Perspektifte Eleştirel Eğitim" (P. Vittoria ile) dahil olmak üzere çok sayıda yayının yazarıdır. 2019 yılında Uluslararası Yetişkin Sürekli Eğitim Onur Listesi'ne alınmıştır.

Nurgül Rodriguez

Nurgul Rodriguez, disiplinler arası bir pratiğe sahip bir sanatçıdır. Porselen, enstalasyon, el yapımı kağıt, baskı, üç boyutlu eserler ve son zamanlarda toplumsal katılımlı ve işbirlikçi projeler dahil olmak üzere çeşitli disiplinlerde aktif bir bireysel pratiğe sahiptir. Çalışmaları sosyal, politik ve kişiseldir ve göç, diasporalar, sınırlar ve kültürler gibi konulara odaklanmaktadır. Yeni bir kültürde kimlik oluşumu sürecinde diasporik bir birey olmayı keşfeder. Nurgul, ailesiyle birlikte Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri ve İspanya'da geçirdiği birçok göçebe yılın ardından 2009 yılında Calgary'ye yerleşmiştir. 2018 yılında Alberta Sanat Fonu'ndan Görsel Sanatlar ve Yeni Medya bireysel proje hibesi almış, Calgary Sanat Geliştirme Bireysel Sanat Projesi ve Kanada Sanat Konseyi'nden desteklenmiştir. Calgary Üniversitesi'nden MFA derecesine sahiptir ve yakın zamanda Medicine Hat'teki Medalta'da ve Calgary'deki AUArts'ta bir rezidans programını tamamlamıştır; ayrıca Calgary Allied Alberta Foundation Rezidansı ve Esplanade Sanatçılarında Rezidans programlarında yer almıştır. Eserleri Remai Modern, borderLINE: 2020 Çağdaş Sanat Bienali ve Esplanade Sanat ve Miras Müzesi, Landed gibi mekanlarda sergilenmiştir.

Jennifer Markides

Jennifer Markides, Alberta M tis Ulusu'nun bir  yesi ve Calgary  niversitesi'ndeki Werklund Eğitim Fakültesi ve Sosyal Hizmet Fakültesi'nde Müfredat ve öğrenme alanında yardımcı doğenttir. 2021 yılında Kanadalı Müfredat  alışmaları Derneği'nden "Afet Sonrası Bilgelik ve İyilik Haller: Gençlerin Anlattığı Hikayeler" başlıklı doktora çalışmasıyla Tez  d l  almış ve Yerli Soruşturma  emberi'nden 2021 Yılı Olağan  st  Yerli Akademisyen/Araştırmacı  d l 'ne layık görülmüştür. Jennifer'ın araştırmaları, gençlerin bütünsel iyilik halleri ve yerli eğitimi üzerine odaklanmakta, sistemik değişim ve uzlaşma eylemlerine yönelmektedir. Toplulukların ihtiyaç, ilgi ve bilgilerine duyarlı olan araştırmaların ortaya çıkardığı topluluk katılımlı ortaklıklara öncelik vermektedir. Akademik çalışmalarında yerli araştırma yöntemlerini, özgürleştirici pedagojileri ve sanat temelli yaklaşımları kullanmaktadır. Jennifer ayrıca DIO Press ile birlikte yerli akademik çalışmaların çeşitli formlarını içeren Topluluk Bilgeliği dizisinin editörüdür.

KONGRE PROGRAMI

1. GÜN / 29 KASIM 2024 (CUMA)

09.00 – 10.00

Kayıt

10.00 – 11.30

Hoş geldiniz: Kemal İnal

Davetli Konuşmacılar:

Peter Mayo “Critical Pedagogy in Adult Education: New Trends”

Arnd-Michael Nohl “The Postcolonial Critique of Education”

13:30 – 15:30

OTURUM I

Panel 1: Eğitimde Güncel Sorunlar

Oturum Başkanı: Mustafa Altıntaş

- Olga Hünler “Akademik Özgürlük ve Üniversite Otonomisine Yönelik Müdahaleler: Uzak ve Yakın Tarih”
- Zeliha Burcu Acar “Dar Zamanlarda Eleştirel Pedagoji ve Felsefi Üzerine Yeniden Düşünmek”
- Anıl Kandemir “2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ve Felsefe Dersi Öğretim Programı: Eleştirel Söylem Analizi”

Kılavuza Yönelik Atölye 1: Ders Kitaplarında Eleştirel Pedagoji

Yürütücü: Canan Aratemür Çimen & Pervin Oya Taneri

Kılavuza Yönelik Atölye 2: Ekolojik Pedagoji

Yürütücü: Arzu Peksev & Yasin Sancak

Uygulamalı Atölye 1: Savaş Karşıtı Yaratıcı Drama

Yürütücü: Mete Akoğuz

KONGRE PROGRAMI

1. GÜN / 29 KASIM 2024 (CUMA)

15.30 – 16.00

Kahve Arası

16.00 – 18.00

OTURUM II

Panel 2: Peki Biz Buna Feminist Dersek? Mimarlıkta Feminist Pedagoji

Oturum Başkanı: Aslihan Şenel

- Bihter Almaç "Fantastik Mimarlıklar"
- Gülşah Aykaç "Mimarlıkta Ayrımcılık Ekseni ve Kişisel Olanın Davet Edilmesi"
- Esra Sert "Kırılgan Bir Dünyada Etik Karşılaşmalar"
- Aslihan Şenel "Konumlu ve Dönüştürücü Pedagojik Denemeler"

Panel 3: Eğitimde Kapsayıcılık

Oturum Başkanı: Burhanettin Kaya

- Eren Yılmaz "Lise Öğrencilerinin Gözünden Öğrenme Ortamlarında Güvenlik Algısı"
- Ayla Türksoy "Özgürleştirici Pedagojik Bir Yazı Atölyesi Çalışması: Travmayı Kadınca Yazmak"
- Oya Taneri "Öğretmen Eğitimi Programlarında Kapsayıcılık Becerileri ve Çocuk Yoksulluğunun İlişkisi: sistematik Bir Alan Yazın Taraması"

Kolektif Atölye 1: Göç Pedagojisi

Yürütücü: Adnan Gümüş

Uygulamalı Atölye 2: Eleştirel Pedagojiden Queer Pedagojiye

Yürütücü: Aylime Aslı Demir, Dilek Çankaya, Ezgi Toplu Demirtaş

Kılavuza Yönelik Atölye 3:

Okulda Eleştirel Pedagojinin Uygulanmasının İmkânları Üzerine Düşünmek

Yürütücü: Nejla Kurul & Cennet Engin

KONGRE PROGRAMI

2. GÜN / 30 KASIM 2024 (CUMARTESİ)

09.00 – 11.00

OTURUM III

Panel 1: Eleştirel Pedagojide Yaratıcı Drama

Oturum Başkanı: İhsan Metinnam

- Büşra Yalçinkaya "Eğitimde Yaratıcı Drama ve Playback Tiyatrosunun Birlikte Kullanımının Eleştirel Pedagojiye Katkısı"
- Mete Akoğuz "Yaratıcı Drama ve Eleştirel Pedagoji Arasında Verimli İlişki: Dorothy Heatcote'un Uygulaması"

Panel 2: Sanat ve Eleştirel Pedagoji

Oturum Başkanı: Ceren Selmanpakoğlu

- Tolga Ulusoy "Ayrımlar Üretme Mekanizması Olarak Sanat Eğitimi"
- Ceren Selmanpakoğlu & Başak Gerede&Meriç Kurt & Merve Namidar "Eğitmenin Eğitimine Odaklı Pedagoji: Eleştiriye Kapalı Sanat Eğitmeninin Eğitimi"

Kolektif Atölye 2: Medya Dijital Okuryazarlığı ve Eleştirel Pedagoji

Yürütücü: Esra Ercan Bilgiç & Yusuf Yüksekdağ

Uygulamalı Atölye 3: Eleştirel Düşünceyi Yaratıcı Dans ile Geliştirmek

Yürütücü: Lerna Babikyan

Kılavuza Yönelik Atölye 4: Laik Eğitimde Din Öğretimi

Yürütücü: Murat Çatal

11.00 – 12.30

Davetli Konuşmacılar

Nurgil Balac Rodriguez "Using a Critical Pedagogical Arts-Based Autoethnography"

Jennifer Markides "Critical Pedagogy: Past wrongs and Present Realities...Towards Better Futures for Indigenous Youth"

KONGRE PROGRAMI

2. GÜN / 30 KASIM 2024 (CUMARTESİ)

12.30 – 13.30

Öğle Yemeği

13.30 – 15.30

OTURUM IV

Panel 3: Feminist Pedagoji I

Oturum Başkanı: Duygu Altınoluk

- Dilşad Karakurt

“bell hooks’un Pedagojik Pratikleri Bağlamında Feminist Bir Sınıf Tahayyülü”

- Nihan Ozansoy Tunçdemir

“Eleştirel Pedagoji Perspektifinden Ders Anlatma Deneyimleri: Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Derslerinde Bilişsel Dönüşümün İmkânları”

Panel 4: Öğretmen Kimliği:

Oturum Başkanı: Nihan Soycan

- Ertan Adanaş & Şehnaz Nigar Çelik

“Eleştirel Pedagoji İlkeleri Bağlamında Türk Eğitim Sisteminin Değerlendirilmesi: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması”

- Nihan Soycan & Duygun Göktürk

“Öğretmen Kimliği ve Sembolik Sınırlar: Bir Özel Okul İncelemesi”

- Erhan Bağcı

“Türkiye’de Öğretmenliğin Toplumsal Tarihi: Beş Film Tek Hikâye”

Kolektif Atölye 3: Eleştirel Pedagoji ve P4C

Yürütücü: Fevzi Bakır

Uygulamalı Atölye 4: Çocuk Akademisi

Yürütücü: Veli Mert & Esra Ergüzeloğlu

Kılavuza Yönelik Atölye 5: Özel Gereksinimli Çocukların Eğitimine Eleştirel Pedagoji Açısından Bakış

Yürütücü: Besim Toker

KONGRE PROGRAMI

2. GÜN / 30 KASIM 2024 (CUMARTESİ)

15.30 – 16.00

Kahve Arası

15.30 – 16.00

OTURUM V

Panel 5: Feminist Pedagoji II

Oturum Başkanı: İlknur Meşe

- İlknur Meşe
Feminist “Bir Faillik Oluşturmada Feminist Pedagojinin İmkânları Üzerine”
- Zehra Yılmaz
“Feminist Pedagoji Yoluyla Taşra Akademisine Dahil Olmak: Uluslararası İlişkiler Bölümünde ‘Hocalık Deneyimi’”

Kılavuza Yönelik Atölye 6: Köy Enstitüleri

Yürütücüler: İlker Aysel & Şermin Külahoğlu & Songül Sallan-Gül

Panel 6: Öğrenim Alanları Tartışması

Oturum Başkanı: Kemal İnal

- Sehel Oto & Serdar Türkmen
“Serüven Kültür’ün Conscientizaçao’su”
- İ. Durmaz & I. Çevik & N. Aslan & D. Düzyol
“Üniversite Kampüslerinin Öğrencileri için Ayrıcalık Anlamına Gelmesi: Neoliberal Eğitimin Öğrencilerdeki Tezahürleri”

Uygulamalı Atölye 5: Irkçılık Karşıtı Pedagoji

Yürütücü: Ceren Doğan, Nil Delahaye, Çetin Gürer

KONGRE PROGRAMI

3. GÜN / 1 ARALIK 2024 (PAZAR)

09.00 - 12.00

○ **Forum Hazırlığı**

Forum Hazırlığı (Kongrenin ilk iki günündeki etkinliklerin notlarını tutan gönüllü ekibimiz ve Düzenleme Kurulumuz)

12.30 - 13.30

○ **Öğle Yemeği**

13.30 - 15.00

○ **Forum** (Tüm Katılımcılar)

15.00 - 15.15

○ **Kahve Arası**

15.15 - 16.30

○ **Forum** (Tüm Katılımcılar)

16.30 - 16.45

○ **Kahve Arası**

16.45 - 18.00

○ **Değerlendirme:** Bir Sonraki Kongre İçin Öneriler
(Tüm Katılımcılar)

20:00

○ **GALA (Yemek ve Müzik Dinletisi)**

Katılmak isteyenler kendi imkanları ile katılabileceklerdir.
Kongrenin ilk günü katılım bilgisi verilmesi gerekmektedir.

ELEŞTİREL
PEDAGOGİ
KONGRESİ

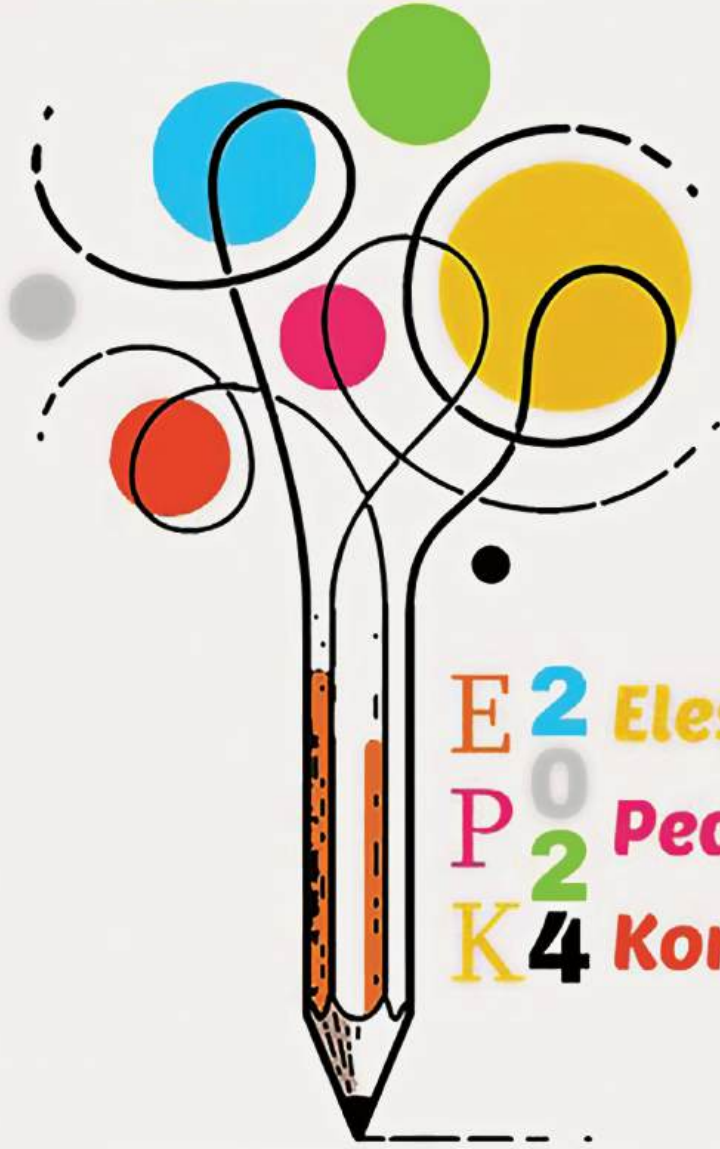
KONGRE ALANI

ODTÜ Mezunları Derneği Vişnelik Tesisleri

İşçi Blokları, 1538. Cd. No: 58 Çankaya-ANKARA

ELEŞTİREL
PEDAGOGİ
KONGRESİ

E 2 Eleştirel
P 0 Pedagoji
K 4 Kongresi

PANEL BİLDİRİ ÖZETLERİ

EĞİTİMDE YARATICI DRAMA VE PLAYBACK TİYATROSU'NUN BİRLİKTE KULLANIMININ ELEŞTİREL PEDAGOJİYE KATKISI

Büşra YALÇINKAYA

Yaratıcı drama, eğitimin tüm alanlarında kullanılabilir bir öğretim yöntemidir. Günümüzde de yaratıcı drama yönteminin eğitimde kullanımı yaygınlaşmaktadır. Yaratıcı dramanın kullanım alanlarından biri tiyatrodur. Tiyatro öğelerinden olan doğaçlama ise yaratıcı dramada kullanılan, oldukça önemli uygulama aşamalarından biridir. “Yaygın kullanımıyla bir metne bağlı olmadan, içten geldiği gibi ve aniden gelişen durum olarak tanımlanan doğaçlama, yaratıcı dramada, bireysel ve grup yaratıcılığının en çok ortaya çıktığı çalışmalardır. Bu çalışmalar, daha az kesin olarak belirlenmiş bir süreci kapsar, çünkü yazarlar ya da kaydederek değil zihinde canlandırılarak yaşanır. Önceden ayrıntılar saptanmadığı için de özgün bir süreç olarak gerçekleşir; diğer bir deyişle doğaçlamanın ana kaynağı bireyin yaşantısıdır. Bu nedenle katılımcıların kendilerini rahatça ortaya koyabildikleri ve bireysel olarak keyif aldıkları bir aşamadır” (Üstündağ, 1998, s. 32). Yaratıcı dramada doğaçlama aşamasında, kişi keşfeder, gelişir, buluş yapar ve öğrenir. Bu aşama aynı zamanda yaratıcı düşünmeyi olanaklı kıldığı gibi kişilerin rahatlıkla kendilerini ifade etmelerini de sağlar. Geçmişte, bir tiyatro formu ve yaratıcı drama sahneleme biçimi olan doğaçlama yönteminin eleştirel pedagoji için de kullanıldığını görebiliriz. “Eleştirel pedagojinin doğuşunda önemli isimlerden biri olan Shirley Steinberg, kendi öğretiminde doğaçlamaya yer vermiştir. “Shirley Steinberg, kendi öğretimini diyalog ve doğaçlama tiyatro ile tanımlamakla birlikte bir lise drama öğretmeni olarak o, geleneksel, senaryo tabanlı performanstan öğrencileriyle kolektif bir ortam içinde çalışmıştır. Keith Johnston’un Tiyatro Sporuna kavramından, Augusto Boal’ın Ezilenlerin Tiyatro’sundan ve Freire’nin pedagojisinden esinlenen o ve öğrencileri, sosyal olarak bilinçli, özyaşama dayalı tiyatrosal “estiyaptılar”ı (happenings) geliştirmişlerdir. Kanadalı tiyatrosal kolektif düşüncesine gevşek biçimde dayanan o, öğrencilerine, dinleyicileri katılma davet eden gündelik performanslar içinde araştırmayı, kişisel anlatı ve sanatları birleştirme imkânı veren “seçkiler” geliştirmiştir. Steinberg’in

ilk performansı/estiyaptısı olan An Anthology of Girls, Alberta, Lethbridge'deki "Uluslararası Kızlar, Kadınlar ve Üstün Zekâlılar (Giftedness) Konferansı'nda, 1986'daydı. Performansın (sanatın) sadece izleyicilerin değil, fakat sanatçıların üzerindeki etkinin keskin biçimde farkında olan o, dramatik seçkiyi, sosyal bilinç ve değişimi sağlamaya dönük bir çaba olarak okullarda ve topluluk gruplarında kullanmıştır. Son çalışmaları, eleştirel pedagojinin kültürel çalışmalarla, (Steinberg, 2004; Macedo ve Steinberg, 2007) hem formal hem de informal eğitsel çevrelerde birleştirilmesine odaklanmaktadır. Günümüzde eleştirel pedagoji akımını yeni bir varoluş aşamasına sokan son derece yaratıcı ve yenilikçi bir mekân tesis etmek için, çalıştığı McGill Üniversitesi'ndeki The Paulo and Nita Freire International Project for Critical Pedagogy'nin müdürüdür" (Kincheloe, 2018).

Ülkemizde ve dünyada yaratıcı drama ve drama çalışmaları ile doğaçlamanın eğitimde kullanıldığına dair birçok uygulamaya rastlayabiliriz. Türkiye'de örnekleri bulunmasa da, dünyada, modern doğaçlama tiyatro formlarından biri olan ve kişilerin gerçek anlatılarını kaynak alan Playback Tiyatrosu ise enstitülerde, eğitim sisteminde yerini aldığı gibi sosyal becerilerin gelişiminde de kullanılmaktadır. "Hannah FOX ve Abigail LEEDER gibi oyuncular-eğitmciler empati kurmak ve karmaşık konularda diyalog üretmek için otobiyografik tiyatro ve Augusto BOAL'ın ezilenlerin tiyatrosu gibi iyi bilinen diğer uygulamalı tiyatro çeşitleri ile birlikte Playback Tiyatrosu'nu üniversite sınıflarında başarıyla kullanmışlardır (Fox & Leeder, 2018). Jonathan FOX ise Playback Tiyatrosu'nu, geleneksel tiyatro kategorilerini, psikolojiyi ve eğitimi içeren bir metod olarak ifade etmiştir. Playback Tiyatrosu'nun, dürüstçe konuşur herkesi, eşit şekilde derinlemesine dinlersek iyilik getireceği fikrinden köken aldığını belirtmiştir. Uygulama açısından Playback Tiyatrosu, uygulamalı tiyatro ve doğal afetler sonrası teröpatik yardım, göçmenler gibi toplumsal konuları içeren geniş bir alanda kullanılmaktadır (Smigelsky & Neimeyer, 2008)" (Rosin, vd. 2021, s. 11-12). Genel anlamda doğaçlamaya dayalı bir tiyatro formu olan, seyircilerin anlatıları ile şekillenen bu nedenle yaşamı olduğu gibi yansıtan Playback Tiyatrosu sahneleme biçimleri ile, kişilerin yaşantılarıyla ilintili olan yaratıcı drama teknikleri, paralellik göstermektedir. Yaratıcı dramada yer alan heykel, fotoğraf karesi, donuk imge vb. teknikler, Playback Tiyatrosu'nun sahneleme biçimleriyle benzer. Yaratıcı drama, her yaştan her insana hitap ettiği gibi Playback Tiyatrosu da, gerçek anların ve hikayelerin canlandırıldığı bir tiyatro formu olmasından

ötürü geniş kitleleri kapsayabilmektedir. Bununla birlikte eğitimde Playback Tiyatrosu ve Yaratıcı Drama'nın birlikte kullanımı, başkaca uygulamaları olanaklı kılabilir.

“Eleştirel pedagoji, bizi daha önce hiç kimsenin gitmediği yerlere götüren eğitsel bir maceracılık yolunu izleyen hırslı bir varlıktır” (Kincheloe, 2018). Eğitimde yaratıcı drama yöntemi ile playback tiyatrosu sahneleme biçimlerinin birlikte kullanımı farklı uygulamalardan biri olabileceği gibi, bu biriktelik, süregelen ve dayatılan eğitim yöntemlerine karşı bambaşka fikirler sunan; tıpkı playback tiyatrosu ve yaratıcı drama gibi, kişilerin yaşantılarını, duygularını, birbirleri ile iletişimlerini önemseyen Eleştirel Pedagoji'ye de doğrudan hizmet edecektir. Bu sayede eğitim katılımcıları, birbirlerinin varlığını yadsımadan, sıradışı bakış açılarına ulaşabilecekler, devamlı üretebilen yaratıcı bir düşünce sistemi edineceklerdir.

Literatür tarama yöntemi ile oluşturulan bu bildirinin amacı, eğitimde yaratıcı drama metodu ile modern doğaçlama tiyatro formlarından biri olan Playback Tiyatrosu'nun birlikte kullanımının, eleştirel pedagojinin hedeflerine ulaşımını olanaklı kılacağını savunmaktır.

ÜNİVERSİTE KAMPÜSLERİNİN ÖĞRENCİLER İÇİN AYRICALIK ANLAMINA GELMESİ: NEOLİBERAL EĞİTİMİN ÖĞRENCİLERDEKİ TEZAHÜRLERİ

**İ. Durmaz & I. Çevik & N. Aslan & D. Düzyol
Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü, İstanbul**

İstanbul Üniversitesi'nin 1865'te yapılan ve Osmanlı döneminde Harbiye Nazırlığı olarak kullanılan tarihi kampüsü, halihazırda yalnız öğrenci ve üniversite çalışanlarının girişlerine açıkken, Şubat 2024'te ani bir kararla halka açıldı. Tartışmalar ve yoğun tepkiler üzerine kampüse ziyaretlere hemen bir hafta sonrasında çeşitli sınırlamalar getirilse de bunun öncesinde yaşanan ve tartışılanlar üniversite kampüslerinin öğrenciler için ifade ettiği anlamları gözlemlemek açısından kayda değer oldu. İstanbul Üniversitesi kampüsünün halka açıldığı ilk gün, ders esnasında sınıflara giren ve içeridekilerin fotoğraflarını çeken insanların görüntüleri sosyal medyayı doldurdu ve kampüslerin halka açılıp açılmaması gerektiği konusundaki tartışmaları körükledi. Bu tartışmalar bizim de par-

çası olduğumuz Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerince de yürütüldü. Bu bildiride, üniversite kampüslerinin kamunun kullanımına açılıp açılmaması gerektiği konusundaki tartışmalarından birini derinlemesine analiz ettik. Analizimiz kampüs alanında yalnızca üniversite mensuplarının hak iddia edebileceği kabulünün baskın olduğunu tespit etmenin yanı sıra bu kabulün altında yatan “eğitim ayrıcalığı” varsayımlarını incelemekte. Konuya yönelik tartışmalar sığağı sığağına çevrimiçi platformlarda yürütüldüğünden yazarlar olarak biz de dahil olmak üzere Boğaziçi Üniversitesi lisans öğrencilerinden oluşan bir WhatsApp grubundaki tartışmalara daha yakından baktık ve mesaj gönderenlerin kim olduğunu bilmeden seçtiğimiz sayılı anonim mesaj üzerinden konunun bu tür bir öğrenci grubundaki yansımalarını ve tespitlerimizden yola çıkarak üniversitemiz öğrencilerinin kampüs alanıyla ilgili düşüncelerini yönlendiren faktörleri inceledik. Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul Boğaziçi manzaralı kampüslere ve yurtlara sahip, üniversite giriş sınavlarında yüksek puanlı öğrencilerin yerleştiği ve bu nedenlerle öğrencilerinin hem kendileri, hem de gerek kişisel gerek akademik çevreleri tarafından ayrıcalıklı ve üstün görüldüğü bir kurum. 2021 yılından bu yana hükümet tarafından atanan okul yönetimine karşı üniversitenin direnişiyle kamuoyunun dikkatini çeken Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri, kampüslerin halka açılması tartışmasına renkli bir arka plan oluşturdu.

WhatsApp tartışmalarından seçtiğimiz bölümleri analiz ederken Belgesel Yöntem’in metodolojisini izledik ve konu kişilerce nasıl ele alınıyor? sorusunu sorduk. WhatsApp tartışmasında, öğrencilerin çoğunluğu üniversite kampüslerinin açılmasına karşı isteksizliğini dile getirirken, yalnızca küçük bir kısmı kampüslerin açılmasını destekleyen bir taraf almıştır. Öğrencilerin rektörlüğe yönelik politik tutumları, kampüsten yalnızca kendilerinin yararlanmayı hak ettiğine dair sahip oldukları inanç, kampüsün güvenli ve ayrıcalıklı bir alan olarak muhafazası ve kampüs sakinleri ile ötekiler arasındaki ayrımlar çerçevesinde genellikle savunmacı, korkulu, alaycı ve ayrıştırıcı bir dilin kullanıldığı hararetleli tartışmalar yaşandığını gördük. Kampüsün kamusal alan haline getirilmesi üzerine öne çıkan argümanlar, öğrencilere ait olduğu varsayılan kampüs alanının dışarıdan gelen yabancılar tarafından bozulması, yabancıların öğrencilere kendi görüşlerini dayatmaya çalışması veya öğrencileri taciz etmesine ilişkin endişe ile öğrencilerin değişen düzey ve çeşitlilikteki muhalif görüşlerinin halkın kampüse girişinden nasıl etkilenebileceği etrafında şekillendi. Öğrencilerin ve halkın farklı olduğu algısının, öğrencilerin kampüse girme ve

sahip olma haklarını kazandıkları ve dolayısıyla aynı statüye ulaşmamış olanların kendi “ayrıcılık” ve “güvenli” alanlarını bozup tehlikeye atmasından korktukları bakış açısı üzerine inşa edildiğini fark ettik. Bu kabul-ler, eğitimin neoliberal rekabet anlayışı tarafından desteklendiği ve bir ayrıcalığa dönüştüğü köklü meritokratik bakış açısının göstergeleri gibi görünüyor. Öğrencilerin bu özel ve ayrıcalıklı alan anlayışına çeşitli politik ve toplumsal bakış açılarıyla nasıl yaklaştıklarını ve ayrıcalık varsayımının rektörlüğe veya birbirlerine karşı olduğu gibi farklı durumlardaki tutumlarını nasıl etkilediğini inceledik. Bu güncel analiz, devlet üniversitesi kampüslerinin öğrencileri için anlamının nitelikli eğitimin bireysel bir ayrıcalık olarak yeniden formüle edildiği neoliberal döneme dair ipucu vermenin yanı sıra daha geniş bir tartışmaya da kapı aralıyor: Bugün Türkiye’de üniversite öğrencileri kendilerini toplumda nasıl konumlandırıyorlar? Analizimizi eğitim bilimsel ve politik arka planla ilişkilendirerek, hem Boğaziçi Üniversitesindeki güncel politik ortamı ama aynı zamanda eğitimsel ayrıcalığın bir tezahürünü kampüslerin kullanım hakkı tartışması üzerinden yapıyoruz.

FEMİNİST BİR FAİLLİK OLUŞTURMADA FEMİNİST PEDAGOJİNİN İMKÂNLANI ÜZERİNE

İlknur Meşe¹

“Bir şey inşa etmeyi denemekten ziyade ulaşamayacağımız hedefler koymak ve daima bir şeye “karşı” mücadele etmek hatadır. Bu, bakışımızın daima gelecekte olduğu anlamına gelir, oysa neşeli politika zaten şimdide kurucudur. Bugün daha fazla insan bunu görüyor. Hedeflerimizi, sürekli uzaklaşan bir gelecekte konumlandıramayız. Açıkça daha geniş bir ufka sahip olmamız gerekse de, şimdide kısmen ulaşabileceğimiz hedefler koymaya da ihtiyacımız var. Politik etkin oluşumuz, yaşamımızı ve etrafımızdaki insanlarla ilişkilerimizi olumlu biçimde değiştirmeli. Gerçekleştirebileceğimiz şeyleri, asla göremeyeceğimiz bir geleceğe sürekli ertelemekten keder doğar ve sonuçta şimdide neyin mümkün olduğunu görmeyiz.” (Silvia Federici, Tenin Sınırlarının Ötesine, 2019: 142)

¹ Prof. Dr. Giresun Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, inurmese@gmail.com

Feminist eğitim neyi öğreteceğimiz konusunda yardım alabileceğimiz feminist teori ve nasıl öğreteceğimizin yol haritasını bize gösteren feminist pedagojiyle ilgilidir. Feminizmi, bell hooks'un tanımından yola çıkarak cinsiyetçiliği, cinsiyetçi sömürü ve baskıyı sona erdirmeyi amaçlayan bir toplumsal hareket ve düşünce hareketi olarak anladığımızda, feminist pedagojiyi bu sömürü ve baskının nedenlerinin ve sonuçlarının ortaya konulmasını sağlayan çeşitli öğretim yaklaşımları veya stratejileri olarak tanımlarız. Bununla bağlantılı olarak feminist pedagoji öğretmen-öğrenci ilişkilerini, öğrencilerin kendi aralarındaki ilişkilerini ve dersliklerin habitatını eşitlikçi, demokratik, eleştirel ve dayanışmacı çerçevede düzenlemeyi amaçlar. Cinsiyetçiliği, ırkçılığı, sınıfçılığı ve diğer yıkıcı nefretleri aşmaya yönelik bir dönüşüm yaratmayı hedeflediği için teori ve pratiği bütünleştiren yeni bir praksişi üretmenin, derslik ile toplumsal değişim arasındaki bağı kurmanın, öğrencilere aktivizmi öğretmenin yollarını araştırır. Feminist pedagoji öğretmenler ile öğrenciler arasında ve öğrencilerin kendi aralarında başka bir toplumsal ilişki biçimi, başka bir dil, öznellik ve faillik, hatta öğrencilerde haysiyet geliştirme pratiğidir. Bu anlamda feminist pedagojinin güçlü düzenleyici bir yönü vardır.

Eğitimin yapıldığı mekânın taşıdığı fiziksel, tarihsel, kültürel ve pedagojik özellikler, mekânın içerdiği imkânlar ve sınırlılıklar, öğrencilerin demografik özellikleri ve pedagojik yatkınlıkları feminist pedagojiyi şekillendiren kaynaklardır. Her üniversitenin, bölümün, hocaların ve öğrencilerin feminist pedagojinin çerçevesini ve uygulanabilirliğini belirleyen kendi yerel özellikleri ve meseleleri vardır. Bu nedenle feminist pedagoji bağlam bağımlıdır ve çoğulluğa sahiptir.

Feminist pedagoji literatüründe dersliğin, öğretmen ve öğrencilerin özne olarak hareket ettiği özgürleştirici bir ortam olduğu dile getirilir. Bu literatüre göre feminist derslikler ekolojik ve bütünseldir; burada deneyimlerimizi farklı pencerelerden görmeyi, öteki veya yeni olaylarla ilişkilendirmeyi, farklı yollarla düşünmeyi öğreniriz. Derslikler özel alanlarımızı, yüklerimizi ve geçmişimizi, düşüncelerimizde, tepkilerimizde, bilinçaltımızda ve bedenimizde taşıyarak dahil ettiğimiz kamusal alanlardır. Gizli veya aleni çatışmaların yaşandığı, öğrencilerin birbirleriyle rekabet ettiği, dile getirilemeyenlerin ağırlığının hissedildiği, geniş toplumsal hayata hâkim olan siyasal baskının, ekonomik güvencesizliğin etkisizleştiği psikolojik, sosyal, politik, tarihsel ve fiziki bir mekândır derslikler. Bütün bu unsurlar hocayla öğrencinin ve öğrencilerin birbirleriyle dersliklerde karşılaşmalarını etkiler. İnsanı her geçen gün daha da baskılayan, de-

ğersizleştiren, güvencesizleştiren ve zora dayalı olarak temel haklarından mahrum bırakan siyasal ve ekonomik güçler karşısında derslikleri her şeye rağmen demokratik, eşitlikçi öznellikler ve faillikler üretebilecek kamusal alanlara dönüştürebiliriz. Hocanın ve öğrencilerin muhalif ve sorumlu entelektüeller olarak sorgulamayı ve eleştiriyi elden bırakmadıkları, konuşarak ve tartışarak güçlendikleri, demokratik talepler için ancak başkalarıyla bir araya gelip politik bir güç oluşturarak etkili olunacağını bilen failliklerin oluşumuna zemin hazırlayan kamusal alanlar... Bugün Türkiye’de bütün üniversitelerde rektörler iktidar tarafından atanıyor, yönetici konumları ve akademik payeler sadakat temellinde belirleniyor, iktidara yakın sendikalar ve örgütler daha güçlü. Bu nedenle hoca ve öğrencilerin failliğinin kurumsal, mekânsal, söylemsel ve bedensel kısıtları olduğunu belirtmek gerekir.

Yükseköğretim Yönetim Bilgi Sistemi’nin 2023 verilerine göre Türkiye’de 208 üniversitede (129 Devlet, 75 Vakıf, 4 Vakıf MYO), 2.647.054 ön-lisans, 3.754.095 lisans, 434.485 yüksek lisans ve 114.508 doktora olmak üzere toplam 6.950.142 öğrenci bulunmaktadır. Bu sayılar son 20 yılda bu kadar arttı. Buradaki mesele nicelik değil, niteliktir. Mesele tıpkı bir kanserli hücre gibi kontrolsüz, plansız ve niteliksiz artıştır. Her ile veya ilçeye üniversite kurulması kararı son 20 yılın popülist politikaları sonucu olarak alındı. Yükseköğretimin popülist politikaları demokrasi lehine kazanımları artıran bir sonuç üretmedi. İktidar gençlere üniversite öğretimi yoluyla yükselebilecekleri farazi bir sosyal hareketlilik hissi veriyor, fakat bunun aksine genç diplomalı işsizlerden bir prekarya yaratarak onları kendine daha da muhtaç hale getiriyor, sessizleştiriyor ve muhalif öğrencileri, devletten aldıkları bursları kesmek veya yurttan atmak gibi şiddet politikalarıyla dize getirmeye çalışıyor.

Bugün Türkiye’nin çoğu üniversitesinde eğitim niteliksiz, kurumsal zemin zayıf, demokratik işleyiş mümkün değil. Ne hoca ne öğrenci üniversite eğitiminin gerektirdiği mesaiyi ve emeği harcamakta kendini sorumlu hissediyor. Öğrenciler her geçen yıl daha düşük akademik yeteneklerle üniversiteye geldikçe bu sorumluluk daha da azalıyor. Laboratuvar, kütüphane, ucuz yemek ve barınma imkânlarından, iyi eğitilmiş hocalardan ve eğitime tutku duyan öğrencilerden mahrum olan üniversiteler eğitim alıyor-muş gibi görünen öğrencilere (eğitilmiş özne illüzyonuna) varlık kazandıran bir “yükseköğrenim simülasyonu” işlevini görmektedir.

Dersliklerde uygulamaya çalıştığım feminist pedagojik deneyimlerim

her yıl beni biraz daha fazla hayal kırıklığına uğrattıyor. Ders müfredatımın yoğunluğunu azaltmama, içeriğini basitleştirmeme rağmen derslerimden istediğim verimi alamıyorum. Zahmetli okuma ve düşünme edimleri bizim çok uzağımızda. Şimdilerde feminist pedagojiyi öğrenciler için daha az zahmetli düşünme emeğini gerektirecek bir içeriğe kavuşturmanın yollarını arıyorum.

FEMİNİST PEDAGOJİ YOLUYLA TAŞRA AKADEMİSİNE DAHİL OLMAK: ULUSLARARASI İLİŞKİLER BÖLÜMÜNDE 'HOCA'LIK DENEYİMİ

Zehra Yılmaz²

Bildiri Türkiye’de bir taşra üniversitesinde, uluslararası ilişkiler bölümündeki kişisel “Hoca”lık deneyimimi feminist pedagojinin sunduğu olanaklar ve yine sınırlılıkları üzerinden değerlendirmemi içermektedir. Ders verdiğim mekânı vurgulamak üzere bildiride “taşra” kavramını özellikle vurguluyorum. Çünkü derslerde hoca olarak beni feminist yöntemleri kullanırken yoran en temel etken içinden konuştuğum disiplin ve içine konuştuğum sınıfın mekânsal (bu mekân zamanı da içeriyor) konumuydu. Disiplin kendisini küresel bir mekânda tanımlarken, benim disiplinin içeriğini aktardığım mekânda yerel dinamikler oldukça belirleyiciydi. Bu gerilim benim ders deneyiminin de temel belirleyenydi. Bu nedenle mekânsal olarak hocalık yaptığım yerin ve içinden konuştuğum disiplinin yapısının ders deneyimi üzerinde ne kadar belirleyici olduğu bildirimim ilk tartışmasını oluşturuyor. Öte yandan birbirinden farklı ontolojik temelleri olsa da uluslararası ilişkiler disiplininin ve yerelin yani “taşra”nın eril özellikleri dolayısıyla beklenilmeyen bir biçimde birbirleriyle ortaklıkları olduğunu da iddia ediyorum. Bu nedenle, bildiride aynı zamanda başlıkta kullandığım “taşra”, “uluslararası ilişkiler” ve “feminist” kavramlarının ontolojik olarak birbirinden ne kadar farklı ya da benzer olduklarını da tartışıyorum. Buradan yola çıkarak eril bir disiplinin içinde; ayrıca eril bir mekân olarak taşrada feminist bir hoca olmanın deneyim farklılığını ele alıyorum.

Bu çerçevede, ilk bölümünde sözünü ettiğim kavramsal bağlamı ve birbiriyle ilişkilerini açıkladıktan sonra ikinci bölümde bu kavramlar üzerinden taşrada feminist bir uluslararası ilişkiler hocası olarak ne tür bir de-

2 Doç. Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü

neyim yaşadığımı feminist pedagojinin sunduğu argümanlar üzerinden paylaşıp ve tartışıyorum. “Taşra”, “uluslararası ilişkiler” ve “feminist” kavramlarının ontolojik olarak birbirinden farklı oldukları varsayımından yola çıkarak, kendi hoca olma deneyimimde üçünü nasıl bir araya getirdiğimi, aralarındaki kesişimleri nasıl keşfettiğimi örneklerle aktarıyor ve tüm bunları feminist pedagojinin açtığı tartışmalar bağlamında ele alıyorum. Bu bildiri uluslararası ilişkiler disiplini ve eğitim içeriğine ilişkin detaylı bir literatür ve eleştiri sunma kaygısı taşıyor; ama merkezle özdeşleşmiş bir disiplin ve teori içinden çevre bir üniversitede ders vermenin yarattığı gerilimleri aktarması bakımından alanda uluslararası ilişkiler eğitiminin gözden geçirilmesine ilişkin daha sonra yapılacak çalışmalara kaynaklık etmesi bekleniyor. Zira politik ve kültürel olarak merkezin ötesinde olan bir şehirde, üniversite kavramının içerdiği evrenselliğin öncelediği heterojenlik bir yana bölge dışından öğrencilerin istisna olduğu homojen sınıflarda, çoğu geleneksel aşiret sistemi içinde yetişmiş öğrencilere, etnik, dinsel, mezhepsel ortaklıklarına duyarlı bir biçimde uluslararası ilişkilerin “merkezi” dilini, feminizmin “dışarıklıklı” halini gözeterek ders vermenin gerilimleri, buna ilişkin ürettiğim çözümler bildirinin temel çerçevesini oluşturuyor.

Feminist pedagojinin temel amaçlarından biri öğrenci ve öğretmen arasındaki yapısal, hiyerarşik, gerilimli öğrenme-öğretme ilişkisini açığa çıkartıp eleştirirken bunu belirleyen dışsal etkenleri de değiştirmeyi vaat etmek, bu yolla eğitim sürecinin taraflarını birlikte özgürleştirmek ve dönüştürmektir. Kendi deneyimin üzerine inşa edilen bu bildiri öğrenciyi özgürleştirici sınıfların nasıl yaratılabileceği üzerine düşünürken, en az onun kadar hocaların özgürlüklerinin sınırlılıkları, tedirginlikleri, sıkışmışlıkları üzerine de düşünmemiz gerektiği yönüyle feminist pedagoji tartışmalarına katkı sağlamayı planlamaktadır. Aynı zamanda bildiri, içinden konuştuğumuz akademik disiplinin ve aynı zamanda mekânın feminist pedagojinin uygulanabilirliğini nasıl farklılaştırdığı üzerine de düşünmemizi sağlayacaktır. Zira bu bildiri temelde Türkiye’nin en doğusunda bir ilde, oryantalizm ile özdeşmiş iki kaynağı eleştirel bir süzgeçten geçirerek bir ders sınıfında buluşturmanın deneyimsel farklılığını aktarmaya çalışmaktadır.

FANTASTİK MİMARLIKLAR BAHANE

Bihter Almaç

Mimari tasarım stüdyosuyla ilgili uzun zamandır üzerine çalışıp çabaladığım, her aşamasını öğrencilerin karşılaşmaları üzerinden tasarlayarak sürecini kurduğum denemeler ve bu denemelerin genelgeçerde karşılık bulamaması, editör masalarında dolanan, bilimselliği tartışılan (araştırmanın sorusu gerçekten bu mu?!), neden şu zamanda yapıldığı anlaşılamayan, çok karmaşık denilen bir dizi araştırma... Stüdyoyla öğrencinin ilk karşılaşması, öğrenciyle kurulan görünmez ağlar, bu ilişkinin tasarım sürecini tariflemesi, mekanı kurması, uçsuz bucaksız hayalleri mimarlığın içine çekmek, birlikte heyecanlanmak, kahkaha atmak – anladığım ve deneyimlerimin çerçevesinde mimarlık eğitiminde pek de önemli bir yerde değil... Ya da, mimarlık eğitiminde bu sürecin birçok katmanından, sosyalliği ve gelgitlerindeki tasarım manevralarından bahsetmek gerekmiyor... Tasarım süreçlerinin en tarifsiz ve etkisi muğlak alanlarında yaptığım doktora çalışması (ehlileşmemiş mimarlıkların tuhaf yaratıcılıkları) ile köklenen, her zaman çok karmaşık ve çok da “ölçülemeyen” süreçler... Mimarlığın ötekisi –ya da minörü veya dışında olan– üzerine çalıştığım kesindi ama eğitimci olarak bunları stüdyoda nasıl tanıştırdığım, eleştirel pozisyonunu nasıl kurduğum her zaman anlatması zor, genel mimarlık eğitiminde yer bulamayan bir seri manevralardı. Sürekli isyan ettiğim bir dönemde feminist yöntemin ve pedagojilerin aslında tam da bu aralıklarda çalıştığı ve yaşadığım tüm dert anlatamama hallerinin başka bir ortaklık olduğunu anlamamla mimari tasarım stüdyosunda yürüttüğüm denemelere bu çerçeveden bakmam aynı zaman aralığında gerçekleşti.

Ben stüdyoda, stüdyonun çerçevesini, temasını ve çalışılacak alanı ilan etmeden önce öğrencilere dönem sonunda nasıl hissetmek istediklerini sorarak başlamayı ve süreci bu çerçeveye tariflemeyi önemsiyorum. Öğrenciler bu soruya şaşırarak bazen de çekinerek tepki verirler, sonra “biraz zaman, koşturmadan bir şeyleri deneyebilmek, biraz daha zaman, istediğim denemeleri projede gerçekleştirmek, kendime iyi davranmak, geleceğimi netleştirmek, ailemin beklentileri...” gibi çekingen ifadeler yavaşça aralanır. Sonra biraz bunlardan konuşuruz, birbirimize anlatırız. Hep birlikte, stüdyonun hedeflenen proje, amaçlanan tasarım çıktılarından daha çok birbirimize yaklaştığımız ve hayallerimizi özgürce paylaşabildiğimiz alan olduğunu keşfetmeye çalışırız – dolayısıyla yaklaşık onbeş yıldır benim için mimari tasarım stüdyosu, fantastik mimarlıkların bahane olduğu karşılıklı bakım verme ortamıdır.

MİMARLIKTA AYRIMCILIK EKSENİ VE KİŞİSEL OLANIN DAVET EDİLMESİ

Gülşah Aykaç

İstanbul'da mimarlık eğitimine ilk başladığımda kendimi hem çok öz-
gürleştirici bir ortamda hissetmiş hem de dönem dönem travmatik du-
rumlar yaşamıştım. Eğitime tekrar -bu kez eğitimci olarak- döndüğümde
öncelikle bu duygular üzerine yeniden düşünme ihtiyacı duydum. Sınıf-
sal geçmiş, cinsiyet kimliği ve farklı kimliklerin baskın mimar kimliğiyle
örtüşmemesinin mimarlıkta dile getirilmese de bir ayrımcılığa ve dışla-
maya neden olabileceğini düşünüyorum. Buna karşılık birbirinden farklı
kurumlarda hem Türkiye'nin daha doğusundaki ülkelerden hem de farklı
kimliklerden öğrencilerle çalışırken öğrencilerin geçmişlerinin stüdyoya
bilgi kaynağı olarak dahil edilebileceğini gördüm. Örneğin Bağdat'taki,
Maraş'ın kırsal bir alanında ya da İstanbul'da daha çeper alanlarda yer
alan evler bir tasarım stüdyonun parçası oldu. Feminist yöntem ve pe-
dagojinin kişisel olan politiktir ve teoriktir ile başlayan, kişisel deneyimleri
bilgi kaynağı olarak değerlendiren bakış açısından yola çıkarak stüdyo
ve teorik derslerimde enformel şantiye defterleri yaratmak, otobiyografik
mektuplar toparlamak, geçmişte yaşanan evlerin anlatısını dökmek gi-
bi-çok basit ve etkili olduğunu düşündüğüm, derslerde duygu yaratan ve
katılımı teşvik eden- yöntemler deniyorum. Böylelikle kendi kaynakçasını
üreten ve sonraki dönemlere de devreden, öğrencinin bilginin kaynağı
olduğu, geçmiş deneyimlerini paylaştığı ortamlar kurmayı deniyorum.

KIRILGAN BİR DÜNYADA ETİK KARŞILAŞMALAR

Esra Sert

2018 yılından bu yana, ekosistemler ve toplumların kırılğan olduğu
ortamda, bir eğitimci ve mimar olarak, mimarlık eğitimiyle ilk kez karşı-
laşan birinci sınıf mimarlık ve iç mimarlık öğrencileri için etik dersi yürü-
tüyorum. Mimarlık eğitimi sırasında, her ne kadar stüdyo eğitimine içkin
olarak kabul edilse de mimarlık eğitiminin kendi çok katmanlı ve ağır tek-
nik içeriği nedeniyle de tartışılmayan ve üstüne kısıtlı akademik özgürlük
ortamı nedeniyle de pek dikkatle ele alınamayan yapıp ettiklerimizin etik
içerimleri üzerine tartışmaya ve düşünmeye yeterli zaman ayıramadığı-

mızı ve buna her zamankinden daha fazla ihtiyacımız olduğunu gözlemliyorum. Mimari tasarım (stüdyo) derslerinde yapabilmem daha yoğun deneyimlendiği, temsillerin, imajların ön planda olduğu bir dünyadan çıkıp daha bağlamsal, daha kentle ilişki kurarak, mimarlığın kimler için yapıldığının belki de ilk kez yakından sorgulandığı, nasıl süreçlerde mimarlık pratikleri ürettiğimizin ve sonuçlarının hangi insan ve insan dışı canlıları etkilediğinin sorgulandığı bir ortam kurmayı deniyorum. Pek çok mimarlık fakültesinde etik dersi bile yokken birinci sınıf öğrencilerinin bu konularla karşılaşmasını önemli buluyorum. Mimar kimin için çalışır, kendi meslektaşlarımıza karşı sorumluluğumuz var mı, çevre ve doğa mücadelesi veren inisiyatiflerde mimarlar nasıl çalışabilir, bu mücadelelere nasıl katkı koyabilir, kendisi de çevre ve doğa ile gidişattan etkilenen bir aktör olarak kendi kırılabilirliğini, kendi güvencesiz koşullarını nasıl dayanışarak ve nasıl başka pratikler kurarak geliştirebilir gibi cevap vermekte zorlanacağımız sorular üzerinde beraber düşünmeye ve beraber ufak yanıtlar bulmaya çalışıyoruz. Dersi akademinin ve kurumun dışına taşıyarak, olabildiğince katılımcı bir süreçle yürütmeye çalışıyorum. Farklı disiplinlerden, kent ve çevre mücadelesinin içinden kişiler derse katılarak yürüttükleri çalışmalarını sunuyor ve öğrencilere sorular soruyorlar. Dahası öğrenciler onlara çeldirici sorular yöneltebiliyor. Öğrenciler bildikleri, kullandıkları mekânları başka türlü görmeye başladıklarını aktarıyor. Öğrencilere bazı önermeler vererek, sorgulamanın önünü açmaya çalışan sorular sorarak, video, kolaj, ses kaydı gibi farklı araçlar kullanarak onları gözlem, duygu ve düşüncelerini aktarmaya teşvik ediyorum. İstanbul içinde bizzat bazı tartışmalı mekânlara gidip deneyimleyerek üretimler yapıyorlar. Stüdyoda ya da başka derslerde tartışılmayan sosyal ve ekolojik yapılmalara dair konuları cesaretle tartışırken öğrencilerin istediklerini dile getirebilecekleri güvenli ve özgürleştirici bir ortam kurmaya çalıştığımız; fakat buna rağmen kendimize zaman zaman otosansür uygulayarak zorlandığımızı da düşünüyorum. Dersin içeriğini önceki yılların deneyimlerinden gelenlere ve öğrenci görüşlerine göre değiştiriyorum. Örneğin ekonomik, sosyal ve ekolojik olarak oldukça ağır koşullardan geçerek ilerlediğimiz bu dönemde, öğrencilerden etik olarak üzerinde düşünülmüş örnekler duymaya ve görmeye daha fazla ihtiyaçları olduğu yönünde talepler oldu ve dersin içeriği de bu ve benzeri talepler doğrultusunda her yıl değişiyor.

KONUMLU VE DÖNÜŞTÜRÜCÜ PEDAGOJİK DENEMELER

Aslıhan Şenel

2016'dan itibaren İTÜ Mimarlık Fakültesi'nde çeşitli ortaklıklarla yürütmekte olduğum Kolektif İmgelemler (Collective Imaginations) adlı mimari tasarım stüdyosunda, feminist pedagojiler aracılığıyla başka türlü mimarlıklar üzerine düşünmeyi ve üretimler yapmayı amaçlıyorum. Bu deneysel stüdyoya feminist insan sonrası kuram ve pratikleri eşlik ediyor.

Barış, bakım, yoldaş türler ve dolanıklık gibi konular aracılığıyla mimarlığın yerleşik normları ile faydacı ve tüketim odaklı pratiklerini sorgulamayı amaçlıyoruz. Bilgiyi ve üretimini bir müşterek olarak ele aldığımız bu stüdyoda üniversite-dış dünya, öğrenci-eğitimci, mimar-kullanıcı gibi ikilikleri sorgulayarak yere dair yerinde ve o yerdekilerle çalışmanın yollarını arıyoruz.

Bunu yaparken her birimizin belli bir konumu ve o konumdan özgün ilişkileriyle ve eksikli bilebileceğini kabul ediyor, stüdyoda bu çoklu konumlu üretimlerle karşılaşmanın eğitimci ve öğrenci üzerindeki dönüştürücü rolünü önemsiyorum. Her dönem yeni bir öğrenci grubunun gelmesiyle, biz yürütücüler, kendi tasarım pratiklerimizden ve kuramsal okumalarımızdan hareketle bir önceki dönem deneyiminden türettiğimiz bir işleyiş önerisi yapıyoruz. Genellikle bu işleyiş dönem içinde her öğrencinin kendi sesini ve özgün yapma biçimini bulabilmesi için bedensel performanstan edebi okumalara, serbest çizimden hikâye anlatıcılığına mimarlıkla ilgili ve doğrudan ilgili olmayan pek çok farklı çalışma içeriyor. Ortak çalışmayı, çalışırken yardımlaşmayı ve çalışmada herkesin eşit yer almasını teşvik etmek yürütücü olarak bizlerin sorumluluğudur. Bu sırada mimari tasarım stüdyosunun işleyişi de gerekli başka çalışmalarını içerecek şekilde değiştirilebiliyor ya da öğrenci grubunun kendi öğrenme hızına göre yavaşlayabiliyor. Dönemlik değişikliklerin yanında tüm dönemlere baktığımda ise yürütücü olarak kendimin de daha açık bir şekilde pedagojik yaklaşımımı paylaşabildiğimi, denemelerimi zayıflıkları ile ortaya koyup öğrenciler ve diğer yürütücülerle tartışmaya açtığımı söyleyebilirim.

AKADEMİK ÖZGÜRLÜK VE ÜNİVERSİTE OTONOMİSİNE YÖNELİK MÜDAHALELER: UZAK VE YAKIN TARİH

Olga Hünler

Panelin ilk bildirisinde üzerine konuşulan akademik özgürlük ve üniversite otONOMİSİ kavramları tanımlanacak, bu kavramların sınırlarını çizen anlaşmalar kısaca özetlenecektir. Kavram setinin tarihçesi özetlendikten sonra Osmanlı'nın son dönemlerinden günümüz Türkiye'sine kadar uzanan ihraç ve akademisyenlerin zorunlu yer değiştirmeleri sarmalı takip edilecek. Yükseköğretimdeki aktörlerin bu döngüsel "zorunlu hareketlilik" modelinin Türkiye'de yükseköğretimi nasıl şekillendirdiği ve bu "akademik hareketliliğin" kurumsal özerklik, akademik özgürlük ve akademisyenlerin topluma karşı sosyal sorumluluğu gibi yükseköğretimin temel değerlerinde Türkiye yükseköğretimi üzerindeki yansımaları ve sonuçları bu doğrultuda tartışılacaktır. Bu bölümde 1869'daki ilk yükseköğretim reformu girişimlerinin, ardından 1933'teki radikal kesintinin ve üniversite sistemini değiştiren ve muhalif akademisyenleri ve eleştirel bilgiyi defalarca akademik sistemin dışına iten ardışık askeri darbelerin etkileri tartışılacak ve 15 Temmuz 2016 darbe girişimi ve peşi sıra yayınlanan olağanüstü hâl kararlarının üniversitelerde yarattığı yıkım ortaya konacaktır.

DAR ZAMANLARDA ELEŞTİREL PEDAGOJİ VE FELSEFE ÜZERİNE YENİDEN DÜŞÜNMEK

Zeliha Burcu Acar

Paul Freire'nin öncülük ettiği kabul edilen eleştirel pedagoji, eğitimle sınırlı bir alan değildir. Özgürleştirici bir pratik ve devrimci bir dönüşüm anlamında aynı zamanda yepyeni bir insan ve toplumsal düzen yaratmayı da hedefler.³ Eleştirel pedagoji, temel olarak özgürleşme ve de binleşme üzerinden felsefe ile de sıkı bir bağlantı içerisindedir. Çocuk, genç ve yetişkin eğitimi alanlarında çok boyutlu bir şekilde geliştirilebilecek olan bu uygulamaların gerçekleşme imkânı günümüz yerel ve küresel koşullarında artık oldukça zorlaşmıştır. Felsefenin modern dünyada

3 Fevziye Sayılan, "Özgürleştirici Bir Pedagoji Modeli Olarak Halk Eğitimi" makalesinde halk eğitimi ile ilişki içerisinde Freire'nin bu yönünü vurgulamıştır.

ne kadar “ayağa düştüğü” ya da ne kadar belirsiz ve sınırlı bir alanda eğitim sistemine dahil edildiğini de göz önünde bulundurursak eleştirel pedagoji ve felsefi bir bakış açısı kazandırma ilişkisi üzerinde biraz daha düşünmenin önemli olduğu fikrindeyim. Felsefenin ayağa düşmüş olması problemini eğitim açısından da söyleyebiliriz. Eğitim fakültelerinin şu an gözde olmasının tek nedeni iş bulma gibi maddi bir sebeptir. Akademik anlamda eğitim fakülteleri ya da eğitimcinin hem statü hem de itibar anlamında kaybettiklerini de göz önünde bulundurursak eğitim ve felsefe ilişkisinin çok dar bir boğazda olduğunu söyleyebiliriz. Felsefecinin sıkıntısı bütünsel bir bakıştan uzaklaştıran modern koşullar iken, eğitimcinin sıkıntısı da kendi alanının değersizleştirilmesiyle bağlantılı giderek artmaktadır.

Çocuklar açısından düşündüğümüzde ilkokullarda bugün yaşanan en önemli problem hemen her öğretmen ya da velinin de üzerinde durduğu dikkat dağınıklığıdır. Bununla bağlantılı olarak söyleyebiliriz ki okullar daha önceki dönemlerden daha fazla olarak, gözden düşmüş, küçük yaşlardan itibaren çocukların hem kitap okuma hem de bilgi ve beceri kazanma gibi hedeflerle ilişkisi çok zayıflamıştır. Okul artık belli ideallere ve hedeflere ulaşma, aydınlanma ya da bilgi edinme yeri gibi algılanmamaktadır. Bunun yerine çocukların gözünde okullar, velilerin de yönlendirmesiyle en rahat ve kolay şekilde iş bulabilme hedefinin bir aracı haline gelmiştir. Hatta bunun aksine okullu olmanın iş bulma ya da “statü” sahibi ve belli bir donanıma sahip bir insan olma ideali için hiç de bir zorunluluk olmadığı konusu da vurgulanmaktadır. Daha yeni okula başlamış bir çocuğun bütünsel düşünme ve dikkatini toplayarak bir kitabı okuma gibi bir kazanım elde etmesini sağlamak da eskisinden çok daha zordur. Toplumsal koşulların gittikçe herkesi yalnızlaştıran ve bencilleştiren etkisi ve üstüne üstlük pandemi ve depremin getirdiği zorluklarla eğitim açısından büyük bir gerileme içinde olduğumuz ortadadır. Böyle bir durumda günümüz eğitiminin geldiği noktanın felsefeden ve de eleştirel bir kapasite kazandırma gibi bir hedeften oldukça uzaklaştığını eklememiz gerekir. Halk eğitimi açısından da benzer sebeplerden yalnızlaşma, toplumsallıktan ve toplumsal bir bilinç ya da ilerleme fikrinden oldukça uzak olduğumuzu düşünürsek eleştirel bir pedagoji ile değişim ve dönüşüm konusunda çok umutvari bir ortam içinde olmadığımız açıktır.

Koşullar ne denli olumsuz olursa olsun, eleştirel pedagoji ve felsefe ilişkisini yeniden düşünmek bile başlı başına umut verici bir konudur. Bu konudaki teorik tartışmalardan ve mevcut koşullardan öte, hangi yaştan

olursa olsun birisini felsefeye yaklaştırmak ya da eleştirel bir düşünme biçimi kazandırmak her zaman zordur. Toplumda ezenlerin baskısıyla içeriği boş (hatta tamamen yalan üzerine içeriğe sahip) ve büyük bir ahlaki çöküntüye neden olabilecek "idealler" farklı şekilde vurgulanmaya devam ederken, eleştirel pedagoji ve özgürleşme imkanını yeniden ele almak önemlidir. Geldiğimiz nokta, aynı zamanda eğitimcilerin ya da akademinin de geniş kitlelerden uzak kalmış olmasının hem sonucu hem de nedeni olarak düşünülebilir. Bununla beraber akademik yazında bu konuda çok sayıda emek verilse ve makale yayınlanmaya devam etse de hem ülkemiz açısından hem de küresel anlamda eğitim alanında bir darboğaz söz konusudur. Eleştirel pedagoji çerçevesinde vurgulanan feminist, ekolojik, anti ırkçı ve ezberci olmayan bir eğitim gibi hedefler gözden geçirilirken içinde bulunduğumuz şartlarla ilişkilerini de yeniden düşünmeliyiz. Yeniden ve nerdeyse en baştan ve kökten bir eleştirel bilinçlenmenin yaratılabilmesi için şu anki temel toplumsal sıkıntılarımıza da bakmamız gerekir. Önyargı ve sınırları aşmak ve eleştirel bir bakış açısına sahip olmak gittikçe daha zor hale gelmektedir.

Her ne kadar umutsuz hissettiğimiz zor bir dönemden geçiyor olsak da eleştirel bir bakış açısının eğitimle nasıl kazandırılacağı konusu ve eleştirel pedagoji ve felsefe ilişkisi üzerine yeniden düşünmek bile başlı başına umut kazandıran bir araştırma olabilir. Konu üzerine çok genel bir sorun ortaya koymuş olabilirim ve teknik uygulamalardan oldukça uzak ve teorik bir soruyu yeniden sormuş olabilirim. Ama ben hemen her yaş için bir insana eleştirel bir düşünce biçimi kazandırmanın yollarını yeniden sorgulamak ve genel anlamda bu konudaki uygulamaları yeniden değerlendirmek için eleştirel pedagojide felsefe konusu üzerine hem kendim yeniden okumak hem de tartışmalara katılmak istiyorum. Bu amaçla içinde bulunduğumuz zamanda eleştirel pedagoji ve eğitim ilişkisinin hemen her yaşta ve ülkemiz koşullarındaki insanlara arzula-
dığımız idealleri (ırkçı olmayan, sorgulayıcı, ekolojik farkındalığa sahip olma, toplumsal cinsiyet eşitliği/eşitsizliğinin farkında ve bilincinde olma) ve eleştirel bir düşünce ve yaşam biçimini nasıl kazandırabileceğimiz sorusu üzerinden tartışmak istiyorum.

AYRIMLAR ÜRETME MEKANİZMASI OLARAK SANAT EĞİTİMİ

Tolga Ulusoy

Sanata Rönesans sonrasında kurumsallaşmaya başladığı andan itibaren bir tür kutsallık halesi içerisinde varlığını sürdürmüştür. Sanatın icadı ile ayrıcalık üretimi arasında her zaman bir paralellik bulunmaktadır. Bunun en önemli nedeni aslında sanatın özerk bir alan olarak kendisini var edebilmesi için her zaman siyasi ve dini iktidar ile sermayeye mecbur olmasıdır.

Sanat eğitimi en temelde iki ana biçime bürünür. Bu biçimlerden ilki sanat üreticilerine yönelik eğitimidir. İkinci sanat eğitim biçimi ise genel halk kitlelerine ve sanat izlerkitesine yöneliktir. Sanat eğitimi bu iki biçimiyle de ayrımlar üretmeye devam eder.

Sanatçı eğitimi bağlamındaki ilk sanat eğitimi biçimi ilk ortaya çıktığı Rönesans-sonrası dönemde aslında makbul ve kabul edilebilir sanatçıların sertifikalandırılması ve meşrulaştırılması için ortaya çıkmıştır. Ortaçağ ve Rönesans döneminde sanat üretimi çoğunlukla lonca sistemi içerisinde üretim yapan ustalar-kalfalar-çıraklardan oluşan hiyerarşik bir sistem ile sağlanmıştır. Bu loncalar aynı zamanda dini otoriteler ile de oldukça yakın ilişkiler içerisindeyler. Bu dönemde sanat ile zanaat arasındaki ayırım tam anlamıyla da söz konusu değildir. Lonca sisteminde bu yüzden de kol emeği ile zihin emeği arasındaki sanat üretimi bağlamındaki ayırım tam anlamıyla ortaya konulamaz. Sanat okulları/akademileri Fransa da ilk olarak ortaya çıktığında krallığın otoritesini güçlendirmek, kültür ve sanat alanlarında da hegemonya sağlamak amacıyla ortaya çıkmıştır. Sanat okulları/akademileri lonca sistemine alternatif olarak ortaya çıkmış olsalar da lonca sistemini yok etmeyi amaçlamışlardır. Sanat okulları/akademilerinin esas amacı loncaların ürettiği sanat/zanaat ile yüksek sanat arasında ayırım üretmektir. Sanat okulları/akademilerine girmiş olan sanat üreticileri buradan sanatın nasıl üretileceğine dair bilgiden ziyade yüksek sanat ile nasıl bir ilişki içerisinde olabileceklerine dair bilgi ve meşruiyet ile mezun olurlar. Bu durum sanat ile zanaat arasında o dönemde ortaya çıkan ayırımında pratik bir zeminini oluşturmuştur. Sanatçı imgesi güzel ve yüce ile bağlantılı olarak estetik ideoloji ile sarmalanmış bir imge olurken zanaatçı imgesi kol gücü ve işçilik ile özdeşleştirilmiştir. Bu ayırım günümüze kadar gelmiş ve halen sıklıkla kullanılmakta olan okullu sanatçı-alaylı sanatçı ayırımının da temelini oluşturmuştur.

Sanat eğitiminin ikinci biçimi ise makbul bir sanat izlerkitleisi yaratımı üzerinedir. Bu unsurun yukarıda bahsi geçmiş olan estetik ideoloji oldukça yakın ilişkisi vardır. Estetik kavramı ilk ortaya çıktığı zaman mantığa bir alternatif olarak düşünülmüştür. Mantık maddi dünyaya dair düşünme şekillerini imlerken estetik yüce ve güzel olana dair sezgi biçimlerini imlemektedir. Bu sezgi biçimlerinin toplumsal olarak biçimlenmediği varsayılrsa da eğitim yoluyla insanlarda içsel olarak ortaya çıkartılabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda Aydınlanma düşüncesinin eğitime verdiği önem ile sanatın estetik ile kurduğu ilişki birleşmiş ve geniş çaplı bir sanat/estetik eğitiminin ideolojik alt yapısını oluşturmuştur. Buradaki en önemli unsur sanat nesnesinin bir kendinde-iyi olarak sorgulanmadan izlerkitleleri iyi ve güzel olana doğru yönelteceğine dair doksadır. Bu doksa doğrultusunda eğer sanat daha geniş kesimlere yaygınlaştırılırsa toplumun hatta tüm insanlığın daha iyi bir geleceğe doğru gideceğine inanılmaktadır. Bu yüzden de sanat eğitimi ve belirli sanat tüketimi alışkanlıkları sınıf, cinsiyet, ırk, etnisite ayrımı yapılmaksızın toplumun her kesiminden insana çeşitlikler hiç göz önünde bulundurulmadan sunulmalıdır. Bu durum belirli sanatsal biçim ve estetik ideolojik tutumların siyasal erk ve ekonomik bağlamlar içerisinde makbul olarak kabul edilirken bu sınırların dışarısında olan unsurlar heretik olarak kabul edilmektedirler. Bu da doğal olarak hem sanat eğitimi bağlamında neler öğretileceğine hem de sanat nesnelerinin ideolojik içerimlerini etkileyen bir erk mekanizmasının kurulmasına yol açmaktadır.

Sanat eğitiminin bu iki biçimi eğitimcileri sanat eğitiminden vazgeçmeye yöneltmemelidir. Burada eleştirel pedagojik bir bakış açısından dönüştürücü ve özgürleştirici bir sanat eğitiminin neleri içermesi gerektiğine dair olumlu bir programın unsurlarının temellerini atmak gerekmektedir. Bu temeller de bu iki biçiminin eleştirisinden yola çıkarak oluşturulabilir. Hem sanatın hem de eğitimin dönüştürücü potansiyelleri eleştirel bir sanat pedagojisi ile açığa çıkabilecektir.

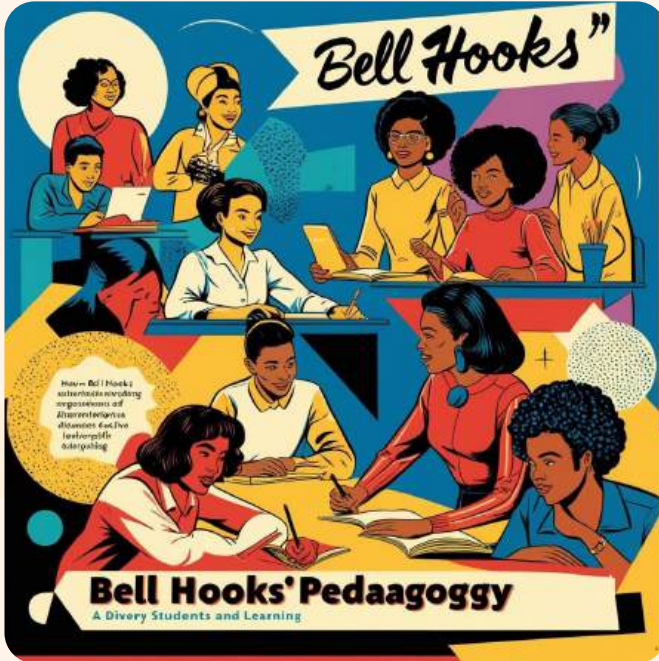
BELL HOOKS'UN PEDAGOJİK PRATİKLERİ BAĞLAMINDA FEMİNİST BİR SINIF TAHAYYÜLÜ

Dilşad Karakurt

Bu çalışmanın amacı bell hooks'un feminist katılımcı pedagojisi bağlamında feminist bir sınıf tahayyülünü nasıl kurabileceğimize yakından bakmaktır. Bu çalışma hooks'un eğitim antolojisindeki, *Teach&ng to Transgress: Education of the Practice of the Freedom* (1994), *Teaching Community: A Pedagogy of Hope* (2003) *Teaching Critical Thinking: Practical Wisdom* (2009), kitaplarında akademideki geleneksel sınıfa karşı geliştirdiği sınıf pratikleri içerik analizi yapılarak ortaya koyulacaktır. Eleştirel pedagojinin kurucularında olan Paulo Freire'nin pedagojik anlayışından etkilenen hooks, günümüzde akademideki pedagojik anlayışın hiyerarşik ve dominant düzenini eleştiriyor. hooks, sınıflarda pedagojik anlayış sınıf, ırk, cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet gibi kavramları göz ardı eden ve öğreten öğrenen arasında hiyerarşik bir ilişki kurulduğunu, öğrenmenin özgürleştirmekten çok köleleştirdiğini ve sınıfın sıkıcı bir yer olduğunu düşünür. Günümüzde geleneksel ve baskıcı pedagojik süreçlerin dönüşümü için yeteri kadar çalışma yapılmadığını düşünen hooks, yeni pedagojik anlayışların pratik edilmediğini dile getiriyor (hooks 2003; 2009; 2021) Bu sebeple sınıfın dinamiklerini dönüştürmek için yeni pedagojik pratiklere ihtiyacımız olduğu ortadadır. Bu çalışmanın önemi feminist katılımcı ve eleştirel bir pedagojik sürecin önemini göstermektedir.

Akademideki emperyalist, beyaz üstünlükçü, kapitalist ve patriyarkal değerleri yerinden etmek için eğitimin performatif tarafına yakından bakan hooks, sınıfın özgürleştirici yanını ortaya çıkarmak için hem öğretmen hem de öğrencilerin pedagojik anlayışlarını dönüştürmek için istekli olmaları gerektiğini ancak bu şekilde sınırları aşabileceğimizin altını çiziyor (hooks, 1994). Bu anlamda bu çalışma hooks'un pedagojik pratiklerine yakından bakmamızı sağlarken sınıfta feminist bir pedagojiyi nasıl yaratabileceğimize konusunda da bize ışık tutacaktır. Bu çerçevede, öncelikle hooks'un sınıfı ve öğretmen öğrenci ilişkisini nasıl ele aldığı incelenmelidir. Ardından sınıfta bir topluluk kurmak için deneyimlerden nasıl faydalanmamız gerektiği incelenecektir. hooks, Paulo Freire'in pedagojik anlayışından etkilense de, kendi pedagojisinde sınıfta öğrenmenin ve öğretmenin bir heyecanı olduğunu ve akademinin otoriter ve baskıcı sınıf anlayışının ancak sınıfta bir topluluk kurma, farklı seslere ve duygulara sınıfta yer vermayla yıkılabileceğini dile getirir. Bu çalışma çerçevesinde

hooks'un antolojisinde öğretmen öğrenci arasındaki güç ilişkileri, topluluk kurmanın önemi, sınıfta duyguların paylaşımı ve farklı seslere ve deneyimlere çokkültürlü sınıflarda nasıl yer verdiği incelenecektir. Bu sayede sınıfın sınırlarını aşabilme potansiyelini, akademinin hiyerarşik ve dominant güç ilişkilerinin dönüştürebilme imkânını görebiliriz. Yukarıda belirttiğim eğitim üçlemesini eğitimciler için bir rehber olarak yazan hooks, sınıfta ve sınıfın dışında öğrencilerle ve akademisyenlerle olan etkileşimlerine yer veriyor. Her sınıfın birbirinden farklı ve eşsiz olduğunu vurgulayan ve bu sebeple buradaki pratikler ve düşünceler her sınıf için geçerli olmayabileceği gibi akademik sınıflarda geleneksel olan öğrenme ve öğretme metotlarımıza eleştirel bakabilmemizi sağlıyor. Bu anlamda kendi pedagojik stratejilerini yaratan hooks, aynı zamanda eğitimcilerin kendi modellerini geliştirebilmesine de alan sağlıyor (Oranlı, 2022). Sonuç olarak, doğası gereği politik ve değerden bağımsız olmayan eğitimin, baskıcı yönüne karşı olarak güçlendirici yanını ortaya çıkarmak için hooks'un pedagojine yakından bakmak oldukça önemlidir. Bu noktada feminist bir sınıf tahayyülü içinde bulunduğumuz krizi anlamak ve çözüm yolları üretmek için göz ardı edilemez imkânlar sunabilir.

ÖĞRETMEN EĞİTİMİ PROGRAMLARINDA KAPSAYICILIK BECERİLERİ VE ÇOCUK YOKSULLUĞUNUN İLİŞKİSİ: SİSTEMATİK BİR ALAN YAZIN TARAMASI

Oya Taneri

Küreselleşme ve liberalizmin artan eşitsizlikler yarattığı, günümüzde pek çok araştırmacı tarafından kabul edilen bir gerçektir. Birleşmiş Milletler Araştırma Enstitüsü'nün (UNRISD) 2010 tarihli raporunda da belirtildiği gibi, dünya genelinde artan eşitsizlikler, yoksulluğun kalıcı hale gelmesine ve sürdürülebilir kalkınmanın önündeki en büyük engellerden biri haline gelmiştir. Özellikle çocuk yoksulluğu, bireylerin yaşam boyu karşılaşacakları birçok olumsuzluğun temeli olarak kabul edilmektedir. Çoban (2019), yoksulluğu sadece maddi yetersizlikle değil, aynı zamanda bireyin hayatını şekillendirme ve değiştirme yetkisinden yoksun kalması olarak tanımlamaktadır.

Çocuk yoksulluğu kapsamlı bir sorundur ve bireylerin hayatlarını birçok yönden etkilemektedir. Gökkaya (2023), çocuk yoksulluğunun sadece ekonomik bir sorun olmadığını, aynı zamanda bireylerin hayatlarını sürdürebilmeleri için gerekli olan imkân ve fırsatlardan yoksun kalmaları anlamına geldiğini vurgulamaktadır. Çocuk yoksulluğunun etkileri, sadece ekonomik alanda değil, aynı zamanda sosyal ve duygusal gelişim üzerinde de derin izler bırakmaktadır. Düşük gelirli ailelerden gelen çocuklar, yetersiz beslenme, sağlık sorunları, sınırlı eğitim fırsatları ve sosyal dışlanma gibi sorunlarla daha sık karşılaşmaktadırlar. Bu durum, çocukların akademik başarılarını olumsuz etkileyerek, gelecekteki yaşam şanslarını sınırlamaktadır. Çocukluk döneminde yaşanan yoksulluk, bireylerin gelişimine ket vurmakta ve yoksulluk döngüsünü devam ettirmektedir (Gökkaya, 2023).

Eğitim, çocuk yoksulluğunun kırılmasında en önemli araçlardan biri olarak görülmektedir. Ancak, düşük sosyoekonomik statüde çocukların eğitim sisteminde eşit fırsatlara erişimleri oldukça sınırlıdır. Bu durum, öğretmenlerin rolünü daha da önemli hale getirmektedir. Kapsayıcı öğretmenler, öğrencilerin farklılıklarını kabul ederek, onların bireysel ihtiyaçlarına yönelik destekler sunarak ve öğrenme ortamlarını daha eşitlikçi hale getirerek, bu eşitsizliği azaltmada önemli bir rol oynayabilirler.

Bu çalışmanın amacı, öğretmen eğitimi programlarında geliştirilen kapsayıcılık becerilerinin, çocuk yoksulluğunun eğitim üzerindeki olum-

suz etkilerini azaltmada ne denli etkili olduğunu incelemektir. Özellikle, öğretmen adaylarının kapsayıcılık becerileri hakkındaki algıları, bu becerilerin geliştirilmesine yönelik mevcut programların etkinliği ve öğretmenlerin sınıflarında kapsayıcı uygulamaları değerlendirilerek, bu konudaki mevcut alan yazının eleştirel bir değerlendirmesi yapılacaktır.

Bu çalışma, öğretmen eğitimi programlarında geliştirilen kapsayıcılık becerilerinin, çocuk yoksulluğunun eğitim üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmada ne denli etkili olduğunu sistematik bir alan yazın taraması yoluyla incelemektedir. Türkiye ve dünya genelinde; çocuk yoksulluğu, öğretmen eğitimi ve kapsayıcı beceriler gibi anahtar kelimelerle 2000 yılından günümüze yayınlanmış akademik çalışmalar taranmıştır. Bu kapsamda, uluslararası veri tabanları (örneğin, ERIC, Scopus, Web of Science) ve ulusal tez merkezleri detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Nitel ve nicel araştırma yöntemlerini kullanan bu çalışmaların sonuçları, çocuk yoksulluğunun öğrencilerin akademik başarıları, motivasyonları ve okul hayatlarına devam etmeleri üzerinde önemli olumsuz etkiler yarattığını göstermektedir. Ayrıca, kapsayıcı öğretmenlerin, öğrencilerin farklılıklarını kabul ederek, onların bireysel ihtiyaçlarına yönelik destekler sunmakta ve öğrenme ortamlarını daha eşitlikçi hale getirmede önemli bir rol oynadığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte, öğretmen eğitimi programlarında kapsayıcılık becerilerinin yeterince geliştirilmediği ve öğretmen adaylarının bu konuda eksiklikleri olduğu görülmüştür.

Alan yazın taraması sonuçları, çocuk yoksulluğunun öğrencilerin akademik başarıları, motivasyonları ve okul hayatlarına devam etmeleri üzerinde önemli olumsuz etkiler yarattığını göstermektedir. Özellikle, düşük sosyoekonomik statülü öğrencilerin daha sık okuldan ayrılma, ders tekrarı ve düşük not alma gibi sorunlarla karşılaştıkları belirtilmektedir (örneğin, Snellman vd., 2011; Stearns & Glennie, 2010). Yıldırım (2019), eğitim düzeyi arttıkça yoksulluğun azaldığını, eğitim düzeyi azaldıkça yoksulluğun arttığını belirtmektedir.

Öte yandan, kapsayıcı öğretmenlerin, öğrencilerin farklılıklarını kabul ederek, onların bireysel ihtiyaçlarına yönelik destekler sunmakta ve öğrenme ortamlarını daha eşitlikçi hale getirmede önemli bir rol oynadığı tespit edilmiştir (örneğin, Pianta & Stuhlman, 2004). Ancak, öğretmen eğitimi programlarında kapsayıcılık becerilerinin yeterince geliştirilmediği ve öğretmen adaylarının bu konuda eksiklikleri olduğu görülmektedir (örneğin, Carver-Thomas & Darling-Hammond, 2017).

Bu çalışmanın sonuçları, öğretmen eğitimi programlarının kapsayıcılık becerilerine daha fazla önem vermesi gerektiğini göstermektedir. Kapsayıcı öğretmenler yetiştirmek, eğitimde eşitliği sağlamak ve çocuk yoksulluğunun etkilerini azaltmak için önemli bir adımdır.

2024 TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ ve FELSEFE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI: BİR ELEŞTİREL SÖYLEM ANALİZİ

Anıl Kandemir

Giriş

Bu çalışmanın amacı Mayıs 2024 tarihinde askıya çıkarılıp kamuoyunun görüşüne sunulan 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları ortak metni ile ortaöğretim felsefe dersi öğretim programını eleştirel söylem analizi ile incelemektir. Türkiye eğitim sistemi, son yıllarda çeşitli reform ve değişikliklere sahne olmuştur. Ancak, bu reformların etkileri ve uygulamaları konusunda çeşitli tartışmalar ve eleştiriler mevcuttur. Mayıs 2024'te Milli Eğitim Bakanlığı ilgili ortak metin ve öğretim programlarının taslak olduklarını duyurarak kamuoyunun görüşüne iki hafta süre ile sunmuştur (MEB, 2024). Verilen bu süre içinde ve sonrasında Türkiye kamuoyundan, içerisinde odağına eğitimi alan bazı sivil toplum kuruluşları (Örn.: Eğitim Reformu Girişimi [ERG], TEDMEM vb.), akademisyenler, yazarlar, dernekler vs. gibi pek çok kesimden duyurulan programlara ilişkin farklı tonda denilebilecek görüşler getirilmiş ve bazı eleştiriler sunulmuştur (bkz., EPÖDER, 2024; ERG, 2024; Çayır, 2024; TEDMEM, 2024).

Yöntem

Bu nitel araştırmada doküman incelemesi (Yıldırım & Şimşek, 2021) yöntemi kullanılacaktır. Doküman incelemesi, yazılı belgelerin sistematik bir şekilde incelenmesini içerir ve bu çalışma kapsamında Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları ortak metni ve felsefe dersi öğretim programı bu yöntemle analiz edilecektir. İlgili dokümanlar sistematik olarak incelenecek ve ortaya konulan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli olarak isimlendirilen modelin dayandığı felsefi ve ideolojik arka plan eleştirel bir şekilde ele alınacaktır.

Çalışmada eleştirel söylem analizi (Rogers, 2011; Van-Dijk, 2011a; War-riner ve Anderson, 2017) bir analiz yöntemi olarak kullanılacaktır. Eleştirel söylem analizi, dilin sosyal pratik olarak ele alınmasını ve dil kullanımının bağlamını dikkate almayı çok önemli görür (Fairclough, 2000, 2002; Wo-dak, 2000). Bu yaklaşım, dilin toplumsal yapılar ve güç ilişkileriyle nasıl etkileştiğini anlamayı amaçlar. Ayrıca, Van Dijk (2011b), günlük etkileşim-de makro ve mikro düzeylerin (ve “mezo düzeylerin”) bir araya gelerek birleşik bir bütün oluşturduğunu da ekler. Bu nedenle, analizimizde hem metinlerin mikro düzeydeki dil özelliklerini hem de bu metinlerin toplum-sal bağlamdaki makro düzey etkilerini inceleyeceğiz.

Bu çalışmada kullanılacak eleştirel söylem analizi süreci, metinlerin detaylı bir şekilde okunması, kodlanması ve tematik analizinin yapılma-sını içerecektir. Bu süreçte, metinlerin hangi ideolojik ve felsefi temellere dayandığı, hangi güç ilişkilerini ve toplumsal yapıları yansıttığı ve bu ya-pıların eğitim politikalarına nasıl yansıdığı da araştırılacaktır.

Sonuç

Çalışma, halihazırda planlanmış; ancak henüz analizler gerçekleştiril-mediği için bu bildiri özetinde bulgu ve sonuç sunulamamıştır. Yapılacak incelemenin ve analizin sonucu ile modelin dayandığı felsefi ve ideolojik arka planın yansımaları 2024 ortaöğretim felsefe dersi öğretim programı (10. ve 11. Sınıflar) üzerinden örneklendirilmeye ve ilişkilendirilmeye çalışılacaktır. Böylece temel dayanak ve programa ilişkin bir başvuru kılavuzu niteliğinde olan ortak metnin, incelenen öğretim programı ile ne derece uyumlu veya uyumsuz olduğu ve varsa aralarındaki çelişkiler açığa çıkarılarak bir inceleme gerçekleştirilecektir. Yapılan eleştirel söylem analizi, 2024 ortaöğretim felsefe dersi öğretim programının içeriğini ve öğrenme çıktılarını temelde dikkate alacaktır.

Bu çalışma, ortak metne ve felsefe öğretim programına eleştirel bir bakış getirmeyi ve hem karar vericiler ile program geliştirmecilere hem de hatalı bir biçimde son program geliştirme süreçlerinde programın yalnızca uygulamacısı gibi görüldüğü anlaşılan öğretmenlere bazı öneriler sunmayı amaçlamaktadır. Eğitim programlarının geliştirilmesinde öğretmenlerin aktif rol alması gerektiği ve bu süreçte öğretmenlerin sadece uygulayıcı olarak değil, aynı zamanda program geliştirme süreci-nin bir parçası olarak görülmesi gerektiğini de bu çalışma vurgulamak-tadır. Ayrıca, bu çalışmanın bulguları, eğitim politikalarının ve öğretim

programlarının daha kapsayıcı, eleştirel ve demokratik bir anlayışla geliştirilmesine katkı sağlayabilir.

Sözlü sunumda ise çalışmanın çok daha detaylı bir resmi çizilecek çalışmaya ilişkin tartışma ve öneriler de sunulacaktır. Bu bağlamda, eğitim politikaları ve öğretim programlarının geliştirilmesi süreçlerinde eleştirel yaklaşımların ve söylem analizinin nasıl kullanılabileceği konusunda öneriler de sunulacaktır.

EĞİTMENİN EĞİTİMİNE ODAKLI PEDAGOJİ: ELEŞTİRİYE KAPALI SANAT EĞİTMENİNİN EĞİTİMİ

**Doç. Ceren Selmanpakoğlu & Başak Gerede
& Meriç Kurt & Merve Namidar**

Türkiye'deki eğitim sistemi içinde; hedefi, misyonu ve vizyonu belirlenmiş ve buna göre programı düzenlenmiş bir eğitim modeli söz konusu değildir. Bir model önerisi dahi gündemde değildir. Her alanın kendi geleneksel eğitimi nasıl aktarıldıysa öyle devam ettirilmektedir. Statükodan vazgeçmemek için en ufak öneri dahi hemen eğitim kurumu içinde eritilmekte; bir değişim çabası sezildiği an buna hemen direnç gösterilmektedir. Bunun temelinde değişim korkusu yatmaktadır çünkü değişim önceden, bildiğinden, rahat olandan vazgeçmeyi gerektirir. Bu değişimin gerek koşulu da eleştiriye açık olmak, hatta eleştiriye talep etmektir.

Üniversitelerdeki mevcut sanat eğitiminde, öğretmen-öğrenci arasındaki hiyerarşide öğretmen öğrenciyi eleştirebilmektedir ancak öğrenci eğitmeni eleştirebilecek bir pozisyonda değildir. Sanat eğitmeninin söz konusu olan tahakkümü ve eleştiriye kapallılığı; sanat eğitimi alan öğrencinin kendi üslubunu bulma sürecinden, çalışmak isteyeceği konuların seçimine, seçilen konunun kuramsal tartışmasına kadar hemen her alanda kendini göstermektedir. Burada eğitmenin uyguladığı normlaştırılmış tahakküm, ardından gelen kuşaklarda da kendini gösterir. Bunun temel nedenlerinden birisi hem önceki hem de yeni gelecek eğitmenlerin alternatif eğitim modelleriyle karşılaşmamış olması, dahası değişimin korkusuyla alternatif olabilecek bir bilgi ile karşılaşmamak için hep aynı kurum ve bölüm içinde akademik "ilerlemenin" seçilmesidir. Bu durum başlı başına eleştirel düşünebilme araçları ve pratiğini reddetmektir.

Farklı konu ve uzmanlık içeren tezlerin savunma jürilerine hep aynı ki-

şilerin davet edilmesi akademik liyakatin doğasına aykırı davranıldığını göstermekle birlikte uzmanlıkların ve bunların gerekliliklerinin akademisyenlerce bilinmiyor oluşunu, biliniyorsa da önemsenmiyor olduğunu ele verir. Böylesi bir 'her alanda uzman' oluş, gerçekten uzman olanların eleştirisinden "kurtulma" yanılması yaratır. Ancak bu tezler, tezlerin yazarı, jürileri ve danışmanları kamuya açık bilgi olarak ifşa olmaktadır.

Sanat eğitim ortamında, ünvanın kendi içinde bir nitelik barındırıyor olduğu; salt ünvanın bir eğitimci için yeter koşul olduğu kabulü söz konusudur. Halbuki aynı ünvandaki binlerce öğretmenin aynı nitelikte olduğunu düşünmek hem irrasyonel hem de insan potansiyeline aykırıdır. O halde, bir ünvan sahibi kişiyi "oldu" görmek ve aynı ünvandakileri birbirinden ayırt edecek araçları ve niteliği görmezden gelmek gelişimi reddetmek ki bu başlı başına o eğitimcinin ünvanının gelişim gerek koşulunu yerine getirmediğini ispat etmeye yetmektedir.

Anlaşılmaktadır ki gerekli sanatsal ve akademik yeterliliğe sahip olmayan, ancak ünvanları dolayısıyla sahiplik iddiasında bulunan sanat öğretmenleri, değişime ve eleştiriye direnç göstererek, statükoyu sürdürecektir.

Sanat öğretmenlerinin eğitiminin ve yükselme kriterlerinin sorunlu olduğu bu ve daha birçok tartışılacak olguda açıkça görülmektedir. "Öğrenci odaklı pedagoji" önce öğretmenlerin eğitimi ile mümkün olabilecektir. Öncelik öğretmenlerin eğitimi olduğunda ve öğretmenler olması gereken koşulları yerine getirmeye yöneldiğinde bu gerçekten öğrenciye odaklı bir pedagoji olacaktır. Bu nedenle, burada önerilen, eleştiriye kapalı sanat öğretmeninin eğitilmesine odaklanmaktadır.

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN GÖZÜNDEN ÖĞRENME ORTAMLARINDA GÜVENLİK ALGISI

Eren Yılmaz

Araştırmanın Önemi

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH) kapsamında yer alan 4 Nitelikli Eğitim başlığının 4.a alt hedefi, tüm öğrenciler için güvenli, şiddetten arındırılmış, kapsayıcı ve etkili öğrenme ortamlarının sağlanmasını amaçlamaktadır (United Nations, 2015). Bu araştırma, lise öğrencilerinin

öğrenme ortamlarında güvenlik algısını inceleyerek, bu hedefe katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Tevhid-i Tedrisattan Bu Yana Okul ve Öğretmen Tanımı

Türkiye’de 1924 yılında kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile eğitim sistemi yeniden yapılandırılmış ve modern eğitim anlayışı benimsenmiştir (Akyüz, 2001). Bu süreçte, okul ve öğretmen tanımları da değişmiş ve öğretmenlerin rolü daha da kritik hale gelmiştir. Günümüzde öğretmenlerin, öğrencilere sadece akademik bilgi değil, aynı zamanda güvenli ve destekleyici bir öğrenme ortamı sunma sorumluluğu da bulunmaktadır.

Eğitim Hakkının Ulusal ve Uluslararası Bağlamda Yasal Dayanakları

Eğitim hakkı, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası gibi uluslararası ve ulusal belgelerle güvence altına alınmıştır (UNICEF, 1989; T.C. Anayasası, 1982). Bu belgelerde, çocukların güvenli ve uygun bir öğrenme ortamında eğitim görme hakları vurgulanmaktadır. Güvenli öğrenme ortamları, öğrencilerin fiziksel ve psikolojik sağlığını koruma açısından hayati öneme sahiptir.

Literatür Taraması

Wendy Luttrell’in çalışmaları, öğrencilerin okul ortamındaki deneyimlerini ve bu deneyimlerin akademik başarı ve psikolojik iyi oluş üzerindeki etkilerini incelemektedir (Luttrell, 2013). Luttrell’in araştırmaları, öğrencilerin kendilerini güvende hissetmedikleri ortamlarda öğrenme motivasyonlarının düştüğünü ve bu durumun akademik başarılarını olumsuz etkilediğini göstermektedir. Diğer çalışmalar da güvenli okul ortamlarının, öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için kritik olduğunu ortaya koymaktadır (Eccles & Roeser, 2011).

Araştırmanın Kapsamı, Örneklemi ve Sınırlılıkları

Bu araştırmada, Ankara ili Altındağ ilçesinde yer alan bir meslek lisesinde öğrenim gören öğrencilerin güvenlik algıları incelenecektir. Araştırma örneklemi, bu lisede farklı kademelerde eğitim gören 30 öğrenciden oluşacaktır. Araştırmanın sınırlılıkları arasında sadece belirli bir okuldaki öğrencilerden veri toplanması yer almaktadır.

Elde Edilen Görsel Verilerin ve Nitel Görüşmelerin Analizi

Araştırmada, öğrencilerle yapılacak nitel görüşmeler ve onların okul ortamlarını yansıtan görsel veriler analiz edilecektir. Nitel veri analizi, içerik analizi yöntemi kullanılarak gerçekleştirilecektir (Krippendorff, 2018). Görsel veriler ise, öğrencilerin okul ortamındaki güvenlik algılarını ve bu algıların öğrenme üzerindeki etkilerini anlamak için kullanılacaktır.

Sonuçların Öğrencilerin Sosyoekonomik Seviyesi ile Bağlantısı

Araştırmanın beklenen sonuçları, öğrencilerin sosyoekonomik seviyeleri ile okul ortamındaki güvenlik algıları arasında bir ilişki olduğunu göstermektedir. Düşük sosyoekonomik seviyedeki okullarda, öğrencilerin kendilerini daha az güvende hissettikleri ve bu durumun öğrenme motivasyonlarını olumsuz etkilediği öngörülmektedir (Rumberger & Larson, 1998).

Tartışma ve Öneriler

Bu araştırmanın bulguları, güvenli öğrenme ortamlarının oluşturulmasına yönelik politikaların geliştirilmesi için önemli ipuçları sunacaktır. Eğitim yöneticileri ve politika yapıcılar, öğrenci güvenliğini artırmak için daha kapsayıcı ve destekleyici okul politikaları geliştirmelidir. Ayrıca, öğretmenlerin bu konuda eğitilmesi ve okul altyapısının iyileştirilmesi gerekmektedir.

Araştırma sonuçları, öğrenci güvenliğinin artırılması için somut adımlar atılmasını teşvik edecektir.

ÖĞRETMEN KİMLİĞİ VE SEMBOLİK SINIRLAR: BİR ÖZEL OKUL İNCELEMESİ

Nihan Soycan⁴ & Doç. Dr. Duygun Göktürk Ağın⁵

Bu teklî araçsal durum araştırması, öğretmen kimliğinin nasıl deneyimlendiğini Ankara'daki bir özel okul üzerinden incelemektedir. Türkiye'de öğretmen kimliğine dair önceki araştırmalar, eğitimde neoliberal dönüşümün neticesinde kamu okulu öğretmenlerinin gelecek jeneras-

4 Middle East Technical University

5 Middle East Technical University

yonların ucuz emek olarak yetiştirilmesi görevleriyle proleterleştiğini ve teknisyenleştiğini değerlendirmekte (Buyruk, 2015; Durmaz, 2014) ve öğretmen kimliğinin yapısal temelini anlamamızı sağlamaktadır. Ancak özel okullar 2022-2023 yılında 10 öğretmenden 1'inin çalıştığı, gittikçe büyüyen bir istihdam alanıdır (MEB, 2023) ve işleyiş ile yapıları açısından kamu okullarından farklılaşarak öğretmenlere daha marketize roller yüklemektedirler (YıldırımTaştı, 2019). Bu nedenle özel okul öğretmenlerinin öğretmen kimliğine dair değerlendirme ve deneyimleri ile makro düzeydeki yapısal unsurların bir özel okuldaki öğretmenlik kimliğini nasıl şekillendirdiğini anlamak, Türkiye'de öğretmen kimliğine dair akademik kavrayışa katkıda bulunabilir. Ek olarak, kişisel deneyimlerin ve öğretmenlerin kendi arasında ya da eğitimin diğer bileşenleri ile gündelik mesleki/meslek dışı sosyal etkileşimlerinin öğretmen kimliği deneyimindeki rolü literatürde tartışmaya açıktır. Öğretmen kimliğini bu açılarından ele alırken toplumsal kimliğe iki teorik yaklaşımı çerçeve belirlemektediriz. İlk olarak, Richard Jenkins (2016) toplumsal kimliğin şu üç boyutunun eş zamanlı olarak ve evrimsel inşa olduğunu ileri sürmektedir: Toplumsal kimliğin bireysel boyutu kendiliğin en erken değerlendirmeleridir. Toplumsal kimliğin etkileşimsel boyutu kimliğin sosyal etkileşimlerdeki yansımaları, kabulleri, reddedilmeleri veya dönüşmeleridir. Yapısal boyut, siyasal erke referanslarla biçimlenen kolektifleşme mekanizmalarıdır (Jenkins, 2016). İkinci olarak, sembolik sınırlar benzerlik ve farklılıkları bilişsel olarak işaretleyerek mikro düzeyde sosyal grupları oluşturup, makro düzeyde ise onları daha geniş toplumsal kategorilerden ayırırlar (Lamont et al., 2015).

Ankara'da bir özel lisede çalışan 11 öğretmenle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde ettiğimiz veriler öğretmen kimliğinin aşırı iş yükü, belirsiz iş tanımı, özerklik yitimi ile bireysel düzeyde değersizleşme ve teknisyenleşme ile deneyimlendiğini göstermektedir. Azalan ücretler ve güvencesizliğin ağır baskısı iş motivasyonunun azalmasına neden olmaktadır. Bu faktörler özellikle de merkezi sınavlar odaklı okul pratikleri yoluyla müfredatı, işleyişi ve rolleri belirleyen piyasacı eğitimin neoliberal normları ile iç içe geçmiş durumdadır. Bunlara ek olarak öğretmenlere yönelik "tembel" damgası nedeniyle öğretmenler toplumsal saygınlıklarının önemli ölçüde azaldığını hissetmektedirler. Etkileşimsel düzeyde, sembolik sınırlar branşlara dayalı ayrımcılık ve okuldaki diğer bileşenlerle ilişkilerde kendisini göstermektedir. Sembolik sınırların var olduğu bu iki alan piyasalaşmış rollerin, eğitimde kayırmacı kültürün ve oto-sansürün izlerini taşır. Yapısal düzeyde ise özel okul öğretmen-

leri mesleklerine çileci ve bireyci biçimlerde değer atfederek, “tembel” damgasını kamu okulu öğretmenlerine yönlendirerek ve COVID-19 uzaktan eğitim sürecini olumlayarak mesleki kimliklerinin sınırlarını yeniden çizmektedirler. Sonuç olarak, özel okul öğretmenliği mesleki yaşamın neoliberal modlarıyla şekillenen sembolik sınırların baskınlığı ile deneyimlenmektedir. Bu durum kolektif öğretmen kimliğinin çözünmesinin bir yansıması olmakla birlikte, preker meslek yaşamında hayatta kalma mekanizmaları üretmeye eğilimi öğretmenlik mesleğinin temel tanımlayanı haline getirmekte; özel okul öğretmenliğini sonsuz bir değersizleşme döngüsünün içine yerleştirmektedir.

TÜRKİYE’DE ÖĞRETMENLİĞİN TOPLUMSAL TARİHİ: BEŞ FİLM TEK HİKÂYE

Ş. Erhan Bağcı⁶

Bu çalışma, Türkiye’de öğretmenliğin toplumsal tarihini sinema filmleri üzerinden karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Türkiye’de eğitimin, dolayısıyla da öğretmenliğin toplumsal tarihi, kapitalist dünya-sisteme entegrasyonun özgün dinamikleri çerçevesinde üç dönem altında incelenmektedir. Birincisi, Cumhuriyet’in tarihsel gelişimini kavrayabilecek şekilde, 19. yy.’ın ilk yarısından, başka bir deyişle Osmanlı’nın kapitalist dünya-ekonomiye entegre olmaya yöneldiği modernleşme/Batılılaşma sürecinden başlayan ve Cumhuriyetin kuruluşuyla yeni bir özel evreye geçen zaman dilimidir. İkincisi, tek parti dönemi sonrası Soğuk Savaş yılları, üçüncüsü de 1980’lerle başlayan, 2002’de AKP iktidarıyla birlikte yeni bir biçim kazanarak bugün halen devam eden neoliberal dönemdir. Çalışma, söz konusu dönemlerde öğretmenliği şekillendiren özgün dinamikleri ve sorun alanlarını tarihsel bir perspektifle tartışmak amacıyla öğretmenliğin konu edildiği seçilmiş beş sinema filmine odaklanmaktadır.

Analize konu edilen filmler, Cumhuriyet öncesi kapitalist entegrasyonun göstergeleri bağlamında “Çalıküşü”; Cumhuriyetin kurucu resmi ideolojisinin propagandası olması bakımından “Öğretmen Kemal”; gide-rek proleterleşen öğretmen imgesini izleme imkanı sunması nedeniyle

6 Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı, erhanbagci@gmail.com

“Öğretmen”; üç tarihsel dönemin değişmeyen sorun alanı olarak anadilinde eğitim konusuna odaklanması açısından “İki Dil Bir Bavul” ve neoliberal öğretmen imgesini kavrayabilmek için zengin malzeme sağlaması dolayısıyla “Kuru Otlar Üstüne” olarak seçilmiştir.

Araştırma, sinemaya bir sosyo-kurmaca olarak yaklaşmaktadır. Buna göre sinema anlatısı, toplumsal gerçekliğin filmi yapan toplumsal aktörlerin perspektifleri tarafından dolayımlandırıldığı tarihsel ve kolektif bir sanat ürünü olarak ele alınmaktadır. Sinema, toplumsal gerçekliğin perdeye birebir yansımaları olarak görülemeyeceği gibi ondan bağımsız olarak da kavranamaz; beyazperde her zaman sanatçı ve toplum arasındaki tarihsel bir ilişkiyi yansıtır. Dolayısıyla bu çalışma açısından denilebilir ki, belli tarihsel dönemlere özgü öğretmen imgelerini içeren filmler, ne o dönemin öğretmenliğinin doğrudan yansımaları ne de filmi üretenlerin öğretmenlikle ilgili keyfi düşünceleridir. Beyazperdede izleyiciye sunulan ürün bu ikisinin, yani üreticinin ve toplumsal gerçekliğin karşılıklı ilişkisinin sanatsal tezahürüdür. Bu ikili ilişki içinde üretilen filmin etkileşim alanına, gösterimden sonra bir de izleyici girer. Aslında izleyici daha önceden, filmin yapımı aşamasında da sembolik olarak mevcuttur; üretici, belli beğenilere sahip teorik bir izleyici kitesini varsayarak filmi yapar. Filmin gösterimi, üreticinin tahayyülündeki sembolik izleyiciyi maddi bir gerçekliğe çevirir. Bu andan itibaren film, içinden çıktığı tarihsel ve toplumsal alana etkide bulunmaya, onu dönüştürmeye ve yeniden kurmaya da başlar.

Sinemanın sosyo-kurmaca olarak kabul edilmesi, filmlerin analizinde yukarıda çizilen zengin tarihsel ve toplumsal ilişkinin görülebilir olmasına olanak veren bir yöntem gerektirir. Bu çalışmada, ele alınan filmlerin incelenmesi amacıyla Belgesel Yöntem’e başvurulmaktadır. Belgesel Yöntem’de film analizi, bir filmin üretilmesine yön veren zımni bilgiyi ortaya çıkarmak için karşılaştırmalara dayalı sistematik bir analiz süreci önermesi ve bu süreci film hakkındaki görüşlere değil filmin kendisine dayandırması nedeniyle tercih edilmiştir. Söz konusu analiz süreci filmin transkripsiyonuyla başlayıp betimsel analiz ve düşünümsel analiz ile filmin ne anlattığından hareketle bunu nasıl ele aldığına ilişkin zımni bilginin açığa çıkarılmasına, ayrıca öne çıkan anahtar temaların aynı yolla analiz edilmesine ve filmin başlığının yorumlanmasına dayanan bir sistematik öngörür. Böylelikle filmin düzenlamından yola çıkarak belgesel anlamı yeniden inşa edilir.

Bu çalışma, geniş kapsamlı bir araştırmanın ilk bulgularından oluşmaktadır. Çalışmada yukarıda ifade edilen beş sinema filmi “öğretmenin filmin geçtiği okula gelişi”, “okul temsilieri”, “öğretmenin öğrencileriyle etkileşimi” ve “öğretmenin mesleğine yüklediği anlam” anahtar temaları etrafında analiz edilmektedir. İlk bulgular, söz konusu filmlerde öğretmenliğin, yoksulluk ve yoksunlukla tanımlanan yerel bir toplumsal ilişkiler ağına müdahale etmek amacıyla dışarıdan gelen yabancı bir unsur olarak tasarlandığını, bu karşılaşmanın niteliğinin öğretmenin yaptığı işe yüklediği anlamlar ve yerel topluluğun eğitime ve öğretmene biçtiği rol tarafından dolaymlandığını ve öğretmen ile yerel topluluk arasında duruma özgü çatışmaların ortaya çıktığını göstermektedir. Karşılaşmanın niteliği, öğretmenin ve yerel topluluğun karşılaşmaya yüklediği anlamlar ve öğretmenlik pratiklerinin yol açtığı çatışmalar, daha geniş bir tarihsellik ve toplumsallık içinde kapitalist işbölümünün gereklerine göre dönemsel olarak farklılaşmaktadır.

Analiz sonuçları, Türkiye'nin kapitalist-dünya sisteme entegrasyonun üç dönemine ait özgün dinamikler bağlamında tartışılacaktır. Çalışmanın, Türkiye'de öğretmenliğin toplumsal tarihine ilişkin eleştirel bir çerçeve ve çıkarılmasına katkı sunması beklenmektedir.

SERÜVEN KÜLTÜR'ÜN CONSCIENTİZACAO'SU

Sehel Oto & Serdar Türkmen

Bugün Türkiye'deki eğitim sistemi, öğrenciden bakana uzanan geniş bir yelpazedeki tüm eğitim aktörlerini mutsuz etmekte; rekabetçi, sınav odaklı, mezhepçi, pasifize edici, gerici kültürü dayatan, gerçek becerilerle donatmayan, birlikte yaşam kültürü kazandırmayan eğitim sistemi, sadece okullarda değil, eğitim, öğretim ve kültür faaliyeti yürüten tüm kurumlarda yaygınlaşmaktadır. Elbette bu baskıcı anlayışın ve bunun uzantısı olan eğitim sisteminin -her ne kadar güdük de olsa- bir felsefesi vardır ve dolayısıyla bu eğitim anlayışının da bir pedagojisi vardır. Bahsi geçen bu anlayışın pedagojisi; biat etmek, mevcut düzeni kabul etmek ve karşı çıkmamak üzerine kuruludur. Baskıcı, ezici, köleleştirici bu pedagoji karşısında konumlanan, insanın özgür olmadığını ama birlikte bir eylem faaliyetiyle özgürleşebileceğini ortaya koyan Ezilenlerin Pedagojisi dünyanın değiştirilmesi için bir fırsat sunmaktadır.

Ezilenlerin pedagojisi, Paulo Freire ve Elza Costa Freire öncülüğünde Brezilya'da ortaya çıkmış, özellikle yetişkin eğitimi alanında çok sayıda pratiğe kaynaklık etmiştir. Ezilenlerin pedagojisinin temel aldığı özgürleşme istenci, idrak, kolektif çalışma, diyalog ve praxis kavramları, günümüz dünyasına ait yaygın anlayışların değiştirilmesi açısından yeniden ele alınmalı ve düşünülmalıdır.

Bu çalışmada, gençlik alanında çalışma yapan Serüven Kültür'ü ve buralardaki çalışmalara katılan kişilerin bilinç dönüşümü üzerinden ezilenlerin pedagojisine ait bazı kavramları inceleyeceğiz, Serüven Kültür'deki çalışmalarda bu kavramların pratikte nasıl tezahür ettiğini göstereceğiz. Asıl odak noktamız ise Freire'nin anahtar kavramı olan conscientizaçao olacak.

"Conscientizaçao, sosyal siyasi ve ekonomik çelişkileri kavramak ve gerçekliğin insanları ezen koşullarına karşı harekete geçmek için gereken öğrenme süreci anlamına gelir." (Freire, 2016). Bu bildiri, idrak sürecinden özgürleştirici eyleme uzanan (ve aynı zamanda hiç bitmeyen) bir süreç olarak conscientizaçao kavramını Serüven Kültür çalışmalarına katılan kişilerin bilinç dönüşümü içerisinde incelemektedir. Serüven Kültür'deki çalışmalara katılan gençlerin bilinç dönüşümünün conscientizaçao kavramı bağlamında incelenmesi, formel olmayan (informel) eğitim içerisinde ezilenlerin pedagojisinin imkânlarını tartışmamıza vesile olacaktır.

Serüven Kültür, 2010'dan bugüne devam eden ve gençlik çalışmalarına ev sahipliği yapan bir mekândır/alandır. İstanbul, İzmir, Denizli, Adana, Mersin, Hatay şehirlerinde çalışmalarına devam eden Serüven Kültürler, bünyesinde gerçekleştirilen kültür-sanat temelli faaliyetlerle, gençliğin özgürleştirici kültür ile buluşma noktası hâline gelmiştir. Birlikte müzik atölyesi, yazı atölyesi, tiyatro çalışması, resim atölyesi, sinema çalışmalarının gerçekleştirildiği bu mekânda/alanda, ayrıca söyleşiler, film izleme-tartışma ve çeşitli konularda toplantılar gerçekleştirilmektedir.

Buradaki çalışmalara katılan gençler, tartışmalar yoluyla eleştirel düşünce ile tanışmakta, kolektif çalışma prensibinin sonucu olarak birbiriyle olan bağlarını güçlendirmekte, meclisleşme yoluyla topluluğun karar verme süreçlerine katılmakta, otoriteryenliğin karşısında organik bir otorite ile tanışmakta ve de özdisiplinini oluşturmaktadır.

Bu bilinç dönüşümü aynı zamanda gençliğin özgürleşmeye dönük eylemiyle birleşmektedir. Bu eylem kimi zaman sokak protestosunda müzik yapmak, kimi zaman kısa film çekmek, kimi zaman atölye çağı-

rılarını yaygınlaştırmak, kimi zaman mekânı açmak ve etkinliklere hazır hâle getirmek, kimi zaman işçi eylemlerine destek vermektir. Bu eylem ya da Freire'nin dilinden söyleyerek praxis yoluyla conscientizaçao döngüsü tamamlanır ancak bitmez, yeniden ve yeniden söz eyleme, eylem söze dönüşür. "Conscientizaçao, her tür doğrulamaya özgü idrak tutumunu derinleştirmekle eşanlamıdır." (Freire, 2016)

Bu bildiri kapsamında, Serüven Kültür'ün faaliyetlerin katılan, atölyeler düzenleyen ve yürütücülüğünü yapan gençlerin bilinç dönüşümünü incelemek üzere nitel araştırma yöntemlerinden gözlem ve görüşme veri toplama yöntemlerinden yararlanılmıştır. Bu yöntemlere dayanarak hazırlanan çalışmamızın sonuçları, elde edilen bulgulara göre oluşturulmuştur. Araştırmamız sonucunda, Freire'nin kavramlarının uygulandığı Serüven Kültür gibi bir mekânda/ alanda, her ne kadar bu sistem içerisinde yetişmiş olsalar dahi, gençlerde bir bilinç dönüşümünün mümkün olduğunu gösteriyoruz.

ÖZGÜRLEŞTİRİCİ PEDAGOJİK BİR YAZI ATÖLYESİ ÇALIŞMASI: TRAVMAYI KADINCA YENİDEN YAZMAK

Ayla Türksöy⁷

Travma; kayıp, afet, şiddet, yoksulluk, cinsel istismar gibi birçok zor olguyu içinde barındıran bir kavram. Yapılan çalışmalar travmadan etkilenen bireylerin bu zor süreçle başa çıkmada başarısız olduğu durumlarda; yaşamına devam etmekte güçlük yaşadığını, uyum güçlüğü çektiğini, kimi zaman öfkeli hırçın, kimi zaman edilgen ve sessiz, ama çoğunlukla tedirgin bir kişi hâle geldiğini gösteriyor. Bu süreç aylar, yıllar boyunca,

7 Gazeteci/Yazar

bazen bir yaşam boyu sürebiliyor. Kimi zaman, travmanın etkisiyle yaşanmamış çocukluk ve yetişkinlik, dünyaya ve insanlara güven kaybı gibi etkileriyle travma; Judith Herman'ın deyimiyle "sessizliğin güçsüzlük acısı" olarak kişinin yaşamına damgasını vuruyor.⁸

Başta bireysel ve sosyal ilişki ağları, destek, dayanışma, ve psikiyatri uygulamalarının yanında, sanat ve çeşitli sanatsal yaklaşımlar, "travmaya uğramış sessiz bireyin" duygularını fark etmesi, bunları paylaşması, giderek konuşan ve travmasını dile döken bir özne haline gelmesi ve travmanın işlenip anlamlandırılmasının bir sonucu olarak bireyin normal yaşamına dönmesi açısından son derece önemli araçlar olarak gösteriliyor.

Acıyı adlandırmak, oradan teori üretmek kolay değil diyor Bell Hooks. Acıdan ve mücadeleden kuram yaratma cesareti taşıyan, yeni teorik yolculuklar planlamakla yetinmeyerek aktarmak ve rehberlik etmek için acısını açığa çıkarma yürekliliğini gösteren kadınlara ve erkeklere minnettar olduğunu belirtiyor². Onların görevinin özgürleştirmek olduğunu, yaptıklarının yalnızca kendini hatırlamaya ve kurtarmaya olanak tanımadığını, aynı zamanda aktif, kapsayıcı feminist mücadeleye bağlılığı onarmak için zorladığını ve dürttüğünü söylüyor. Ortaklaşa feminist devrime ve kolektif çözümler arayan feminist düşünürlere, kuramcılara halen ihtiyaç olduğunu vurguluyor. Bu ortak arayışın kadınları her şeyin başladığı yere, kendini yalnız sanan bir kadının ya da çocuğun feminist bir ayaklanma başlattığı, pratiği tanımladığı, yaşanmışlıklardan teorilerin ürettiği o ana götürdüğünü ifade ediyor. Bir kadının ya da çocuğun, cinsiyetçilikten ve cinsiyetçi baskıdan çektiği acıdan, erkek egemenliğinin yarattığı ıstırap, derin ve amansız sefalet ve üzüntüden kurtulabildiği feminist bir teori ve pratik, insanların içteki acıyla doğrudan konuşabilmesini sağlayan şifalı sözler, iyileştirici stratejiler, iyileştirici kuramlar sunabilen devrimci feminist bir hareket yaratılabileceğine inanıyor.⁹

Sara Ahmed ise acının politikaya nasıl dahil olacağını sorguluyor. Yaşanmış acı deneyimlerinin ötekilerle ilişkimizi nasıl şekillendirdiğini merak ediyor. Acının çoğunlukla başkalarının sahip olamayacağı kişisel bir deneyim olarak tanımlanmasına kuşku ile yaklaşarak acıların sürekli olarak hem bireysel hem de kolektif bir tepki talep eden söylemlerle dile getirildiğini vurguluyor. Ötekinin acısıyla yüzleştğinde okurun da hissetmesi gereken öfke ya da kederin ötekiyle olan ilişkisinde kayıtsızlık yerine cö-

8 Judith Herman., *Travma ve İyileşme*. 9. Baskı, Literatür Yayınları, İstanbul, 2021.

9 Bel Hooks., *Sınırları Aşmayı Öğretmek: Özgürlük Pratiği Olarak Eğitim*, Notabene Yayın.

mertliğe dayalı bir ilişkiye girmesine olanak verdiğini, okuru da bu acının öznesine dönüştürdüğünü söylüyor.

2017 yılından beri sürdürdüğümüz “Travmayı Kadınca Yeniden Yazmak” yaratıcı yazı atölye çalışmasının hem Sara Ahmed’in duyguların kültürel politikası hem de Bell Hooks’un “yaratıcı yazmayı” bir özgürlük pratiği olarak gören yaklaşımından etkilenen pedagojik bir yöntem olarak ataerkiye karşı onarıcı ve güçlendirici feminist pedagojilerin, disiplinlerarası çalışmaların bireşiminden doğduğunu söyleyebilirim. İçinde her zaman farklı uzmanlık alanları, bakış açıları yer almak üzere, varoluşu kısıtlayan bir deneyim olan ‘travma’nın etkisini anlamak, bu ‘dar alan’dan çıkmak amaçlanmıştır. Atölye, güvenli bir alanda grup üyeleriyle birlikte edebiyat, psikoloji, sanat, felsefe gibi alanlardan aktarılan uzman bakış açılarını eleştirel bakışla dinlemek, tartışmak, kadın yazarların eserlerine travma penceresinden bakmak ve yaratıcı yazı çalışmaları ile sürdürülmektedir. Her bir grupta, yaklaşık dokuz hafta boyunca sürdürülen eleştirel düşünme, yansıtma ve çözümlenme deneyimlerinin, yaşanan acıların açıklanmasına ve ortadan kaldırılmasına, hiyerarşi güdülmeksizin ‘birarada’ ve şefkatli bir ortam yarattı. Atölyede yazılan yaratıcı yazı çalışmalarının yer aldığı blog, ayrıca tüm grup üyelerinin paylaşımına devam ettiği haberleşme grubu bu özgürleştirici, pedagojik atölyenin ve üyelerinin gelişimi için kullanılmaya devam etmektedir.

Bu sunumda diyalojik bir yaklaşımla yaşama geçirmeye çalıştığımız atölyemizde yapılan kuramsal tartışmalar ve yaratıcı yazı örnekleri üzerinden güçlendirici, eleştirel, feminist bir pedagoji yaklaşımının sağladığı olanaklar çerçevesinde travmanın onarılması nasıl olanaklı olabileceği üzerine bir tartışma yürütülmeye çalışılacaktır.

FEMİNİST PEDAGOJİ PERSPEKTİFİNDEN DERS ANLATMA DENEYİMLERİ: TOPLUMSAL CİNSİYET ARAŞTIRMALARI DERSLERİNDE BİLİŞSEL DÖNÜŞÜMÜN İMKÂN LARI

Nihan Ozansoy Tunçdemir

Feminist pedagoji, kadın sorunları hakkında bir bilinç yükseltme ve öğretme süreci olarak ortaya çıkmış olup, farklı alanlara da uyarlanan bir pedagoji haline dönüşmüştür. Bu dönüşümün araçlarından biri de üniversitede verilen dersleri kapsamaktadır. Hiye-

rarşik güç ilişkilerini eleştiren, otoriterliğin karşısında durarak klasik eğitim anlayışından farklı bir yerde duran feminist pedagoji; birlikte öğrenmeyi esas alan, eğitimin özgürleştirici ve bireyi dönüştüren yapısı üzerinde duran bir yaklaşımı benimsemektedir. Sarah Ahmed'in¹⁰ (2017: 226) belirttiği gibi "merak yoluyla öfke ve acı gün yüzüne çıkar; çünkü merak neyin bizi incittiğini, neyin acıya sebep olduğunu, neyin yanlış, gereksiz ve hem yapılabilir, hem de yapılamaz olduğunu anlamamıza yol açar. Merak, dönüşüm umudunu ve politika arzusunu canlandırır". Feminist bilginin inşasında ve feminist pedagojide merak duygusunun önemli bir yere sahip olduğundan yola çıkarak bu çalışmada feminist öznenin üzerinde durduğu konulardan biri olan kadınların ikincilleştirilmediği toplumsal cinsiyet eşitliğinin olmadığı bir dünya nasıl bir yaşam sürdürülebiliriz, içinde bulunduğumuz dünyayı daha farklı nasıl algılayabiliriz sorularına üniversite derslerinde edinilen deneyimlerden hareketle yanıt bulunmaya çalışılacaktır. Bu çalışmada taşra üniversitesinde çalışan yazarın 2018-2024 yılları arasında sosyoloji bölümlerinde verilen Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları derslerindeki deneyimlerinin feminist pedagoji ekseninde nasıl şekillendiğinden bahsedilecektir. Bir kurum olarak üniversitelerin eleştirel ve feminist öğretime karşı nasıl bir konum aldıklarına dair çok az kesişimsel araştırmanın yapılmasından hareketle bu çalışma toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini azaltmaya yönelik toplumsal bir değişimin feminist pedagoji ile mümkün olup olmadığına odaklanacaktır. Çalışma feminist yöntemin imkan verdiği içerden bakışla aynı zamanda ders anlatıcı olarak araştırmacının kendi tutumunu incelemeye tabi tutmasını da içermektedir. Aynı zamanda öğrencilerin tutumları, ders içeriğine yaklaşımları, sınıf ortamı, dersin mahremiyeti gibi konular üzerinden de toplumsal cinsiyet araştırmaları dersinin işlenebilirliğini de mercek altına almaktadır. Özdüşünsel bir noktadan hareketle, ders deneyimleri esnasında öğrencilerin yaş, cinsiyet, bilgi vb. toplumsal konuları göz ardı edilmeyerek güç ilişkilerinin oluşmasının önüne geçilmesi ve bu öğeler üzerinde yoğunlaşılması çalışmanın amaçları arasındadır. Böylelikle özne olabilmenin farkına varılması ve anlamlı bir öğrenme biçiminin geliştirilmesiyle daha yaşanabilir bir toplumsal düzenin oluşmasını sağlayacak yolların neler olabileceği üzerinde durularak birtakım sorulara yanıtlar aranacaktır.

10 Ahmed, S. (2017). Duyguların Kültürel Politikası, (Çev: S.Komut), Sel Yayıncılık: İstanbul.

YARATICI DRAMA VE ELEŞTİREL PEDAGOJİ ARASINDA VERİMLİ İLİŞKİ: DOROTHY HEATCCOTE'UN UYGULAMASI

Mete Akoğuz

Türkiye’de son yıllarda oldukça yaygınlaşmasına rağmen yaratıcı dramanın eleştirel pedagojiyle ilişkisini kuran bir çalışma yoktur. Oysa Batılı ülkelerde bu türden verimli ilişki kuran epey çalışma vardır. Özellikle İngiltere’de 1960-80 yılları arasında önemli yaratıcı drama uygulamaları gerçekleşmiş, birçok kaynakta bu uygulamaların örnekleri yayınlanmış ve bu örnekler eğitim sistemi içinde kullanılmıştır. Ne var ki daha sonra Thatcher hükümetinin eğitimde yaptığı değişikliklerden dolayı yaratıcı dramanın okullarda kullanımı zayıflatılmış ve üniversitelerdeki drama kürsüleri azaltılmıştır. Eleştirel pedagojinin formülasyonunda, “dünyaya ilişkin bilgi üretmede çoklu yöntemler kullanılmalıdır” (Kincheloe, 2018) denilerek bilgi üretmede ve eğitimde önemli bir öğretim yöntemi olan yaratıcı dramanın da kullanılabilceği gösterilmektedir. Birçok ülkede yaratıcı dramayı bir yöntem olarak kullanan öncü kişiler incelendiğinde eleştirel pedagojinin öne sürdüğü teorilere uygun uygulamalar yaptıkları ve bunları birçok kaynakta belirttikleri görülmektedir.

Bu kişilerden, İngiltere’de Yaratıcı dramanın yükselişinde özellikle ‘direniş pedagogu’ diye anılan Dorothy Heathcote’un uygulamaları çok etkili oldu. “Heathcote, ders planlarının kullanımı gibi mevcut uygulamalara meydan okumuştur. Yöntemleri, Piaget gibi uygulayıcıların çocuğun içinde zaten var olanı ortaya çıkarmaya yönelik gelişimsel çalışmalarına dayanıyordu.” (Hickey-Moody & Kipling, 2015). Öncülleri olan ve köklü uygulamalara meydan okuyan Peter Slade ve Brian Way’i takip ederek çıktığı yolda, yaptığı devrimci uygulamalarla isminden söz ettirdi. Heathcote Eleştirel pedagojinin pratiğini yaratıcı drama yöntem, teknik ve yaklaşımlarıyla uyguladı. Sürece önem verdiği uygulamalarında bilen kişi öğretmenin yerine, öğrenciden öğrenen rolünü öne çıkardı, yanı sıra bilgi aktarımına son vererek, birlikte bilgi üreten grup aidiyetini ön plana aldı. Öğretme ve öğrenmenin yaratıcı drama sürecine bıraktığı uygulamalarında süreçsel drama, öğretmenin role girmesi ve uzman rolü yaklaşımlarını kullanan Heathcote, öğrencilere bir konu veya problem önerisini sunduktan sonra kenara çekilip, sınıfın durumu kendileri için doğaçlamalar ve rollerle çözmesini izledi. Zaman zaman kendisi de role girip onlardan biri olarak (bazen işçi, bazen ustabaşı, bazen postacı vb.) yeni bir engel ortaya koyarak yeniden düşünmelerini ve ilerlenen süreçte onların problemle ilgili

farklı uzmanlık alanlarında kendilerini ifade etmelerine, araştırmalarına ve çözüme yönelik önerilerde bulunmalarına fırsatlar yarattı. Bu şekilde seyirciler için gösteri olabilecek bitmiş bir tiyatro oyunu yerine, öğrencinin kendini o anda ifade etmesine odaklanılan bir öğretim yöntemi uyguladı. Paulo Freire'nin bankacı eğitime karşıt olarak getirdiği problem tanımlayıcı eğitim modeline uygun olarak "Heathcote, bilginin aktif tedarikçisi olmak yerine, rolünü tersine oynadı, öğrencileri öğrenme süreçleri yoluyla kendilerinden başkası olmaya teşvik etti" (Hickey-Moody & Kipling, 2015). Farklı uzmanlık alanlarını deneme fırsatı bulan öğrenci, o anda probleme uzmanın nasıl yaklaşacağı üzerine kafa yorup, rol içinde uzmanlık alanıyla ilgili öneriler geliştirmektedir. Bu şekilde öğrenci sürekli aktif olarak içinde var olan bilgiyi aktararak yerini almakta, öğrenme grubun birbirini etkilemesiyle gerçekleşmekte, öğretmen de öğrenen kişi olarak süreçte yer almaktadır. Heathcote her yaşta öğrencinin eleştirel düşüncelerini ortaya koyabilecekleri bir ortam yaratarak, onların rol içinde risk almalarına ve direniş göstermelerine olanak sağlamıştır. Öğretmenin hayali bir cehaletle rol içinde yer aldığı ve konuyla ilgili fikrinin olmadığını göstermesiyle, öğrenciler uzmanlık alanlarını konuşarak öğrenen öğretmene yol göstermekte, yaratıcı düşüncelerini ortaya koyarak ona bilgi aktarmaktadır. Süreçte rol içinde öğrencilerin yeni düşünce üretmeleri için kapı açıcı zorluklar çıkaran öğretmenin, bulunan çözüm yollarından hareketle öğrenciyle birlikte yeni şeyler öğrenen kişi konumunda yer alması, sınıfta bulunan herkesin eşit düzeyde konumlanmış olduğunun bir göstergesidir.

Literatür tarama yöntemiyle geliştirilen bu bildirinin amacı yaratıcı drama ile eleştirel pedagoji arasında verimli bir ilişki kurulduğunda, bu ilişkinin demokratik öğrenme imkânlarını artırdığını savunmaktır.

ÖĞRETMENLERİN ELEŞTİREL PEDAGOJİYE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ: BİR ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

Ertan Adanaş¹¹

Dr. Öğr. Üyesi Şehnaz Nigar Çelik¹²

Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin eleştirel pedagojiye yönelik görüşlerini belirleyen geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmektir. Çalışma 2023-2024 öğretim yılında Van ili merkez ilçeleri Tuşba ve İpekyolu'ndaki

¹¹ Milli Eğitim Bakanlığı. vantusba26@gmail.com

¹² Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi. sncelik@yyu.edu.tr

resmi ve özel okullarda (ilkokul, ortaokul ve lise) görev yapan öğretmenlerin görüşleriyle sınırlıdır. Çalışmanın diğer amaçları ise öğretmenlerin eleştirel pedagoji ilkeleri bağlamında eğitim politikasına, eğitim programlarına ve öğretmenin rolüne ilişkin görüşlerini ortaya koymak ve öğretmenlerin eleştirel pedagojiye yönelik bakış açılarının öğrenim durumu, kıdem ve branş değişkenleri açısından farklarının incelenmesidir.

Ölçek geliştirme sürecinde öncelikle 40 maddelik bir madde havuzu elde edilmiştir. Benzer ifadeler elenerek madde havuzu uzman görüşüne sunulmuş ve kapsam geçerlilik çalışması yapılmıştır. 38 maddeden oluşan ölçek formu, pilot uygulama ile 251 kişiye uygulanmıştır. Elde edilen verilerle ölçeğin yapı geçerliliği için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılmış ve ölçeğe son şekli verilmiştir. AFA sonucunda 28 maddeden oluşan üç faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Bu ölçek formu ile 615 öğretmenden veri toplanarak geçerlik ve güvenirlik analizleri yapılmıştır.

Geliştirilen ölçeğin güvenirlik çalışmaları için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yapılmıştır. Üç faktörlü yapı toplam varyansın %63'ünü açıklamış ve DFA sonucunda üç faktörlü yapı doğrulanmıştır. DFA kapsamında uyum indeksleri şu şekilde bulunmuştur: X^2 / df (ki-kare / serbestlik derecesi) değeri 3.50, GFI değeri 0.86, AGFI değeri 0.85, RMSEA değeri 0.064, NFI değeri 0.91, CFI değeri 0.93, PGFI değeri 0.736 ve TLI değeri 0.930. Bu değerler uyum indekslerinin iyi uyuma işaret ettiğini göstermektedir. Ölçeğin boyutlarına ait Cronbach Alpha değerleri ise 0.959, 0.936 ve 0.836 olarak bulunmuştur. Sonuç olarak, Eleştirel Pedagoji Ölçeğinin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu belirlenmiştir. Ayrıca araştırma sonuçları,

öğretmenlerin eleştirel pedagoji ilkelerine katılım düzeylerinin orta seviyede olduğunu göstermektedir. Nihai ölçekle öğretmenlerin eleştirel pedagojiye yönelik bakış açılarının öğrenim durumu, kıdem ve branş değişkenlerinde anlamlı farklılıklar bulunduğu saptanmıştır.

Araştırma sonuçları doğrultusunda uygulayıcı ve araştırmacılara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

KOLEKTİF ÇALIŞMA ATÖLYELERİ

Düzenleme kurulu tarafından kongre temasına uygun olarak belirlenen konularda ve davet edilen kişi/kişilerin organize edeceği tartışma-yazma pratiklerinin üretileceği atölyelerden oluşmaktadır. Her bir kolektif atölyenin 1 ya da 2 koordinatörü vardır. Bu koordinatörlerin atölyelerine özgü oluşturduğu çağrı metnini aşağıda bulabilirsiniz. Bu çağrı metnine geri dönüş yapan katılımcılar arasından atölye koordinatörü en fazla 20 kişiyi kolektif çalışma atölyesinde yuvarlak masaya davet eder. Kongrede bir araya gelen öneri sahipleri beyin fırtınası yaparlar. Bu toplantının katılımcıları sadece bu kişilerden oluşur. Bu grubun 3 ay içinde kolektif atölyedeki tartışmaları yansıtan, formatına (bildiri, broşür, rapor vb.) kolektif karar verecekleri bir (veya birden fazla) doküman hazırlamaları ve bu dokümanın kongre kitapçığında (basılı ve çevrimiçi) yer alması beklenmektedir. Planlanan kongre kitapçığında yer alacak dokümanlar, kongre bilim kurulundan hakemlere gönderilerek değerlendirilecektir. Kolektif atölyelere katılmak için 100-1000 kelime aralığında metin önerilerinizi web sayfasından göndermeniz gerekmektedir.

ELEŞTİREL PEDAGOJİ VE P4C

Değerli Katılımcılar,

Genelde felsefenin temelinde nasıl eleştirel bakmak, sorgulamak, merak etmek varsa onun bir uygulama alanı olan P4C çalışmalarının özünde de özenli olma, iş birliği içinde öğrenme, yaratıcı düşünme ve eleştirel düşünme var.

Paulo Freire'in kurucusu olduğu Eleştirel Pedagoji yönteminin de özünde var olan ezilenlerin, güçsüzlerin aleyhine olan toplumsal sorunların, olguların hem çözümlenmesinde, anlaşılmasında hem de çözüm üretmede ve etkili olmada benzer yöntem ve teknikler kullanılmakta.

Bu atölyenin temel hedefi, Çocuklarla ve Topluluklarla Felsefenin eğitim alanındaki etkililiği ve uygulana birliği ile bu alanın Eleştirel Pedagoji alanıyla olan, olabilecek ve olma olasılığı olan alanları saptamak. İkisini ortaklık ve eşgüdümünün olanaklarını artırma, fark etmek ve çoğaltmaktır.

P4C uygulamalarının ve Ezilenlerin Pedagojisinin hem içerik hem de yöntem boyutuyla birlikte sentezlenecek örnek atölyelerle yeni ve özgün seçenekler sunulabileceğini söylemek mümkün.

Sunulacak öneri metinleri en az 1000 sözcükten oluşmalıdır. Öneri metinleriniz, atölyede sergilenecek uygulamanın somut çalışma planını ve yöntemlerini içermelidir. Öneri metinleri, katılımcıların P4C ve eleştirel pedagoji konularındaki araştırmalarını ve bu alandaki yenilikçi yaklaşımları yansıtmalıdır. Önerilerin, eleştirel pedagoji alanında uygulanabilir, yenilikçi ve somut katkı sağlayacak nitelikte olması önemlidir. Öneriler, Çocuklarla Felsefe Uygulamalarının eleştirel pedagoji uygulamalarına nasıl entegre edilebileceğini somut olarak ortaya koymalıdır. Öneri metinlerinde, bu entegrasyonun, öğretim süreçlerine, öğrenme metodolojilerine ve eğitim materyallerinin geliştirilmesine nasıl katkı sağlayacağı açık olarak ifade edilmelidir.

Katılımcı seçimi, sunulan önerilerin uygulanabilirliği, yenilikçiliği ve eleştirel pedagojiye katkısına göre yapılacaktır. Seçilen katılımcılar, atölye boyunca diğer katılımcılarla etkileşim içinde olacaklardır. Atölye sonunda, atölye koordinatörü tarafından atölyede sergilenen ve tartışılan uygulamalara ilişkin bir bildiri yazılacak ve bu bildiri Kongre kitabında yer alacaktır.

Bu daveti değerlendirdiğiniz için teşekkür ediyor, katılımınızı heyecanla bekliyoruz.

Fevzi Bakır

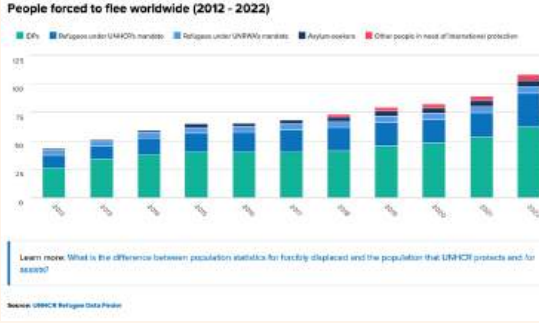
GÖÇ PEDAGOJİSİ: ELEŞTİREL PEDAGOJİNİN İNSAN, TOPLUM, YURTTAŞLIK, SİĞİNMACILIK VE MÜLTECİLİK ANLAYIŞININ İLKE VE UYGULAMALARI NELER VE NASIL OLMALI?

Eleştirel pedagojinin oluşum ve gelişimine belli bir tarihsel başlangıç koyulmаса da her şeyden önce özgür, eşit ve duyarlı birey, özgürlükçü, eşitlikçi, dayanışmacı eğitim ve toplum tahayyüllerine dayandığı ileri sürülebilir.

Madde ve evrenin hareketli bir alem olması, insanın hareketli bir canlı olması belli bir coğrafya içinde, belli bir ülke içinde ve ülkeleri coğrafyaları aşan hareketlilikleri birlikte getirmektedir. Bunların bir kısmı daha ağırlıklı olarak bireysel iradeye dayalı olmakla birlikte büyük kısmı daha ağırlıklı olarak teknolojik (coğrafi keşifler, modernleşme, ulaşım iletişim imkan-

ları), iktisadi (örneğin köle ticareti ve işçi göçleri), iklimsel veya çatışma işgallere dayalı sebeplerle, belli şartlarla ve zorlamalarla oluşmaktadır. UNHCR'ye göre 2022'nin sonu itibariyle, "baskı, çatışma, şiddet, insan hakları ihlalleri ve kamu düzenini ciddi şekilde bozan olaylar nedeniyle dünya çapında 108,4 milyon kişi zorla yerinden edildi. (...) Dünyada her 74 kişiden 1'inden fazlası kaçmak zorunda kaldı."

UNHCR Türkiye masasının verdiği bilgilere göre, "Çatışma, şiddet ve zulüm sebebiyle zorla yerinden edilen kişilerin sayısı küresel çapta rekor düzeylere ulaşırken; Türkiye dünyada en fazla sayıda mülteciye ev sahipliği yapan ülke olmayı sürdürmektedir. Türkiye, yaklaşık 3,6 milyon kayıtlı Suriyeli mültecinin yanı sıra 320.000 kadar diğer uyruklardan UNHCR'nin ilgi alanına giren kişiye de ev sahipliği yapmaktadır." (<https://www.unhcr.org/tr/turkiyedeki-multeciler-ve-siginmacilar>, al.29.01.2024).

Kaynak: <https://www.unhcr.org/global-trends>

Kitlese yerinden edilmeye Afganlıların, Sudanlıların, Suriyelilerin, Ukraynalıların göçleri ile birlikte en somut örneklerden biri Filistinlilerin, Gazzelilerin durumudur. 2023'ün son ayları ve şu günler itibariyle 1,1-2 milyon Gazzeli yerinden edilmiştir.

Zorunlu göçler dışında her tür hareketlilik ve göçler oturma hakkından yönetime katılmaya kadar hak ve özgürlüklerle içerik kazanmaktadır. Magna Charta'dan Türkiye'nin AB üyeliğine ilk ana konulardan birini serbest seyahat hakları oluşturmuştur. Hicret, misyonerlik ve kapitülasyonlar da bunların bir parçasıdır. Türkiye'den işçi göçü, KHK dahil zorunlu göçler ve beyin göçleri de sorunun bir parçasıdır. Organ ve çocuk-kadın-insan kaçakçılığı da sorunun bir boyutunu oluşturmaktadır.

Eleştiler pedagoji iç ve özellikle ülke dışı göçmenlerin ve mültecilerin hak ve özgürlüklerine, seyahat, oturma, çalışma, yurttaşlık hakları ve öz-

gürlükleri başta olmak üzere tüm bunlara eşlik eden eğitim hak ve özgürlüklerine nasıl bakar ve nasıl bakmalıdır? Eleştirel pedagojinin insan, toplum, yurttaşlık anlayışı nedir ve bunun altında sınır aşan göçmenlerin konumunu, haklarını ve özgürlüklerini nasıl değerlendirmektedir? Bu hak ve özgürlükler arasında eğitim hakkının yeri nedir? Eleştirel pedagoji göçmen ve mülteciliğe dair nasıl bir okul, müfredat, öğretmenlik, öğretim, ölçme değerlendirme, kademeler arası geçiş, eğitim finansmanı, yönetimi, disiplini ve denetimi modeli önermektedir? Mevcut modellerini ve önerilerini nasıl geliştirebilir?

Adnan Gümüş

MEDYA DİJİTAL OKURYAZARLIĞI VE ELEŞTİREL PEDAGOJİ

Değerli Katılımcılar,

Eleştirel medya okuryazarlığı, kültürü ve toplumu şekillendiren temsilcileri, sistemleri, yapıları ve ideolojileri eleştirel bir bakış açısıyla inceler. Güç ve bilgi arasındaki ilişkileri sorgulayan bu süreç, sosyal ve çevresel adalet için diyalojik temelli bir yaklaşımı benimser ve Paulo Freire'nin praxis kavramını içinde barındırır: "Dünyayı dönüştürmek için düşünce ve eylem birlikteliği gerekmektedir" (1970, s. 36). Medyanın tarafsız olmadığını kabul eden eleştirel medya okuryazarlığı, sınıf, toplumsal cinsiyet, ırk ve diğer kimlik biçimlerinin temsilcilerini sorgular. Baskı ve ayrımcılığı yeniden üreten medya mesajlarına meydan okurken, eleştirel, özenli ve vicdanlı bireylerin gelişimine de katkıda bulunmayı amaçlar (Steering Committee, 2021).

Peki eleştirel pedagojinin özellikle farklı medya alanlarını anlamada ve bu alanlara ilişkin mesajları tartışmadaki yeri ne? Binark ve Bek'e (2007) göre eleştirel pedagoji, medya ile ilgili düşünürken tarihsel, toplumsal, siyasal, kültürel ve ekonomik bağlamların önemini farkına varmamızı sağlar. Bu bağlamların eğitimdeki aktörler tarafından nasıl algılandığı ve eğitim sürecinde dolaşıma giren ve yeniden üretilen bilginin nasıl uygulandığı da eleştirel pedagojiyle anlaşılır (Binark ve Bek, 2007).

Günümüzün küresel dijital medya ortamında enformasyonu sorgulamak, sahte haberlerin, algoritmik yanlılığın farkına varmak, ayrımcı söylemi ayırt etmek, veri sömürgeciliğini, yeni güç dinamiklerini ve tahakküm biçimlerini anlamak, dünyayı dönüştürmek için eyleme geçmek yolunda atılabilecek ilk adımlar olabilir. Kellner ve Share'e (2019) göre günümüz dünyasında eleştirel pedagoji ve eleştirel medya okuryazarlığı uygula-

malarının her seviyedeki eğitim süreçlerine adapte edilmesi, sosyal adaletin ve demokrasinin tesisine katkı sunacaktır (Kelner ve Share, 2019).

Bu atölyenin temel hedefi, eleştirel medya okuryazarlığının ve eleştirel dijital okuryazarlığın eleştirel pedagoji ile kesiştiği noktaları, bu pedagojilerin birbirlerine etkilerini bir arada kavramaktır. Bir yandan bu pedagojilerin “öğrencilerin ve eğitimcilerin özgürleşme sürecine” nasıl katkı sağlayabilecekleri, diğer yandan da “dünyayı dönüştürmek için düşünce ve eylem”e geçmeyi nasıl teşvik edebilecekleri, kuramsal tartışmalar, pratik örnekler veya interaktif uygulamalar üzerinden ele alınacaktır.

Sunulacak öneri metinleri 600-1000 sözcükten oluşmalıdır. Öneri metinleri, katılımcıların eleştirel medya okuryazarlığı, eleştirel dijital okuryazarlık ve eleştirel pedagoji konularındaki araştırmalarını, eğitimde yenilikçi uygulama tasarımlarını veya kuramsal tartışmaları içerebilir. Önerilerin, eleştirel pedagoji alanında uygulanabilir, yenilikçi ve somut katkı sağlayacak nitelikte olması önemlidir. Özellikle bir süredir uygulamada olan pedagojik yaklaşımları atölye kapsamında tartışmanın çok değerli olacağı kanısındayız. Öneriler, medya/dijital okuryazarlığının eleştirel pedagoji uygulamalarına nasıl entegre edilebileceğine odaklanmalıdır. Öneri metinlerinde, bu entegrasyonun, öğretim süreçlerine, öğrenme metodolojilerine ve eğitim materyallerinin geliştirilmesine nasıl katkı sağlayacağı açık olarak ifade edilmelidir.

Katılımcı seçimi, sunulan önerilerin yenilikçiliği ve eleştirel pedagojiye katkısına göre yapılacaktır. Seçilen katılımcılar, atölye boyunca diğer katılımcılarla etkileşim içinde olacaklardır. Seçilen katılımcıların Kongre’den sonraki 3 ay içinde kolektif atölyedeki tartışmaları yansıtan bir metin hazırlamaları ve bu metnin kongre kitapçığında (basılı ve çevrimiçi) yer alması beklenmektedir. Yazılması planlanan kongre kitapçığında yer alacak metinler, kongre bilim kurulundan hakemlere gönderilerek değerlendirilecektir. Diğer yandan koordinatörlere gönderilen metinler tek bir konu etrafında şekillenmemiş ise koordinatörler bu metinleri ve dolaşısıyla kişileri gruplara ayırarak ve farklı ekipler oluşturarak da ilerlemeyi tercih edebilir. Bu durumda atölye günü birden fazla yuvarlak masa kurulabilir ve birden fazla bildiri kaleme alınabilir.

Bu daveti değerlendirdiğiniz için teşekkür ediyor, katılımınızı heyecanlı bekliyoruz.

Esra Ercan Bilgiç & Yusuf Yüksekdağ

Kılavuza Yönelik Atölyeler

Düzenleme kurulu tarafından belirlenen konularda ve davet edilen kişi/kişilerin organize edeceği tartışmaların yapılarak eğitimcilerle kaynak görevi görecek bir rehber metnin geliştirilmesine katkıda bulunacak atölyelerden oluşmaktadır. Bu rehber metnin geliştirilmesi için atölyeye katılmak isteyen kişiler öneri metin hazırlamaları gerekmektedir. Sunulacak öneri metinleri 100-1000 sözcükten (ilgili atölye çağrı metninde farklı bir şey belirtilmemişse) oluşmalıdır. Öneri metninizi, atölyede sergilenen uygulamaların somut çalışma planını ve yöntemlerini içermelidir. Öneri metinleri, katılımcıların ilgili atölye konusundaki yenilikçi ve somut katkı sağlayacak nitelikte araştırmalarını yansıtmalıdır. Katılımcı seçimi, sunulan önerilerin uygulanabilirliği, yenilikçiliği ve eleştirel pedagojiye katkısına göre yapılacaktır. Seçilen katılımcılar, atölye boyunca diğer katılımcılarla etkileşim içinde olacaklardır. Atölye sonunda, atölye koordinatörü tarafından atölyede sergilenen ve tartışılan uygulamalara ilişkin bir bildiri yazılacak ve bu bildiri Kongre kitabında yer alacaktır. Kılavuza yönelik atölyelere katılmak için 100-1000 kelime aralığında metin önerilerinizi web sayfasından göndermeniz gerekmektedir.

DERS KİTAPLARINDA ELEŞTİREL PEDAGOJİ: DAHA EŞİTLİKÇİ, KAPSAYICI VE ÇOĞULCU İÇERİKLER GELİŞTİRMEK

Değerli Katılımcılar,

Sizi "Ders Kitaplarında Eleştirel Pedagoji: Daha Eşitlikçi, Kapsayıcı ve Çoğulcu İçerikler Geliştirmek " başlıklı atölye çalışmasına davet etmek için yazıyoruz. Bu atölye çalışması, eğitimcilerle ders kitaplarının eleştirel yöntemlerle analiz edilmesine ve kitap içeriklerinin daha eşitlikçi, kapsayıcı ve çoğulcu olduğunu gösteren ölçütlerin belirlenmesine yardımcı olacak yöntemler sunmayı amaçlamaktadır.

Bu atölyeye katılarak eğitimciler ders kitaplarındaki önyargıları, basmakalıp inançları ve ihmalleri nasıl tespit edecekleri ve bunlarla nasıl mücadele edecekleri konusunda değerli bilgiler kazanacaklardır. Ayrıca, sosyal adaleti teşvik eden ve tüm öğrencilere güç veren daha dengeli ve çeşitli eğitim programları oluşturmak için pratik stratejiler üzerinde düşünülecektir. Bu süreçte katılımcıların tartışmalara katılmaları ve uygula-

malı çalışmalarda yer almaları beklenmektedir. Bu atölyenin katılımcıları, eleştirel pedagoji temelinde daha eşitlikçi, kapsayıcı ve çoğulcu içerikleri sınıflarında aktarmak isteyen eğitimcilere kaynak görevi görececek bir rehber metnin geliştirilmesine katkıda bulunma fırsatına sahip olacaklardır.

Uzmanlığınızın ve deneyimlerinizin tartışmaları büyük ölçüde zenginleştireceğine ve atölyenin başarısına katkıda bulunacağına inanıyoruz. Katılımınız bizim için son derece değerli olacaktır. Herhangi bir sorunuz veya daha fazla bilgiye ihtiyacınız olursa, kongre iletişim maili üzerinden iletişime geçmekten çekinmeyin. adresinden iletişime geçmekten çekinmeyin.

Bu daveti değerlendirdiğiniz için teşekkür ediyor, katılımınızı heyecanla bekliyoruz. Saygılarımızla,

Canan Aratemür Çimen & Pervin Oya Taneri

EKOLOJİK PEDAGOJİ

Değerli Katılımcılar

Eleştirel pedagoji ve ekolojik pedagoji eğitimde farklı ancak birbirini tamamlayan yaklaşımları temsil eder. Her ikisi de daha katılımcı, adaletli ve sürdürülebilir bir dünya için eğitimin önemini vurgular; özellikle toplumsal adalet, sürdürülebilirlik ve dönüştürücü eğitimdeki vurguları ve yaklaşımları açısından ortaklaşırlar. Bu ortak noktalar eleştirel pedagoji ve ekolojik pedagojinin temelde insanın ve doğanın birlikte ele alındığı, toplumsal ve çevresel adaleti hedefleyen bir eğitim anlayışını paylaştığını gösterir.

Eleştirel pedagoji halihazırda var olan yapıları eleştirel olarak analiz etme ve sorgulamaya teşvik etmeyi ve hem içinde yaşadığımız toplumu hem de dünyayı şekillendiren sistemler hakkında bilinçlenmeyi hedeflerken ekolojik pedagoji, çevresel okuryazarlık, sürdürülebilirlik ve doğal dünya ile kurulması hedeflenen derin bir bağlantıyı teşvik etmekle ilgilendirir.

Ekolojik pedagoji çerçevesinde bir eğitim yaklaşımını benimseyen orman okulları çocukların doğayla derin bir bağ kurmalarını, doğal çevreyi korumayı öğrenmelerini ve sürdürülebilir bir yaşam tarzını belirlemelerini sağlarken bunu yapılandırılmamış doğal öğrenme ortamlarında kendi başlarına keşfetmelerine ve kendi öğrenme süreçlerinin sorumluluğunu

alabilmelerine alan açar. Doğada oynanan oyunlar ve farkındalıklarını arttıracak etkinlikler aracılığıyla çocuklar bağımsız düşünme, problem çözme, empati ve iletişim becerilerini geliştirme fırsatı bulurlar.

Bu amaç ve kazanımlar doğrultusunda düzenlenen atölyemizin hedefi çocukların doğayla derin bir bağ kurmaları, doğal çevrelerini korumayı öğrenmeleri ve sürdürülebilir bir gelecek için sorumluluk almaları sürecine nasıl katkı sağlayabileceğimizi pratik örnekler ve somut uygulamalar üzerinden ele almaktır.

Günümüzün hızlı tempolu dünyasında, eşsiz bir kaynak ve öğrenme ortamı olan doğanın bize sunduğu huzur ve dengeyi sıklıkla unuttuğumuz bir dönemde çocukların olduğu kadar bizim de doğayla bağımlı zı güçlendireceğini umduğumuz atölyemize (kayıt linki) üzerinden kayıt yaptırabilirsiniz.

Katılımınızı heyecanla bekliyoruz. Görüşmek dileğiyle,

Arzu PEKSEV & Yasin SANCAK

KÖY ENSTİTÜLERİNDEN GÜNÜMÜZ İÇİN NE TÜR DERSLER ÇIKARILABİLİR?

Değerli Katılımcılar,

Türk eğitim tarihimize özgün ve deneysel bir model olarak damgasını vurmuş olan Köy Enstitüleri, cumhuriyetin toplumsal dönüşüm projesinin en önemli ve kalıcı iz bırakan kurumlarından biridir. Köy Enstitüleri, yoksul köy çocuklarının eğitime erişimi için tasarlanmış ve onları, içinde yaşadıkları doğal ve toplumsal çevreyi dönüştürme kapasitesi edinmiş “köy kökenli aydın kuşağı” olarak yetiştirme hedefine odaklanmış kurumlar olarak, Türk eğitim tarihine damgasını vurmuştur. Dönüştürücü etkisi sadece köy ile sınırlı kalmamış, eğitime yaklaşımı, öğretim programı, yönetim ve işleyiş tarzı ile aydınlanmacı ufuk geliştiren, toplumsal ve kültürel merkezler işlevinde olmuştur.

Köy enstitüleri, özyönetimci ve katılımcı bir tarzda örgütlenmiş öğretim ve yönetim süreçleri, eleştiri ve sorgulama becerileri sunan geniş ufuklu eğitim müfredatı, kuramsal ve uygulamalı ders programlarına temel olan eşitlik, özgürlük, adalet, dayanışma gibi değerleri ile eleştirel bilincin gelişmesine uygun koşul ve araçları sunmuştur. Günümüzün kapitalist yeniden üretim sürecinin gerektirdiği işlevsel işgücü yetiştirmeye odaklı

“ İş için eğitim” modeli içinde değil; mesleki teknik eğitim ile genel eğitim arasındaki ayrımı aşmayı hedefleyen; kuram ile uygulamayı birleştiren, “iş ve yaşam okulu” yaklaşımında yer alır.

Bu özellikleriyle Cumhuriyet’in toplumsal dönüşüm projesinin en önemli ve kalıcı iz bırakan kurumlarından biri olan Köy Enstitüleri, ayrıcalıklarını kaybetme korkusuyla karşı çıkan çevrelerin baskısı ve kuşatması altında kapatılmıştır. Artık yaşayan tanıklarının bile çok az sayıda kaldığı, eğitimin dönüştürücü işlevinin somut örneği olan Köy Enstitüsü yapısına, günümüz Türkiye’sinde eğitimin olumsuz gidişatını frenleyebilmek açısından, eleştirel pedagoji merceğinden bir kez daha bakılmasında yarar vardır. Bu kısa ama etkili ve radikal tarihsel deneyim, eleştirel eğitimciler için geniş inceleme ve araştırma soruları barındırmaktadır.

“Köy Enstitülerinden günümüz için ne tür dersler çıkarılabilir?” başlıklı atölyemizin temel hedefi, köy enstitülerinin günümüz Türkiye’sinin eğitim sistemindeki potansiyelini, ideolojik aygıt- toplumsal dönüşüm diyalektikliği/gerilimi, yeniden üretimin çelişkili doğası gibi yönlerden, eleştirel pedagojinin bakış açısıyla değerlendirmektir. Atölyemiz, köy enstitüsü modelinin, ülkemizin mevcut somut koşullarına ne ölçüde ve nasıl taşınabileceğini eleştirel bakış açısıyla ele almayı hedeflemektedir

Sunulacak öneri metinleri en az 1000 sözcükten oluşmalıdır. Öneri metinleriniz, atölyede sergilenecek uygulamanın somut çalışma planını ve yöntemlerini içermelidir. Öneri metinleri, katılımcıların köy enstitüleri ve eleştirel pedagoji konularındaki yenilikçi ve somut katkı sağlayacak nitelikte araştırmalarını yansıtmalıdır. Köy enstitülerinin nasıl bir güncelleme ile günümüz eğitim sistemi içinde yer alabileceği sorusunu, eleştirel pedagoji bakışıyla değerlendirmeye dayandıran öneriler geliştirilmesi önemlidir.

Katılımcı seçimi, sunulan önerilerin uygulanabilirliği, yenilikçiliği ve eleştirel pedagojiye katkısına göre yapılacaktır. Seçilen katılımcılar, atölye boyunca diğer katılımcılarla etkileşim içinde olacaklardır. Atölye sonunda, atölye koordinatörü tarafından atölyede sergilenen ve tartışılan uygulamalara ilişkin bir bildiri yazılacak ve bu bildiri Kongre kitabında yer alacaktır.

Bu daveti değerlendirdiğiniz için teşekkür ediyor, katılımınızı heyecanla bekliyoruz.

Şermin Külahoğlu & Songül Sallan-Gül

LAİK EĞİTİMDE DİN ÖĞRETİMİ

Değerli Katılımcılar,

Bu çağrı, laik eğitim sistemi içerisinde din eğitiminin nasıl ele alınması gerektiği konusunda fikir alışverişi ve akademik tartışma için bir platform oluşturma amacı taşımaktadır. Laik bir eğitim sistemi, çeşitli inanç ve düşüncelere eşit mesafede durarak öğrencilere kapsamlı ve objektif bir bilgi sunmayı hedefler. Bu bağlamda, din eğitiminin nasıl şekillendirilmesi gerektiği, hem eğitimciler hem de toplum için hayati bir konudur.

Bu özel çağrı, laik eğitimde din öğretiminin amaçlarını, kapsamını ve metodolojisini belirlemek için farklı disiplinlerden gelen uzmanları araya getirmeyi amaçlamaktadır. Amacımız, çeşitli din ve inanç sistemlerine dair kapsayıcı, objektif ve bilgilendirici bir yaklaşım geliştirmektir.

Tartışılacak Ana Konular:

Laiklik ve Din Eğitimi: Laik bir eğitim sisteminde din öğretiminin temel ilkeleri neler olmalıdır?

Çeşitlilik ve Kapsayıcılık: Farklı din ve inançlara nasıl yer verilmeli, öğrencilerin kendi inançlarına ve diğer inançlara saygı duymaları nasıl teşvik edilmelidir?

Pedagojik Yaklaşımlar: Din öğretiminde kullanılacak pedagojik metodlar ve eğitim materyalleri nasıl seçilmelidir?

Akademik Objektiflik: Din eğitimi, bilgi ve inanç arasındaki sınırları nasıl belirlemelidir?

Katılım ve İşbirliği Çağrısı:

Bu çağrıya eğitimciler, akademisyenler, din bilimcileri, sosyologlar, antropologlar ve ilgili diğer disiplinlerden uzmanlar davetlidir. Ayrıca, toplumun çeşitli kesimlerinden gelen görüş ve öneriler de değerlidir.

Sonuç:

Laik bir eğitim sistemi, farklı inanç ve düşüncelere saygıyı temel almalıdır. Bu çağrı, din öğretiminin bu prensiplere uygun olarak nasıl şekillendirilebileceğine dair bir diyalog başlatmayı hedeflemektedir.

Murat Çatal

OKULDA ELEŞTİREL PEDAGOJİNİN UYGULANMASININ İMKÂNLARI ÜZERİNE DÜŞÜNMEK

Değerli Katılımcılar,

Okullar ve üniversiteler çocukların, gençlerin, eğitim emekçilerinin, farklı bir dolayımında velilerin önemli yaşam alanlarından birisidir, gündelik yaşam süresinin önemli bir kısmı okullar ve üniversitelerde geçer. Okullar ve üniversiteler kendini ifadenin çok çeşitli biçimlerine tanıklık ederler: yazma ve konuşma biçiminde diller, sesler (müzik), renkler (resim), nesnelere biçim verme (heykel), dans ve spor biçiminde beden hareketleri vb. Kendini ifadenin bu yolları içinde okullar en güçlü ve yaygın söylem alanlarından biri olarak değerlendirilebilir. Söylem yoluyla zihinsel, duygusal devinsel pek çok üretim hayata geçer, eğitimin bileşenleri varolma gücü üretebilirler. Bu bağlamda okullar etkileşen her bireyin kendini geliştirme, güçlenme ve özgülleşme alanı olabilir.

Çocukların hakları var: özgürce ve onurluca yaşama; sevgi ve anlayışlı bir ortamda yetişme, bilgi ve becerilerini, özgürce düşünme ve karar verme yeteneklerini geliştiren bir eğitim; çocukların beden ve ruh sağlığını koruyacak bir sağlık hizmeti; sağlıklı beslenme ve barınma. Çocukların yaşamları hakkında alınacak önemli kararlar, onlara danışılmadan alınamaz. Ancak çocukların ve gençler, paternalist bir anlayışla karar süreçlerine dahil edilmiyorlar. Çocuklar haklarına rağmen devletin, piyasaların çeşitli siyasal ve toplumsal baskı gruplarının aynılaştırıcı pratiklerinin hedefi olmaktan kurtulamıyor.

Kapitalist sistem çocuk emeğini sömürüyor; velileri gibi çocukları da yoksulluğa mahkum ediyor; yoksul çocukların eğitim ve sağlık hizmetlerinden yararlanmaları, sağlıklı beslenme ve barınmaları için yeterli kaynak ayrılmıyor; savaşlara neden olan cinsiyetçi, baskıcı ve militarist bir kültürü besleyerek çocukların şiddete uğramalarının önünü açıyor; anadilinde eğitim hakkını engelliyor; çocukları sınırsız tüketim açlığının hedef kitlesi haline getiriyor, sağlıksız besinleri, markalı ve pahalı giyecek ve diğer ürünleri tüketmeye yönlendiriyor. Ayrıca kamusal eğitim çok hızlı biçimde laik bilimsel eğitim anlayışından uzaklaştırılıyor. Türcü bir eğitim anlayışı ile ekolojiye duyarlı bir eğitim olanakları yok ediyor.

Eğitimin tüm bileşenleri ile birlikte okulların kamusal niteliğinden uzaklaştırılması, kendi kendini yönetme pratiklerinin sınırlandırılması, eğitim eşitsizliklerinin derinleşmesi ve yaygınlaşması, okul yaşamının merkez-

den güdümlenmesi, canlı dinamik, yaratıcı, sevinçli ve üretken bir okul yaşamını adeta felç ediyor.

Okul ve üniversite yaşamının eleştirel bilgisini üreten ve özgür eğitim pratiklerini yaşama geçirme olanaklarını tartışan eleştirel pedagoji gerek makro ve gerekse mikro düzeyde özgür bir eğitimin koşullarını oluşturmayı amaçlıyor. Eleştirel pedagoji toplumdaki sosyal ve eğitsel eşitsizlikleri sorgulayarak bunların kaynaklarının belirlenmesi ve bireyler ve toplulukların güçlendirilmesi ve özgürleştirilmesi yolu ile bunları ortadan kaldırmayı savunur. Bu güçlendirme ve özgürleştirme sürecine okulların katkısı önemlidir.

“Okulda Eleştirel Pedagojinin Uygulanmasının İmkanları” başlıklı atölyemizde toplumdaki eşitsizliklerin giderilmesi, eğitimde adalet ve eşitliğin sağlanması, öğretmen ve öğrenci arasındaki ilişkilerin olumlu yönde değiştirilmesi için okullarda nelerin yapılabileceğini, hangi yöntemlerin kullanılabileceğini özellikle eğitimcilerin/katılımcıların deneyimlerini temel alarak tartışmayı amaçlıyoruz. Atölyemizi eleştirel pedagojinin temel ilkeleri çerçevesinde “diyalog” temelli yürüteceğiz. Yürütülecek tartışmalar sonucunda ortaya çıkacak uygulama önerileri çerçevesinde eğitimciler için bir uygulama rehberi geliştirmeyi amaçlıyoruz.

Katılımcılar arasında deneyimlerin paylaşılacağı, interaktif bir ortamda geçecek bu atölyeye katılmak için lütfen katılım formunu doldurunuz.

Bu daveti değerlendirdiğiniz için teşekkür ediyor, katılımınızı heyecanla bekliyoruz.

Nejla Kurul & Cennet Engin

ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLARIN EĞİTİMİNE ELEŞTİREL PEDAGOJİ AÇISINDAN BAKIŞ

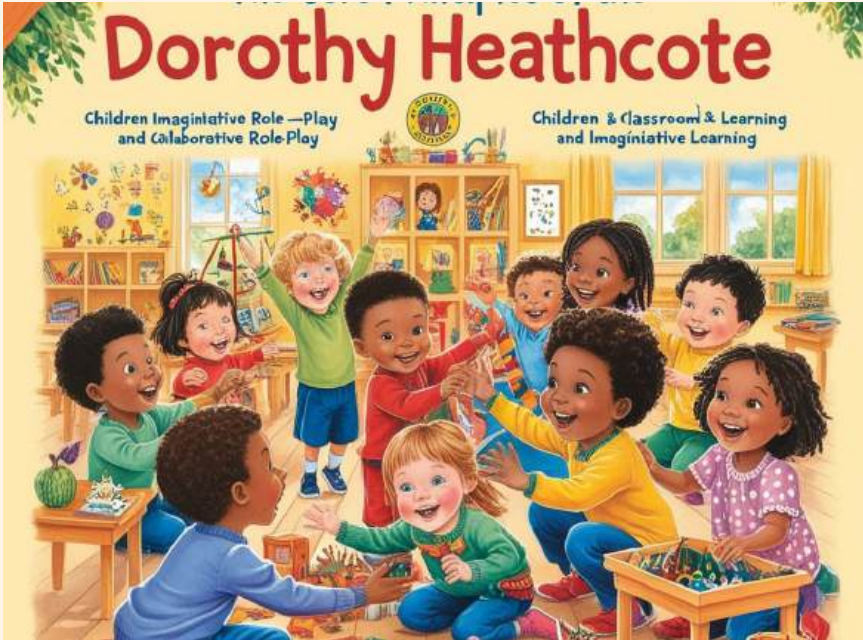
Değerli Katılımcılar,

“Özel Gereksinimli Çocukların Eğitime Eleştirel Pedagoji Açısından Bakış” başlıklı atölyemizde, özel eğitim gereksinimi olan çocukların, normal gelişim gösteren akranlarıyla (anayasal hakları olan) aynı eğitim haklarına nasıl sahip olabilecekleri, özel eğitimin genelinde karşılaşılan sorunlar (kaynaştırma eğitimi ve sonrası, bütünlleştirme, mesleki eğitim) ve eleştirel pedagoji açısından çözüm önerilerini eğitimciler, akademisyenler ve engelli çocuğa sahip ailelerle ele alacağız.

Katılımcılar arasında deneyimlerin paylaşılacağı, interaktif bir ortamda geçecek bu atölyeye katılmak için lütfen katılımı formunu doldurunuz.

Bu daveti değerlendirdiğiniz için teşekkür ediyor, katılımınızı heyecanla bekliyoruz. Saygılarımızla

Besim Toker

UYGULAMALI UZMAN ATÖLYELERİ

Bir konu etrafında, kongreye davet edilen uzman kişi/kişiler tarafından uygulamaların yapılacağı atölyelerden oluşacak. Bu atölyelere sadece katılımcı olarak katkı sunmanız beklenmektedir. Ancak bu atölyelere katılımcı sayısı kısıtlı olacağından erken kayıt olmanız tavsiye edilir. Atölyelere kayıt olmak için Kesin kaydınızı yaptırmanız beklenmektedir.

ÇOCUK AKADEMİSİ

Değerli Katılımcılar,

Sizi “Çocuk Akademisi ” başlıklı atölye çalışmasına davet etmek için yazıyoruz. Bu atölye çalışması, 2018-2020 yılları arasında Eğitim Sen Mersin Şubesi bünyesinde başlattığımız bir Eleştirel Pedagoji uygulama deneyinden süzülen bilginin paylaşımını ve bu deneyimi geliştirmek için katkılarınızı almayı amaçlamaktadır.

Bu atölye eğitimciler, akademisyenler ve eğitim konusu ile ilgili pratisyenlerin sendikal ortamda nasıl bir arada çalıştığını göstermesi açısından önemlidir. İki yıllık uygulama deneyimimiz ölçeğinde Sendika üyelerinin çocuklarına yönelik dört ayrı eğitim modülü tasarlanmıştır. Bu deneyim, belediyelerde özellikle dezavantajlı çocuklara erişim için elverişli bir model olma potansiyeli barındırmaktadır. Ayrıca sendikal düzlemde biriken deneyim ve bilgi pratiklerinin toplumun yararına sunulmasında ayrı bir mecra sunmaya yardımcı olabilir.

Bu süreçte katılımcıların tartışmalara katılmaları beklenmektedir. Bu atölye, eleştirel pedagoji uygulamalarını sınıf ortamı dışına taşımak isteyenlere yeni açılımlar sunarak geleneksel eğitim içerik ve yöntemine alternatif bakış açısı geliştirenlere yöneliktir.

Katılmak için lütfen kayıt formunu doldurunuz. Herhangi bir sorunuz veya daha fazla bilgiye ihtiyacınız olursa, kongre iletişim maili üzerinden iletişime geçmekten çekinmeyin.

Bu daveti değerlendirdiğiniz için teşekkür ediyor, katılımınızı heyecanla bekliyoruz. Saygılarımızla,

Veli Mert & Esra Ergüzeloğlu

ELEŞTİREL PEDAGOJİ VE YARATICI DRAMA

Değerli Katılımcılar,

Sizi “Eleştirel Pedagoji ve yaratıcı drama” başlıklı atölye çalışmasına davet ediyorum. Bu atölye çalışması, Eleştirel Pedagoji'nin bakış açısına çok yakın uygulamalarla gerçekleşen bir öğretim yöntemi olan yaratıcı dramanın, yaratıcı ürünler oluşturma sürecinin yaparak yaşayarak farkına varılmasını amaçlamaktadır.

Bu atölye eğitimciler, akademisyenler ve eğitim konusu ile ilgili kişilerin yararlanabileceği örneklerle gerçekleşecek ve eğitim sistemi içindeki dar kalıplardan kurtulmak için kapı açacaktır. 2i yıldır eğitimciler başta olmak üzere her alanda yaratıcı dramanın kullanımı üzerine deneyim aktaran birisi olarak, katılımcıların farklı pencereden bakıp, sorgulayıcı bakış açısı geliştirmeye katkı sağlamayı hedeflemekteyim.

Toplumda yaratıcı düşünen, araştırmacı, üretken, eleştirel bakış açısına sahip bireyler yetiştirilmesi için sürecin her aşamasında aktif katılımın gerçekleştiği yaratıcı drama vb. pedagojik uygulamalara ihtiyaç vardır. Yaratıcı drama sürecinde öğrenen bilgiyi bulur, keşfeder ve ürün oluşturur.

Bu atölye, eleştirel pedagojinin mantığına uygun olarak sınıf ortamında dersleri farklı biçimde işlemek isteyenlere yeni açılımlar sunan, geleneksel eğitim sistemi içine sıkışmış, klasik öğretim yöntemlerine karşı eleştirel düşünce geliştirmek isteyenlere yöneliktir.

Katılmak için lütfen katılımı formunu doldurunuz. Herhangi bir sorunuz veya daha fazla bilgiye ihtiyacınız olursa, kongre iletişim maili üzerinden iletişime geçmekten çekinmeyin.

Bu daveti değerlendirdiğiniz için teşekkür ediyor, katılımınızı heyecanla bekliyoruz. Saygılarımla,

Mete Akoğuz

ELEŞTİREL DÜŞÜNCEYİ YARATICI DANS İLE GELİŞTİRMEK

Değerli Katılımcılar,

Sizi “Eleştirel Düşünceyi Yaratıcı Dans ile Geliştirmek” başlıklı seminer ve atölye çalışmasına davet etmek için yazıyoruz. Bu atölye çalışması dans, hareket, çeşitli sorgulama ve geri bildirim verme metotları üzerinden size yaratıcı diyaloglar geliştirmek, işbirliği içinde çalışmak, eleştirel

düşüncenin temellerini bulduğunuz alanda paylaşmak ve sağlamlaştırmaya dair dinamik araçlar kazandırmayı hedefler.

Bu atölye tüm branşlar ve kademelerden eğitimciler, akademisyenler ve eğitim konusu ile ilgili sosyal çalışanlar içindir. Atölye süreci başlığa dair bir seminer ve ardıl olarak uygulama çalışmaları içerir. Bu deneyim öğrenme alanlarında zihni sorular ile bedeni dans, hareket ve ritim ile canlandırıp beslemeye, yaratıcı fikirler ve çözümler üretmeye yardımcı olabilir.

Bu süreçte katılımcıların tartışmalar ve uygulamalara katılmaları beklenmektedir. Eleştirel pedagoji uygulamalarına dair yeni açılımlar sunarak geleneksel eğitim içerik ve yöntemine transdisipliner alternatifler sunmaya heyecan duyuyorsanız sizi aramızda görmek isteriz.

Katılmak için lütfen web sayfasındaki kayıt adresini ziyaret edebilirsiniz. Herhangi bir sorunuz veya daha fazla bilgiye ihtiyacınız olursa, kongre iletişim maili üzerinden iletişime geçmekten çekinmeyin.

Bu daveti değerlendirdiğiniz için teşekkür ediyor, katılımınızı heyecanla bekliyoruz.

Lerna Babikyan

IRKÇILIK KARŞITI PEDAGOJİ

İrkçilik, insanlar arasındaki ilişkilerde çeşitli şekiller alabilen ve çoğu zaman egemen algıya görünmez iken, bedende, duygularda, bilinçaltında ciddi sonuçları olan ve üzerine çok konuşulmayan bir davranış tipidir. Zaman zaman, dile getirilip politik olarak araçsallaştırıldığında, büyük kıyımlara da yol açan bir akımdır. Uygulayan tarafından çoğu zaman bilince çıkarılmadan uygulanan bu davranışlar, çocukluktan itibaren öğrenilir. Bunun mağduru olan çocuklar ise, sistemik bir ırkçılık ile muhatap olurlar.

Atölyede, bedenlerimize ve söylemlerimize sirayet eden ırkçılığı hangi yollarla tartışabileceğimizi birlikte araştıracağız. Çeşitli araçlar ve oyunlarla ırkçılık karşıtı pedagojinin ne olduğu ve imkânları üzerine düşüneceğiz.

Atölye katılımcıları için kriterler:

Çocuklarla çalışmalar yürüten, ırkçılık ve görünümü üzerine kafa yoran, birlikte konuşmaya ve araçlar keşfetmeye açık herkes bu atölyeye katılabilir. Ancak katılım kısıtlı olduğundan lütfen kongre web sayfasından atölyeyi işaretleyerek kesin kaydınızı yapınız.

Ceren Doğan & Nil Delahaye & Çetin Gürer

ELEŞTİREL PEDAGOJİDEN QUEER PEDAGOJİYE...

Türkiye’de queer pedagoji tartışmalarının öncüsü olarak Kaos-GLadi’na giriş Aylime Aslı (1i Dakika kadar)

Teorik Giriş: (Dilek Çankaya)

Eleştirel Pedagojinin akademik çalışmalarına dönük eleştiriler ve bu eleştirilerle queer pedagojiye doğru teorik ve pratik dönüşümler,

Eğitim bilimleri literatürü açısından norm-normallik tartışmaları ve queer pedagojinin katkıları (20 Dakika)

Özellikle Psikolojik Danışmanlık alanında yapılan çalışmalar (Ezgi Toplu Demirtaş)

Queer pedagoji teorisinin öncelikle LGBTİQ+ hakları çerçevesinde uygulama alanları ve pratik sonuçları (20 Dakika)

Atölye içi Grup Çalışması (Dilek Çankaya-Ezgi Toplu Demirtaş)

Okul ortamı, Sivil toplum kuruluşu çalışmaları ve sendika çalışmaları alanlarını içerecek örnek vakaların gruplara bölünerek queer pedagoji tartışmasının açtığı çerçeveye çalışılması/ tartışılması (1 saat)

Atölye Katılımcı Sayısı: Maksimum 2 kişi

Biyografiler

A. Besim TOKER

1964 Denizli doğumlu. İlk, orta ve lise eğitimini Denizli’de tamamladı. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümünden 1992 yılında mezun oldu. 2004 yılından bu yana İzmir’de engellilik alanında hizmet veren dernek, federasyon ve konfederasyonlarda görevler yaptı. Halen kurucusu olduğu Nar Taneleri Özel Eğitim Merkezi’nde sorumlu müdür ve Nar Taneleri Derneği’nde yönetim kurulu başkanı olarak görev yapmaktadır. Zihinsel engelli ve otizmli bireylerin eğitimi ve sosyal yaşama katılımları konusunda ürettiği projelerden Nar Taneleri Engelsiz Yaşam Evi ve Nar Taneleri Sosyal Yaşam Merkezi İzmir’de 2009 yılından bu yana devam etmektedir. Bu projeler ve engelli bireylerin istihdamıyla ilgili İş-KUR’la birlikte yaptığı projelerle Sabancı Vakfı tarafından 2009 yılının Fark Yaratanı seçilmiştir.

Adnan GÜMÜŞ

Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Felsefe Grubu Eğitimi Anabilim Dalı (aguemues@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-698i-8409) Ziraat teknisyeni, sosyolog, eğitimci. Lisansı Ankara Üniversitesinde (1986), yüksek lisansı Çukurova Üniversitesinde (1989), doktorayı Viyana Üniversitesinde (199i) tamamlamıştır. Kısa bir süre Sivas Gürün Lisesinde Felsefe Grubu Öğretmenliği yaptıktan sonra 1987’den beri Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Felsefe Grubu Eğitimi Anabilim Dalında çalışmaktadır. “Din, Milliyetçilik ve Otoriteriyenizm” ve “Sıkıştırılmış Okullar” başta olmak üzere entegrasyon, din, zihniyet, eğitim, göç ve kırsal yapı üzerine arkadaşlarıyla birlikte çok sayıda yayını bulunmakta, sendika ve derneklerde etkin rol almakta, ulusal bir gazetede haftalık köşe yazıları yazmakta, uzun yıllardır okuma grubu sürdürmekte, eleştirel pedagoji tartışmalarına destek vermektedir.

Ali Yurtseven

1967 yılı Ankara doğumlu olup, aslen Ohrid/K. Makedonya kökenliyim. İlk, Orta ve Lise eğitimimi Ankara da tamamlamış olup, Eskişehir Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü mezunuyum. Tarih ve Kültürel Araştırmalar yapmak, Arkeolojik ve Turistik Doğa, Gezi, Yaşam ve Yürüyüşlere katılmak, renkli veya renksiz fotoğraf çekmek, Şiir ve Hikâye yazmak, Kişisel Gelişim, Mentörlük, İletişim Eğitimleri düzenlemek ve katılmak genel ilgilendiğim alanlardır. 2021 yılı Temmuz ayında, Hüznü Kıran Umutlar adlı Şiir Kitabım, 2024 yılı Nisan ayında da “Sabahın Kokusu” adlı hikâye kitabım çıkmıştır. Yazarlık Atölye eğitim çalışmalarım devam etmekte olup, Ankara Şehir Gazetesi ve Fısıldayan Kalemler - (fısıldayan kalemler.org) internet gazetesinde yazılarım yayınlanmaktadır.

Anıl Kandemir

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümünde Dr. Öğr. Üyesi olarak çalışmaktadır. Doktorasını Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim Programından 2023 yılında “Landscaping Pre-Service English Language Teachers’ Identity Development: A Bourdieuan Perspective” başlıklı tezi ile almıştır. Araştırma konuları arasında öğretmen eğitimi, eğitim sosyolojisi, eğitim politikası, mülteci/göçmen eğitimi, öğretmen kimliği, program değerlendirme, kurumsal habitus ve akademik inbreeding yer almaktadır.

Arzu Peksev

İlk okulum bir köy okuluymuştu. İngilizce hazırlık sınıfını Özel Türk Koleji’nde okudum, ortaokul ve lise öğrenimimi ise TED Koleji’nde tamamladım. Ege Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümü mezunuyum. Pedagojik formasyon eğitimimi yine aynı okuldan aldım. Westminster Üniversitesi’nde CEELT, West London College’da CELTA eğitimlerimi tamamlamamı takiben London Borough of Hammersmith & Fulham ve West London College bünyesinde mülteci çocuk ve yetişkinler ağırlıklı olmak üzere farklı yaş gruplarına İngilizce öğretmenliği yaptım. İstanbul Üniversitesi’nde Çocuk Gelişimi bölümünü bitirdim. Dil öğretimi ile ilgili süregelen merakım neticesinde ise Ankara Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi programını tamamladım. Almanya Orman Federasyonu işbirliği ile Alman-

kulu'nun Doğa Pedagojisi ve Orman Eğitimsi eğitimini aldım. Türkiye'de The English Academy bünyesinde çocuk kamplarında İngilizce öğretmenliği yapmak ile başlayan meslek hayatım, 9 Eylül Üniversitesi'nde yüksek lisans ve doktora sınıflarına okutmanlık, Türk-Amerikan Derneği bünyesinde İngilizce öğretmenliği, eğitim koordinatörlüğü, müdür yardımcılığı ve müdürlük, TOEFL, SAT gibi uluslararası sınavların uygulayıcısı olan Prometric Test Center Ege bölgesi direktörlüğü gibi farklı kurumlarda aldığım eğitim ve yönetim görevleri ile devam etti. Orman okulları ve alternatif eğitime olan ilgim sayesinde 2020 yılında yolum BBOM Derneği ve Renkli Orman İlkokulu ile kesişti. O günden bu yana çocuklarla ormana çıkıyor ve proje bazlı öğrenme deneyimlerine eşlik ediyorum. Çocukların doğası gereği araştırmaya ve öğrenmeye yatkın bağımsız ve biricik insanlar olduğuna, ebeveynlerin ve öğretmenlerin amaç ve sorumluluklarının ise onlara hazır cevaplar sunmak yerine onlara entelektüel ve yaratıcı biçimde gelişebilecekleri uygun öğrenme ortamları sağlayarak destek olmak ve bu öğrenme yolculuğunda eşlik etmek olduğuna yürekten inanıyorum. Gelecek nesillerin yetiştirilmesinde katılımcı ve barışçıl bir demokrasi ile yol alan toplulukların ve alternatif okul modellerinin çocuklara sağladığı ifade özgürlüğü ve topluluk olma bilincinin, eğitim alanında müfredatın çocuğun doğal merakına baskın çıkmasından ve hazır bilginin bireysel öğrenme şekilleri göz ardı edilerek mekanik biçimde aktarılmasından çok daha önemli olduğunu; çocuklarımızı geleceğe hazırlarken onların da geleceği halihazırda şekillendiren bireyler olduklarını göz ardı etmeden haklarına saygı ile yaklaşarak bilgileri kadar becerilerini, yaratıcılıklarını, etik değerlerini, tüketim alışkanlıklarını, ekolojik farkındalıklarını ve farklı görüşlere saygı duyarak birlikte çalışabilme ve üretebilme yetilerini de geliştirebilmelerine alan açmamız gerektiğini düşünüyorum.

Aslıhan Hancı

İlköğretim Matematik Öğretmenliği (Başkent Üniversitesi-Tam Burslu) lisans eğitimi ve ODTÜ Eğitim Bilimleri - Eğitim Yönetimi programı yüksek lisansı (TÜBİTAK yurtiçi YL bursu) ardından, Ankara Üniversitesi Eğitim Ekonomisi ve Planlaması programında doktora öğrenimini sürdürdü. Doktora tezinde, kamu ortaokullarında öğretmen ve velilerin okula demokratik katılımlarının tür ve düzeylerini, demokratik eğitim ilkeleri ve neoliberal katılım politikaları bağlamında araştırdı. 2009-2024 yılları ara-

sında Zonguldak ilinin Devrek ilçesinde farklı ortaokul ve liselerde matematik öğretmeni olarak çalıştı. Ankara Şereflikoçhisar Anadolu Lisesi'nde matematik öğretmenliğine devam etmekte. İlgili alanları arasında, eğitim politikaları, eleştirel eğitim, eğitimde eşitlik, okula demokratik katılım ve uygulamaları bulunmaktadır. Bir kız çocuğu annesidir.

Aslıhan Şenel

Disiplinler-ötesi ve kolektif yöntemlerle çalışan, İstanbul' da yaşayan bir mimar, araştırmacı ve eğitimcidir. İTÜ Mimarlık Fakültesi' nde mimari tasarım stüdyosu yürütücüsüdür, aynı zamanda kuram ve pratiği bir araya getirmeye çalışan uluslararası dersler, atölyeler, akademik buluşmalar yürütmektedir. Güncel araştırmaları, feminist materyalist insan-sonrası kuram, mimari-sanatsal uygulamalar ve mimari tasarım eğitimi üzerinedir. Lisans ve yüksek lisans eğitimini İTÜ' de tamamladıktan sonra 2008' de UCL, Bartlett School of Architecture, Mimari Tasarımda Tarih, Kuram ve Eleştiri Programında doktorasını tamamladı. Eğitim üzerine, eğitim aracılığıyla ya da eğitimi de sorunsallaştırarak yaptığı kolektif ve bireysel güncel çalışmalarından bazıları şunlardır: Mimarlıkta Feminist Failliğin Eleştirel Olanakları (Varlık Dergisi, Şubat 2023), Fluctuating Bodies of Care (Londra Tasarım Bienali' nde yerleştirme ve performans, 2023), Shadowing Silence: A Spatial Rewriting of Myths and Fairytales (The February Journal, 2023), Gündelik İstanbul Topografyaları (Peyzajı Açmak, YEM, 2022), Bizim Köy: Erenköy Akıl ve Ruh Sağlığı Hastanesi Ulusal Mimari Tasarım Yarışması (jüri özel ödülü, 2020), Bilinemeyenler Okulu (4. İstanbul Tasarım Bienali, 2018), Travelling through Guidebooks: Reading and Remembering Imagined Topographies of Nicosia (Writingplace Journal, 2018), H' de Yürüyüşe Devam ya da Bir Mimarlık Eğitimcisinin Uğraşları (Betonart, 2018) ve Mimarlık Eğitiminde Haritalama: Geleneksel Eril mimarlık Üretimine Yaratıcı Bir Eleştiri (Dosya Dergisi, 2019).

Ayla Türksoy

İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik-Halkla İlişkiler Bölümü ve Anadolu Üniversitesi Felsefe Bölümlerini bitirdi. Anadolu Üniversitesinde Yeni Türk Dili ve Edebiyatı Tezsiz YL programını tamamladı. Çalışma hayatında Sabah Gazetesinde muhabirlik, Hürriyet Dergi grubunda muhabir ve editörlük yaptı. Sağlık kanalı HTV'de "Uzmanına Soralım"; Karantina TV'de "Demokrasi Güncesi", "Sağlık Toplum Siyaset"; Artı Gerçek

TV’de “Yansımalar” programlarını hazırladı, sundu. 2011’te “En İyi Kocaya Merzarlıkta Rastlanır - 12 Ayrılık Öyküsü” kitabı, 2022’de “Yıldız Salıncağı” isimli öykü kitabı yayımlandı. Sağlık, edebiyat, kadın hakları alanları başta olmak üzere, çeşitli dergi ve mecralarda haber ve makaleler yazıyor. 2023 yılında Türkiye Psikiyatri Derneği Ruh Sağlığı Basın Ödüllerinde “En İyi Haber Ödülü”nü aldı. 2017 yılından beri A&B Düşünce Atölyesinde “Travmayı Kadınca Yeniden Yazmak” adlı yaratıcı yazı atölyesini yürütüyor.

Aylime Aslı Demir

Aylime Aslı Demir, Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi ile Kadın Çalışmaları alanlarında eğitim aldı. 2010’dan bu yana, sergi ve yayınlarda farklı bilgi ve pratikleri bir araya getirmenin politikası ve estetiği ile ilgilenen kuratöryel ve editöryal projelerde yer almaktadır. 2013’ten itibaren Kaos GL Akademik ve Kültürel Çalışmalar Programı’nın koordinatörlüğünü, 2020 yılında kurulan Ankara Queer Sanat Programı’nın direktörlüğünü, Notabene Yayınları tarafından yayımlanan Queer Seri’nin de editörlüğünü üstlenmektedir.

Berfin Yamaç

“Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nde Sosyoloji ve Yabancı Diller Eğitimi bölümlerinde çift anadal öğrencisiyim, Psikoloji bölümü yan dal derecemle birlikte üçlü yüksek onur öğrencisi olarak eğitimime devam etmekteyim. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı’nda göç pedagojisi hakkında birinci elden bilgi edindiğim görevlerim oldu. Göç İdaresi Daire Başkanlığı’nda Göç Politikaları ve Projeleri Dairesi’nde Sosyal Yaşam ve Uyum Eğitim Programı’nın oluşumu ve düzenlenmesinde görev aldım. Doç. Dr. Hale Işık-Güler’in gözetiminde göçmen çocukların ve öğretmenlerinin dil engellerini nasıl aştıklarına odaklanan bir araştırma yürüttüm. Akademik kariyerimde göç çalışmaları ve eğitim politikalarına odaklanmayı hedefliyorum.”

Bihter Almaç

Ötekinin ve tuhaflığın mimarlığının tasarım araştırmacısıdır. Araştırmaları, özgün yaratıcılıklara yönelik taktiklere odaklanır. Mimarlığın ehlileşmemiş alanlarında varoluşsal sakar mekanların oluşumlarının izindeki bu araştırmaların pratiği çizimlerden; mimari şeylerden - oyunlar, araçlar, cihazlar ve mimari deneme filmlerinden oluşur. Bunlar Londra

Mimarlık Festivali, Deneme Film Festivali, Royal Academy of Arts Londra, İstanbul Mimarlık Festivali, Hong Kong Tasarım Enstitüsü, İyiTasarım İzmir gibi uluslararası festivallerde, sergilerde ve konferanslarda sergilenmiştir. Araştırmaları, Türkiye'nin 40 Yaş Altı Genç Mimarlar seçkisine The Circle O tarafından seçilmiştir. İTÜ Mimarlık Fakültesi, Mimarlık bölümünde 2010 yılından beri araştırmacı ve öğretim görevlisi olarak çalışır, mimari tasarım stüdyosu yürütücüsüdür. Doktora derecesini Bartlett School of Architecture, UCL, Londra, Birleşik Krallık'ta Mimari Tasarım alanında: "Designing in a State of Distraction: The Wild Fields of Architecture" başlıklı teziyle, yüksek lisans derecesini ise İTÜ Mimari Tasarım Lisansüstü programından "Mekan Katlama" adlı teziyle aldı. Deneysel tasarım araştırmalar için bir ortam olan @thisisbidon'u kurdu. Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi Bizimköy Mimari Proje Yarışması (2020)' na katılım sağladığı kolektif üretim ile jüri özel ödülüne layık bulundu. Çizim araştırmaları üzerine yaptığı çalışmalar çeşitli kitaplarda ve dergilerde yayınlanmıştır; güncel yayınlarından bir kısmı aşağıdadır. Design Research for Uncertain Futures, eds. Sarah Dooling, Ozayr Saloojee, and Jamie Vanucchi from ORO Editions (2023), "On Misbehaviours of (the act of) Drawing." "Drawing as a Conversation," Drawing Imaginary Places, -bepi, UQAM (2024). AIS -Architecture Image Studies Journal with the title "Drawing the Other 'Other.'"

Büşra Yalçınkaya

1989 yılında Ankara'da doğdum. Gazi Üniversitesi Fen Fakültesi İstatistik Bölümü mezunuyum. 2013-2020 yılları arasında Aftud Oyuncu Arkadaşlar'da, tiyatro ve playback tiyatrosu üzerine, yönetmen-oyuncu olarak görev aldım. 2022 yılında "Yetişkinlere Yaratıcı Drama Yöntemi ile Playback Tiyatrosu'nun Anlatılması" başlıklı bitirme projesini tamamladım. 2023 yılında, Yaratıcı Drama Liderliği üzerine Mete AKOĞUZ Hoca'nın asistanlığını yaptım. 2016 yılından itibaren kamuda denetmen olarak çalışıyorum. Bunun yanı sıra Yaratıcı Drama Liderliği yapıyorum.

Canan Aratemür Çimen

Boğaziçi Üniversitesi Sosyoloji bölümünde lisansını, Eğitim Bilimleri Bölümü, Yetişkin Eğitimi alanında yüksek lisansını ve doktorasını tamamlamıştır. 1999 -2006 yılları arasında İnsan Kaynakları alanında çalışmış, 2006-2020 yılları arasında Proje Yöneticisi olarak farklı sektörlerdeki li-

derlere ve çalışanlara yönelik eğitim ve gelişim projelerini yürütmüştür. Kasım 2019 – Ağustos 2020 tarihleri arasında Enstitü İstanbul İSMEK Akademik Danışma Kurulu üyesi olmuştur. Eğitim bilimleri ve yetişkin eğitimi alanı ile ilgili araştırmaları, raporları ve akademik makaleleri bulunan ARATEMÜR ÇİMEN, Boğaziçi Üniversitesi'nde Yetişkin Eğitimi dersleri vermiştir. Eylül 2020'den bugüne İstanbul Büyükşehir Belediyesi Enstitü İstanbul İSMEK Koordinatörü olarak çalışmaya devam etmektedir.

Cennet Engin

Prof. Dr. Cennet Engin, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı öğretim üyesidir. Eğitim programı kuramları, eğitimin sosyal temelleri, ihtiyaç analizi, sınıf yönetimi ve eğitimde araştırma yöntemleri ile ilgili lisans ve lisansüstü dersler vermektedir. Bilimsel araştırmaları eğitimin sosyal temelleri, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, çocuk işçiliği, dezavantajlı çocukların eğitimi, kentsel ve kırsal eğitim, Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'nde eğitim, alternatif ve demokratik eğitim, demokratik vatandaşlık ve eleştirel pedagoji gibi konular üzerinde yoğunlaşmaktadır. Eğitimle ilgili çeşitli projelerde uzman ve danışman olarak çalıştı. Son proje çalışmaları arasında kız çocuklarının eğitimi, kapsayıcı eğitim, demokratik vatandaşlık ve insan hakları eğitimi, kadına yönelik aile içi şiddet, hafif çalışmanın okul başarısı üzerindeki etkileri ve cinsiyete duyarlı okullar, dijital vatandaşlık ve okullarda demokratik kültürün güçlendirilmesi yer almaktadır. Ayrıca AB ve Türk hükümeti tarafından desteklenen eğitimde aktif vatandaşlık ve cinsiyet eşitliği üzerine çeşitli projeleri koordine etmiş ve başarıyla tamamlamıştır. Bu konular ile ilgili uluslararası ve ulusal bilimsel dergilerde ve kitaplarda çok sayıda yayını yer almaktadır. Prof. Dr. Cennet Engin doktora sonrası çalışmalarını Minnesota Üniversitesi'nde yapmıştır. 2010-2011 yıllarında Fulbright Kıdemli Araştırmacı Bursu ile Wisconsin Üniversitesi, Madison'da misafir öğretim üyesi olarak bulunmuştur.

Ceren Selmanpakoğlu

Hacettepe Üniversitesi, Seramik Bölümü'nde Lisans (1999), Bilkent Üniversitesi, İletişim ve Tasarım Programı'nda Yüksek Lisans (2006) ve Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü'nde Doktora (2013) programlarını tamamladı. Doktora tezi, Hiçliğin Özgürlüğü: Ajansal Sanat başlığı ile Ayrıntı Yayınları tarafından yayınlandı (2014). 2016 yılında

UNESCO Uluslararası Plastik Sanatçılar Derneği'nin Yılın Genç Sanatçısı Ödülünü; 2017'de Doçent unvanını aldı. Sanat felsefesi, postyapısasal felsefe, psikanaliz kuramlarıyla sanat üzerine geliştirdiği disiplinlerarası analizleri yayınlandı ve bugüne kadarki sekiz disiplinlerarası kişisel sergi modeli bunlarla bağıntılı gerçekleşti. 2018 yılında başladığı sanat eğitimi araştırma projesine Hacettepe Üniversitesi Etik Komisyonu izniyle devam etmekte; Seramik ve Cam Bölümü'nde ve kendi atölyesinde çalışmalarını sürdürmektedir. (www.cerenselmanpakoglu.com)

Çiğdem Şimşek

Felsefe öğretmeniyim. Terakki, Hisar ve Robert Liselerinde çalıştım. Bu yıl okul yaşamından ayrılıyorum. Boğaziçi Üniversitesi Sosyoloji Lisans ve Tarih Yüksek Lisans mezunuyum. Kocaeli Üniversitesi Felsefe doktora programında tez aşamasındayım. 24 yaşında bir çocuğum var. Sanat, bilim, felsefe, söyleşi ve doğa severim. Eğitimde adil ve özgürlükçü bir zeminin inşası adına çalışan farklı kurumlara/platformlara destek vermeye çalıştım/çalışıyorum. Bunlardan biri, koordinatör olarak görev aldığım "İstanbul Liseleri Felsefe Kulüpleri Platformu". Yıllardır gönüllülük esasıyla hem kendi öğrencilerime, hem platformdaki öğrencilerimize ve hem de (alternatif) eğitim çalışmaları için gittiğim bölgelerdeki gençlere, felsefi perspektif gelişimi ve mesleki yönelimlerinin belirlenmesi konusunda rehberlik etmeye çalışıyorum.

Deniz Düzyol

Boğaziçi Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü 3. sınıf öğrencisiyim. Okulumda geçtiğimiz dönem faaliyete geçen Eleştirel Eğitim Topluluğu'nun kurucu üyelerindenim. Eğitim Politikaları ve okullarda eleştirel pedagoji uygulamaları ilgi alanlarım arasında.

Dilek Çankaya

Boğaziçi Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans ve Yetişkin Eğitimi yüksek lisansı tamamladıktan sonra eğitim sosyolojisi alanlarında akademik çalışmalar yapmış ve bir yandan da farklı gruplarla psikolojik danışman olarak çalışmıştır. Halen çeşitli üniversitelerde yarı zamanlı dersler vermekte, eğitimde eşitlik temalı eğitim ve seminerler vermekte, ayrıca psikolojik danışman olarak çalışmaktadır.

Dilşad Karakurt

Dilşad Karakurt, Akdeniz Üniversitesi Sosyoloji bölümünden mezun olmuştur. Lisans eğitimi sonrasında sosyal medya ve web site editörü olarak iki sene çalışmıştır. Şu an ODTÜ Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları yüksek lisans öğrencisidir. Yüksek lisans tezini feminist pedagoji üzerine yazmaya devam etmektedir. Feminist ekoloji, feminist pedagoji ve eğitim ilgi alanlarıdır. Bu konularda gönüllü olarak çeviriler yapmakta ve bu çeviriler çeşitli web sitelerde yayınlanmaktadır. Buna ek olarak yayımlanmış olan "Ölüme Sebep Olma ve Hayat Kurtarma" adlı kitabın ikinci çevirmenliğini yapmıştır. Feminist pedagojiyle ilgili çeşitli kongrelere katılmıştır. Bu kongrede bell hooks'un eğitim felsefesini feminist bir sınıfta hayyüdü bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır.

Duygu Doğru Seyranoğlu

1985 İstanbul doğumluyum. Lisans eğitimimi Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Matematik bölümünde 2007 yılında bitirdikten sonra, Yıldız Teknik Üniversitesi'nde 2014 yılında Pedagojik Formasyon eğitimimi, ardından da yine aynı üniversitede 2016 yılında Eğitim Programları ve Öğretim alanında tezsiz yüksek lisans eğitimimi tamamladım. Şu anda ise Marmara Üniversitesi'nde Matematik Öğretmenliği alanında yüksek lisans tez dönemindeyim. Esenyurttta bir devlet lisesinde (Borusan Asım Kocabıyık MTAL) matematik öğretmenliği yapmaktayım. Akademik ilgi alanlarım eleştirel matematik eğitimi, matematik okuryazarlığı ve sosyo-kritik matematiksel modelleme. Eylül ayında Trakya Üniversitesi'nde gerçekleşen ulusal matematik eğitim kongresinde ilk bildiri sunumumu gerçekleştirdim. Bu kongre ikinci deneyimim olacak.

Duygun Göktürk

Duygun Göktürk, ODTÜ, Eğitim Bilimleri Bölümü'nde öğretim üyesidir. Lisans eğitimini Boğaziçi Üniversitesi'nde Fen Bilgisi Öğretmenliği alanında, yüksek lisans eğitimini ise aynı üniversitede Yetişkin Eğitimi alanında tamamlamıştır. Doktora derecesini Amerika Birleşik Devletleri'nde Purdue Üniversitesi, Indiana'da Eğitimde Liderlik ve Eğitimin Kültürel Temelleri alanında almıştır. Başlıca araştırma alanları eğitim sosyolojisi (toplumsal tabakalaşma; ırk, etnisite, sınıf ve toplumsal cinsiyet konuları), yükseköğretim sosyolojisi, eğitim yönetimi, nitel araştırma yöntemleri ve etnog-

rafidir. British Journal of Sociology of Education, Higher Education Quarterly, Higher Education Policy, Routledge Uluslararası El Kitabı Serisi ve Palgrave Macmillan'ın Eğitimde Postkolonyal Çalışmalar Kitap Serisi'nde makaleler ve bölümler yayınlamıştır.

E. Ilgaz Çevik

E. Ilgaz Çevik, Boğaziçi Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik danışmanlık bölümünde üçüncü sınıf lisans öğrencisi ve Boğaziçi Üniversitesi Eleştirel Eğitim Topluluğunun kurucularından biridir. Eleştirel eğitim ve eğitim sosyolojisi, ilgi alanlarındandır.

Ece Zehir Topkaya

İzmir Demokrasi Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü'nde profesördür. Lisans düzeyinde Bilgi Teknolojileri, İngiliz Dili Eğitimi Programları, Müfredat Tasarımı, Yabancı Dilde Dil Becerileri derslerini; lisansüstü düzeyde ise Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği, İngiliz Dili Eğitiminde Kültür Öğretimi, ESP ve EAP, Program Değerlendirme ve Dil Politikaları ve Planlaması derslerini vermektedir. Dil öğretimi ve öğrenimi, öğretmen eğitimi, dil programları değerlendirmesi ve ihtiyaç analizi üzerine odaklanarak ESP/EAP ile ilgili konularda yayınları bulunmaktadır.

Elif Ayber

2017 yılında Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi İngiliz Dili Öğretmenliği'nden mezun oldu. Mezun olduğu yıldan itibaren günümüze kadar Eskişehir'de dil kursları ve özel okullarda çeşitli kademelerde İngilizce Öğretmenliği görevini yürüttü. Sivil toplum kuruluşlarında yer aldı ve eğitim özelinde gönüllü faaliyetlerde bulundu. Evolving Education'ın hazırladığı "The Learning Expedition" eğitim programının birinci nesil elçilerindendir. Halen Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Sosyolojisi (İngilizce) bölümünde yüksek lisans öğrencisidir. İlgi alanları arasında alternatif eğitim uygulamaları, eğitimde eşitsizliklerin giderilmesi ve barışçıl eğitim ortamları yer almaktadır.

Elif Ünal Yıldız

fisildayankalemler.org online gazetesinin Kurucusu ve Genel Yayın Yönetmenidir. Aynı zamanda Fısıldayan Kalemler Yazarlık Atölyesi kapsamında Yazarlık Eğitimi vermektedir. Makale ve köşe yazarlığı yapmaktadır ve Alaska yayınlarında Yayın koordinatörüdür. 1986 yılında İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Ankara'da ikamet etmektedir.. Kamu Yönetimi mezunudur.. UMUDA YOLCULUK adında 2. Baskı yayında olan bir roman kitabı vardır. Şu anda ikinci romanına hazırlanmaktadır.

Eren Yılmaz

Milli Eğitim Bakanlığı'nda İngilizce Öğretmeni olarak çalışıyorum ve aynı zamanda oggmmateryal platformu bünyesinde görev alıyorum. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Mezunuyum, Şubat 2014'ten bu yana öğretmenlik yapıyorum. Bunun yanı sıra Ağustos 2023'ten bu yana Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde Eğitim Programları ve Öğretim bölümünde Yüksek Lisans eğitimim devam ediyor. Çalışma alanlarım arasında üçüncü alan, güvenli öğrenme alanları, eğitim hakkı ve eleştirel pedagoji boyutunda program değerlendirme yer alıyor.

Ertan Adanaş

Lisans eğitimini Sınıf Öğretmenliği bölümünde tamamladıktan sonra MEB'e bağlı devlet okullarında öğretmenlik görevine başlamıştır. Lisansüstü Eğitimini, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitimin Felsefi, Sosyal ve Tarihi Temelleri Bilim Dalında yapmıştır. Araştırma ilgi alanları arasında eleştirel pedagoji, Türk eğitim sistemi, eğitim felsefesi ve eğitim sosyolojisi bulunmaktadır. "Eleştirel Pedagoji İlkeleri Bağlamında Türk Eğitim Sisteminin Değerlendirilmesi: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması" başlıklı tez çalışmasını yapmıştır. Van'da MEB'e bağlı devlet okulunda yöneticilik görevini yürütmektedir.

Esra Ercan Bilgiç

İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi Yeni Medya Bölümü'nde öğretim üyesi. Ebeveynlere yönelik, akademik bilgiye dayalı içerikler üreten Dijital Medya ve Çocuk platformunun kurucusu. Doktora derecesini Boğaziçi Üniversitesi Atatürk Enstitüsü'nden aldı. Doktora çalışmalarının

bir kısmını London School of Economics Medya ve İletişim Bölümü'nde sürdürdü. Yüksek lisansını İstanbul Bilgi Üniversitesi Sinema ve Televizyon Programı'nda, lisansını Marmara Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde tamamladı. European Communication Research and Education Association (ECREA) Children, Youth and Media Section üyesidir. Dijital dünyada çocuk hakları alanındaki çalışmalarını, İstanbul Bilgi Üniversitesi Toplumsal Etki Odaklı Çocuk Çalışmaları Mükemmeliyet Alanı kapsamında yürütüyor. Dijital medya okuryazarlığı, dijital medya, çocuk ve aile ilişkisi üzerine dersler ve seminerler veriyor, araştırma projeleri yürütüyor, akademik makaleler ve çocuk kitapları yazıyor.

Esra Ergüzelöğlü

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü'nden 1998'de mezun olduktan sonra "yönetim bilimi" alanında Mersin Üniversitesi'nde yüksek lisans, Ankara Üniversitesi'nde doktora çalışmalarını tamamladı. 2014'de TÜBİTAK Bursu ile Deutschen Forschungsinstitut für öffentliche Verwaltung Speyer'de doktora sonrası araştırma yaptı. Mersin Üniversitesi'nde Dr. Öğretim Üyesi olarak çalışırken 2018 yılında 20 yıllık akademik hayatına 701 sayılı KHK ile son verildi. Beş yıl sonunda yargı kararı ile tekrardan Mersin Üniversitesinde Kamu Yönetimi Bölümüne döndü. Bağımsız araştırmacı olarak çalışmalarını yürüttüğü dönemde Eğitim-Sen'de görev aldı. BİRARADA'nın kuruluş çalışmalarında yer aldı. Adalet yönetimi, bürokrasi, insan hakları, planlama, devletçilik alanında akademik çalışmaları vardır. Ekoloji, kadın, çocuk ve engelli hakları alanında aktivizme destek vermektedir.

Esra Sert

2008 yılında YTÜ Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü'nden mezun oldu. 2013 yılında İTÜ Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nden yüksek lisans derecesini aldı. 2020 yılında ODTÜ Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü'nde "Urban Metabolism of İstanbul: Waterfronts as Metabolized Socio-Natures Between 1839 and 2019" isimli teziyle doktorasını tamamladı. Kentsel ekoloji, kentsel metabolizma, mimarlıkta etik, alternatif mimarlık pratikleri ve mimarlıkta emek süreçleri başlıca çalışma alanları arasındadır. Merakla üretip, araştırmaya MEF Üniversitesi Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü'nde devam ediyor.

Ezgi Toplu Demirtaş

Doçent Dr. Ezgi Toplu-Demirtaş, MEF Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü öğretim üyesidir. Doktora eğitimini, 2011 yılında ODTÜ Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik programında tamamlamıştır. 2019 yılında Fulbright Yurtdışı Doktora Sonrası Araştırma bursu ile Florida State Üniversitesi'nde bir yıl doktora sonrası araştırmacı olarak çalışmıştır. 2021 yılında, doçent olmuştur. Temel araştırma alanları heteroseksüellerde ve LGBlerde yakın partner şiddeti, yakın partner şiddetine yönelik kapsayıcı, koruyucu ve önleyici müdahaleler üzerinedir. Ayrıca, psikolojik danışmanlara yönelik, LGBTİ+ öğrenciler/danışanlar için okullarda/üniversitelerde ve danışmanlık pratiğinde daha kapsayıcı, güvenli ve koruyucu alanlar açmak / yaratmak üzerine uygulamaya yönelik çalışmaları vardır. Konu ile ilgili uluslararası indekslerde taranan hakemli dergilerde makaleleri, projeleri, ulusal ve uluslararası kongrelerde bildirimleri, lisans ve yüksek lisans düzeyinde vermiş olduğu dersleri, danışmanlığını yaptığı lisans ve yüksek lisans tezleri bulunmaktadır. "Güvenli ilişki güvenli kampüs" sloganıyla kişilerarası ilişkilerde her tür ayrımcılığa ve şiddete yönelik farkındalık kazandırmayı amaçlayan "Şiddetsiz Kampüs" projesini yürütmektedir.

Fevzi Bakır

Psikolojik Danışman/Evlilik ve Çift Danışmanı /P4C Eğitmeni / Yaratıcı Drama Uzmanı. Ankara Üniversitesi Lisans ve yüksek lisans programını tamamlayan Fevzi Bakır, ODTÜ Sürekli Eğitim Merkezi'nde Evlilik ve Aile Terapisi -Danışmanlığı Eğitimleri almıştır. Nossart PESECHKIAN ile Pozitif Psikoterapi Eğitimlerine katılım göstermiştir. Boğaziçi Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi'nde P4C Eğitmenliği eğitimini almış ve aktif olarak eğitimler ve uygulamalar gerçekleştirmektedir. Felsefi Danışmanlık Türkiye'nin düzenlediği Oscar Brenifier ile Felsefi Danışmanlık eğitimini tamamlamıştır. Çocuklarla Felsefe (P4C) eğitmeni ve uygulayıcısıdır. Türk Eczacılar Birliği, Hacettepe Üniversitesi ve Yenimahalle RAM işbirliği ile uygulama ve yayın hazırlama içerikli (Cinsel Eğitim ve Toplumsal Cinsiyet) eğitimlerini tamamlamıştır. MEB'in Psikososyal Müdahale Hizmetleri ve Krize Müdahale eğiticisidir. Çocuk kitapları ile ilgili atölyelere, eğitimlere katılmış, Kültür Bakanlığı tarafından çalıştaylara konuk uzman olarak davet edilmiş ve Karabük Bebek Kütüphanesi açılışlarına uzman olarak katılmıştır. Onbeş yıldan fazla aktif olarak okul öncesi eğitimin içindedir. 7-19 yaş Aile Eğitimi Türkiye eğitmeni ve yetişkin eğiticisidir. Aynı za-

manda okul öncesi yayın yazarlığı ve danışmanlığı yapmaktadır. Çocuk Edebiyatı alanında da yayın danışmanlığı yapmakta. 2002 yılından bu yana hem MEB bünyesinde hem de özel kurumlar ve STK' larla çok sayıda proje uygulayıcısı ve eğitimcisi olarak çalışmalar yürütmekte. Çağdaş Drama Derneğinin Programlarında Eğitimi, danışman olarak görevler almakta. Bal Arıları Projesinde PDR adına çalışmalarda bulunmuştur. Eğitim Sendikası olan Eğitim-Sen'in eğitim çalışmalarda eğitimci olarak çalışmalarda yürütmüştür.

Fidan Güneş Gürgör Kılıç

Dr. Öğretim Üyesi. 2009 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Zihin Engelliler Öğretmenliği Programı'nı bitirdi. 2009-2012 yılları arasında Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı kurumlarda özel eğitim öğretmeni olarak görev yaptı. 2012-2016 yılları arasında Anadolu Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü Zihin Engelliler Programı'nda araştırma görevlisi olarak çalıştı. 2016-2021 yılları arasında Eskişehir ve İzmir'de özel gereksinimli çocuklara bireysel eğitim verdi ve aile danışmanlığı yaptı. Ocak 2020 yılında, "Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocuklara Meslek isimlerinin Öğretiminde Yapılandırılmış ve Gömülü Öğretimle Sunulan Ayrık Denemelerle Öğretim Uygulamalarının Etkililikleri ve Verimlilikleri" konulu doktora tezini sundu. 2021 yılından itibaren ise İstanbul Kültür Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü'nde Dr. Öğretim Üyesi olarak görev yapmaktadır. Dr. Öğretim Üyesi Fidan Güneş GÜRGÖR KILIÇ'ın ilgi alanları arasında doğal gelişimsel davranışsal müdahale, özel gereksinimli bireyler ve etkili öğretim yöntemleri, kapsayıcı eğitim, mülteci özel gereksinimli çocuklar ve çok kültürlülük, aile eğitimi, özel gereksinimli bireyler ve mesleki eğitim, özel gereksinimli çocuklar ve geçiş süreçlerinin planlanması, çocuk hakları ve cinsel eğitim/ihmal ve istismardan korunma yolları bulunmaktadır.

Gülbeste Durgun Saral

Uluslararası Bakalorya (IB) programları yürüten Özel Işıkkent Anadolu Lisesi'nde öğretmen olarak görev yapmaktadır. Orta Yıllar Programında (MYP) İngilizce ve Diploma Programında (DP) Bilgi Kuramı dersleri vermektedir. Doktora öğrencisi olarak, Küresel Vatandaşlık Eğitimi (GCED) üzerine doktora tezini yazmaktadır. Araştırma ilgi alanları arasında Küresel Vatandaşlık Eğitimi, gençlik aktivizmi, program değerlendirme ve öğretmen eğitimi yer almaktadır.

Gülşah Aykaç

Dr. Öğretim Üyesi, Marmara Üniversitesi, gulsahaykac@gmail.com i TÜ Mimarlık Bölümünden lisans (2009) ve yüksek lisans (2013) derecelerini aldı. Doktora çalışmalarını ODTÜ Mimarlık'ta tamamladı (2020). Fulbright Araştırma Bursu ile NCSU'da bir yıl boyunca doktora araştırmalarını derinleştirdi (2018). Etnografik saha çalışmasına dayanan ve suç ile damgalanmış bir semtin radikal dönüşümünü ele alan doktora araştırması, Koç Üniversitesi VEKAM Araştırma Ödülleri ile desteklendi. ODTÜ Tez Ödülleri kapsamında topluma ve eğitime katkı dalında yılın en iyi tezi ödülünü aldı. Halen, Türkiye'de mikro kent anlatıları, barınma krizi, mekânsal araştırmalarda feminist yöntemler, feminist pedagoji ve mimarlıkta emek süreçleri üzerine çalışıyor. Marmara Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Mimarlık Bölümünde öğretim üyesi olarak görev alıyor.

İdil Eylül Durmaz

Boğaziçi Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans öğrencisi ve Boğaziçi Üniversitesi Eleştirel Eğitim Topluluğu kurucularından birisi. An undergraduate student at Boğaziçi University Guidance and Psychological Counseling program and one of the founders of the "Boğaziçi University Critical Education Society".

İlknur Meşe

Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nden lisans, Hacettepe Üniversitesi Sosyoloji anabilim dalından yüksek lisans ve yine aynı üniversitenin Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü'nden doktora derecelerini aldı. Doktora sonrasında bu yana eğitim sosyolojisi, feminist pedagoji ve feminizm alanlarında araştırmalar yapmakta, yazılar yazmakta ve -lisans ve lisansüstü- dersler vermektedir. "Feminist Faillige Çağrı-Dersliklerde Feminist Pedagoji Deneyimleri" (Nika Yay., Ankara, 2022) adlı kitabın editörlüğünü ve bölüm yazarlığını yaptı. Cumhuriyet Tarihini Yeniden Düşünmek (Edit. Nuray Mert, Alfa Yay., İstanbul, 2023) adlı kitapta, "Türkiye'de Kadın Tarihi Yazınıını Yeniden Düşünmek" başlığıyla bölüm yazarlığı yaptı. Çeşitli kitaplarda bölüm yazarlığı yaptı. Yazıları Birikim, Toplum ve Bilim, Fe Dergi, Moment ve Mukavemet adlı -dijital ve basılı- dergilerde yayınlandı. Giresun Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde profesör olarak çalışmaktadır.

İsmet Serhat Kahya

7 Temmuz 1993'te Ankara'da doğdu. Kocaeli Üniversitesi Enerji Yönetimi, Anadolu Üniversitesi İşletme (İngilizce) ve Ahmet Yesevi Üniversitesi Sağlık Kurumları İşletmeciliği yüksek lisans programlarını başarıyla tamamladı ve iki kez yüksek onur belgesi aldı. 2011 yılında Sağlık Bakanlığı'nda çalışmaya başlayan Kahya, ilk görev yeri Rize Ardeşen'de "Çep Kütüphanesi" projesini hayata geçirdi. "Sağlık Hizmetleri Yönetimine İlişkin Bibliyometrik Analiz" isimli yüksek lisans tezini tamamlayarak derleme makale haline getirdi. Sabim başvurularının değerlendirilmesi ve engellilik oranlarının retrospektif analizi üzerine bilimsel makaleleri yayımlandı. Ayrıca, Engelsiz İletişim Konferansı'nda konuşmacı olarak yer aldı. İlgili alanları arasında köşe yazarlığı, gitar çalmak ve tiyatro oyunculuğu bulunmaktadır. Halen sosyal sorumluluk projelerine ve bilimsel çalışmalarına aktif olarak devam etmektedir.

Lerna Babikyan

2001 yılında Marmara Üniversitesi Halk Eğitimi Bölümünden Pedagojik Formasyon sertifikası ile mezun olmuş, ardından Yıldız Teknik Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi bünyesinde yer alan Dans bölümünü birincilikle bitirmiştir. 1997 yılından bu yana farklı kademelerde okullarda, dans stüdyolarında ve sanat kurumlarında yaratıcı dans, doğaçlama ve dans kompozisyonu dersleri vermiş, Türkiye'nin ilk Yaratıcı Dans Eğitmen Eğitimi programını hayata geçirmiş, kinestetik öğrenme, dans ve eleştirel pedagoji, hafıza, doğa ve anadiller üzerine eğitimler geliştirip, uygulamıştır. Eşzamanlı olarak pek çok yerel ve uluslararası festivalde dans eserlerini sergilemiş; Abd, Avusturya, İtalya, Macaristan, Portekiz gibi ülkelerde sanatçı misafirlik programlarına kabul edilmiş, farklı disiplinlerden sanatçılar ile performanslar gerçekleştirmiştir. Bir süre Berlin'de bağımsız sanatçı olarak yaşamış, ardından İstanbul'da yüksek lisans araştırmaları yapmış, ancak çalışmaları sansürlenip, engellenmiştir. Pandemi döneminde yazdığı "Yaratıcı Dans-Hareketli Pedagoji" kitabı 2022 yılında yayımlandıktan sonra Schumacher Collage-Plymouth Üniversitesi ortaklığında gerçekleşen Hareket, Bilinç ve Ekoloji bölümü yüksek lisans programından "Ermeni Dilini Ekosomatik Interdisipliner Performativitelere Üzerinden Deneyimlemek" adlı tezi ile mezun olmuştur. Almanya, İngiltere, Kanada, İsveç, Avusturya ve Türkiyede gerçekleşene çeşitli konferans ve doktora forumlarında dans eğitimi, müfredatlaşma, yerli pedagojiler üzerine bildiri ve sunumlar gerçekleştirmiş, katılımcı performansı ile Viya-

na'da Impulstanz Festivali kapsamında gerçekleşen Lace Symposium'a kabul edilmiştir. Ayrıca Bahçeşehir Üniversitesi Tiyatro Bölümünde dans ve hareket üzerine öğretim görevlisi olarak çalışmıştır.

Meriç Kurt

Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik ve Cam Bölümü'nden 2017 yılında mezun oldu. Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Seramik Programı'nda Yüksek Lisansını 2022 yılında tamamladı. Çeşitli ulusal ve uluslararası sergide yer aldı. Sanatsal ve akademik çalışmaları; insanların birbirine, hayvanlara ve çevresine karşı duyduğu tahakküm arzusunun nedenlerini ve bu arzunun nasıl meydana geldiğini deşifre etmek üzerinedir. Çalışmalarına kendi atölyesinde devam etmektedir.

Merve Namidar

2000 yılında İstanbul'da doğdu. 2018 yılında Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik ve Cam Bölümü'nü kazandı. Lisans eğitimini 2022 yılında yüksek şeref derecesi ile tamamladı. Ulusal ve uluslararası birçok sergi, sempozyum ve bienalde bulundu. Sosyal sorumluluk ve sosyal farkındalık projelerinde yer aldı, çeşitli ödül ve fonlarla desteklendi. Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Seramik Anasanat Dalında Yüksek Lisans eğitimine devam etmekte, akademik ve sanatsal çalışmalarını sürdürmektedir.

Mesude Bozkurt

26 Temmuz 1976 - Malatya doğumlu. Yazar/Editör/Eğitimci/Danışman. Anadolu Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi bölümünü bitirdikten sonra tamamen merak ettiği için Anadolu Üniversitesi Açıköğretim İlahiyat Fakültesinde önlisans ilahiyat okudu. Zirve Üniversitesinde Medya ve İletişim Bilimleri Fakültesinde, "Mavi Rüya Dizi Filminin Göstergibilimsel Çözümlemesi ve Kullanılan İmge Ve Mekânların Anlattıkları" konulu tezini başarıyla savunarak mezun oldu. Bu arada Gazi Üniversitesinde Pedagojik Formasyonunu tamamladı. İstanbul Üniversitesi AUZEFde Felsefe öğrenimini yaparken Kıbrıs İlim Üniversitesinde Klinik Psikoloji Yüksek Lisans yaptı. Tez dönemine geçtikten sonra okuldaki yönetmelik değişiklikleri nedeniyle kaydını Vizyon Üniversitesine aldı.

Tezini tamamlamaya çalışıyor. 4i0 saatlik Aile Danışmanlığı, 120 saatlik Eğitim Danışmanlığı ve Eğitici Eğitimi sertifikaları başta olmak üzere kişisel gelişimini devam ettirecek onlarca sertifika sahibi. Çeşitli platformlarda bu konularda eğitimler verdi, vermeye de devam ediyor. Tabularla mücadele temalı iki kitabı mevcut. Çeşitli dijital platformlarda yazarlık ve editörlük yaparken yeni açtığı Loftania danışmanlık merkezinde eğitim, danışmanlık ve atölye çalışmalarına devam ediyor. Yıllardır yaptığı resimlerinin sergisini 19 Mayıs 2023 de açtı. Tüm çalışmalarına devam ediyor.

Mete Akoğuz

1982 Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesinden mezun oldu. 1983-1988 Hakkari ve Malatya'da 1988-1996 Ankara'da 1996-2017 İstanbul'da Rehber öğretmen olarak çalıştı ve emekli oldu. 1994-2002 yılları arasında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü ve Sosyal Bilimler Enstitülerinde, Fotoğraf ve Yaratıcı Drama alanlarındaki tezleriyle iki ayrı yüksek lisans programını tamamladı. Çeşitli sergi ve ödüllerle geçen fotoğraf sürecinden sonra 1996 yılından itibaren İstanbul'da yaratıcı drama alanında dernek şubesi kuruluş ve başkanlığı, eğitici eğitimleri, öğretmen eğitimleri vb. çalışmalar yaptı. Kültür Üniversitesi ve Marmara Üniversitesinde öğretim görevlisi olarak eğitimler verdi. Çeşitli kurumlarda yaratıcı drama eğitimleri vermeye devam ediyor.

Mine Gencil Bek

1969 Ankara doğumlu. 30 yılını geçirdiği Cebeci'deki fakülteden, barış bildirgesine imza atan akademisyenlerden birisi olarak 2017 yılında ihraç edildiğinden beri eşi ve kızıyla Almanya'nın Köln şehrinde yaşıyor. Halen Siegen Üniversitesi'nde ders veriyor ve DFG desteğiyle akademik araştırmalarını sürdürüyor. Medya, gazetecilik ve iletişim çalışmalarında pek çok akademik çalışmasının yanı sıra bir öykü kitabı yayınlandı. <https://sfb1472.uni-siegen.de/personen/prof-dr-mine-gencil-bek>

Murat Çatal

Murat Çatal, İstanbul Üniversitesi Antropoloji Bölümü'nden mezun olup, kariyerini serbest akademisyen olarak sürdürmektedir. Antropoloji alanındaki engin birikimini yazarlık dünyasına da taşıyan Çatal, yazar

koçluğu yaparak akademik araştırma ve yazım süreçlerinde eğitim vermektedir. Yazar adaylarına yönelik çalışmalarıyla, onların bilimsel yazım tekniklerinde profesyonel olarak ilerlemelerine destek sağlamakta ve bu süreçlerde onlara rehberlik etmektedir. Ayrıca, çeşitli internet sitelerinde editörlük ve redaktörlük görevlerini üstlenerek, yazılı içeriklerin bilimsel ve dilsel standartlara uygunluğunu sağlamada önemli bir rol oynamaktadır.

Nalan Aslan

Nalan Aslan, Boğaziçi Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü üçüncü sınıf öğrencisi, aynı zamanda Boğaziçi Üniversitesi Eleştirel Eğitim Topluluğu kurucularından biri.

Nejla Kurul

1963 Kayseri doğumlu. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Yönetimi ve Planlaması Bölümünü 1985'te bitirdi. Aynı üniversitede öğretim üyesi olarak otuz yıl çalıştı. 1994 yılında kurulmuş olan ancak 2001 yılında kendini feshederek Eğitim Sen'e katılan Öğretim Elemanları Sendikası'nda (ÖES) bir dönem yönetim kurulu üyeliği yaptı. Wisconsin Üniversitesi'nde bir yıl (2000-2001) konuk öğretim üyesi olarak bulundu ve yükseköğretimin siyasal ekonomisi konusunda araştırmalar yaptı. Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası Yükseköğretim Bürosu'nda bir dönem çalıştı. Nejla Kurul, Küreselleşme ve Üniversiteler, Adnan Gümüş ile birlikte Bologna Süreci Kime Hizmet Ediyor? Eğitim Finansmanı ve çok yazarlı KHK Öyküleri, Başka Bir Eğitim Hikâyesi Bireyin Gelişimi Toplum ve Doğa Etkileşimi Üzerine Sorgulamalar kitaplarının yazarı, Kamusal Eğitim: Eleştirel Yazılar adlı kitabın yazarı ve editörüdür. Çok sayıda akademik dergi yanında, eğitim, bilim ve siyaset dergilerinde makaleleri yayımlandı. Gazetelerde ve internet haberciliği yapan mecralarda yazılar yazdı. 7 Şubat 2017 tarihinde barış imzacısı olması nedeniyle 686 sayılı KHK ile yüzlerce meslektaşı ile birlikte üniversiteden ihraç edildi. 2020 11. Olağan Genel Kurulu'nda seçilerek 2020-2023 yılları arasında olarak Eğitim Sen Genel Başkanı görev yapmıştır.

Nezaket Başak Gerede

1998 yılında Ankara'da doğdu. 2018 yılında Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik ve Cam Bölümünü kazandı. 2022 yılında bölümünü birincilikle bitirdi. Ulusal ve uluslararası birçok sergi, sem-

pozyum ve bienale katıldı. 2022 yılından bu yana Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Seramik Yüksek Lisans Programı kapsamında eğitimini sürdürmekte, akademik ve sanatsal çalışmalarına devam etmektedir.

Nihan Ozansoy Tunçdemir

1985 Aydın doğumlu Ozansoy Tunçdemir lisans ve lisansüstü derecelerini Ege Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde tamamladı ve aynı bölümde Genel Sosyoloji ve Metodoloji Anabilim Dalında 2018 yılında "Üniversite gençliğinin evlilik öncesi cinselliği inşası ve ataerkil değerler" başlıklı teziyle doktora derecesini aldı. 2012 yılından beri Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyoloji bölümünde görev yapmakta 2023 yılından itibaren doktor öğretim üyesi olarak aynı bölümde çalışmaya devam etmektedir. İ yaşında bir kız çocuğu yetiştirmekte ve hem kendi kızı hem de bütün kız çocukları için toplumsal cinsiyet, annelik, kadının çalışma yaşamı, gençlik sorunları ve cinsellik üzerine düşünmeye ve çalışmaya devam etmektedir.

Nihan Soycan

ODTÜ Yabancı Diller Eğitimi Bölümü'ndeki lisans eğitimi boyunca dil edinimi, fonoloji, söylem analizi gibi dilbilim araştırmalarında yer alan Nihan Soycan, 2015 yılında mezuniyetinden itibaren özel öğretim kurumlarında İngilizce öğretmeni olarak çalıştı. Meslek hayatında eğitimin yapısal dönüşümlerine tanıklığı sonucunda eğitim sosyolojisine eğildi. ODTÜ Eğitim Yönetimi ve Planlaması Anabilim dalındaki yüksek lisans eğitimi Doç. Dr. Duygun Göktürk Aşın danışmanlığındaki "Öğretmen Kimliği ve Sembolik Sınırlar: Bir Özel Okul İncelemesi" başlıklı tezi ile 2023'te tamamladı. Şu anda Çankaya Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü ve ODTÜ Yabancı Diller Eğitimi Bölümünde öğretim görevlisidir. Toplumsal katmanlaşma, özel öğretim kurumları, öğretmen emeği ve kimliği, dinsel ve sekülerlik ilgi alanlarıdır.

Olga Hünler

Acıbadem Üniversitesi'nde doçent doktor olarak çalışmaktadır. Klinik psikoloji alanındaki doktorasını Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nden almıştır. 2016-2019 yılları arasında İzmir Ekonomi Üniversitesi'nde yardımcı doçent olarak çalıştıktan sonra, Almanya'daki Bremen Üniversitesi'nde doktora sonrası araştırmalar yapmıştır. 2019-2021 yılları arasında Aca-

demy in Exile'ın Eleştirel Düşünce Burs Programı'nda bursiyer ve Almanya'da Freie Universität Berlin'deki MvBZ'de misafir araştırmacı olarak görev yapmıştır.

Pervin Oya Taneri

2000 yılında Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü'nden onur derecesi ile mezun olmuş, ardından yüksek lisans ve doktora eğitimini 2010 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı'nda tamamlamıştır. 2002-2011 yılları arasında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda sınıf öğretmeni olarak görev yapan Taneri, 2009 yılında Belçika'da Gent Üniversitesi'nde Erasmus eğitim programına katılmıştır. 2011 yılında Çankırı Karatekin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümünde öğretim üyesi olarak meslek yaşamına devam etmiştir. 2012 yılında KKTC-Lefke Avrupa Üniversitesi'nde misafir öğretim üyesi olarak görev yapmıştır. 2011-2016 öğretim yılında bir yıl süreyle Indiana Üniversitesi Uluslararası Eğitim, Geliştirme ve Araştırma Merkezi'nde (The Center for International Education, Development and Research-CIEDR) doktora sonrası araştırmasını tamamlamıştır. Yazar 2020'den beri Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Çalışma alanları arasında, program geliştirme, öğretmen eğitimi, öğrenmede evrensel tasarım, kapsayıcı eğitim, kırsal alanlarda eğitim, demokrasi eğitimi, değerler eğitimi, barış eğitimi, kültürel açıdan duyarlı öğretim yöntemleri, farklılaştırılmış öğretim, örtük program, akran zorbalığı, bibliyoterapi, sanat terapisi, sanat temelli araştırmalar ve yaratıcı drama yer almaktadır.

Sehel Oto

Eğitim, feminizm, sosyalizm, yazmak gibi konulara kafa yoruyor.

Serdar Türkmen

Müziyen.

Sevil Kuvan

İstanbul Üniversitesi Felsefe bölümünü (1996) bitirdim. Bir dağ köyünde sınıf öğretmeni olarak başlayan serüvenim, 22 senesi devlet okulların-

da olmak üzere felsefe öğretmeni olarak halen Hisar Okulları'nda devam etmekte. Eğitim Yönetimi bölümünde tez aşamasında olan öğrenciliğim de sürmekte. Toplumun her tabakasını ilgilendiren, eğitim alanında çalışan birisi olarak; hem bu farklı tabakalarla organik bağlar kurabilmeye, hem de eleştirel mesafemizi koruyarak "daha iyi nasıl yapabiliriz?"e dair heyecanımı paylaşan insanlarla birlikte çalışıp, üretebileceğim ortamlarda olmayı önemsiyorum. Hem öğretmenler hem de öğrenciler için özgür düşünme/üretme ortamları yaratmaya çalışırken, bir yandan da akademiyle ve sivil toplum örgütleriyle bağlantıda olmayı hedefleyen İstanbul Liseleri Felsefe Kulüpleri Platformu'nda koordinatör olarak uzun zamandır görev almaktayım.

Sibel Çelikel

1978'de Lüleburgaz'da doğdu. Yeni Türk Dili alanında doktora mezunudur. Hakemli dergilerde yayımlanmış ödüllü makaleleri ve akademik bir kitabı vardır. 2022'te Cumhurbaşkanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığının evsahipliğinde düzenlenen 24 Kasım öğretmenler günü programında "yılın fark yaratan öğretmeni" olarak Kırklareli ilini temsil etmiştir. "Hayal-et Resimli Mecmua" ve "Lunapark" adlı dergilerde editörlük ve yazarlık geçmiştir. Halen Lüleburgaz Bilim ve Sanat Merkezinde Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olarak görev yapmaktadır. "Bilsem ki" adlı dijital okul dergisinin editörlüğünü yapmakta ve dergide yazılarını yayınlamaktadır. Drama Yayınevi'nin editörlüğünü yapmaktadır.

Songül Sallan Gül

Lisans eğitimini Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Sosyoloji bölümünde tamamladı. Master derecesini Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyoloji bölümünde ve doktora derecesini ise, Ankara Üniversitesi Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi bölümünde tamamlamıştır. 2002 yılında Doçent ve 2008 yılında Profesör olan Sallan Gül, 2003 yılından itibaren Süleyman Demirel Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Sosyoloji bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Çok sayıda ulusal ve uluslararası eseri olan Sallan Gül, köy enstitüleri ve yüksek öğretim sistemi dahil üzere eğitim sosyolojisi alanlarının yanında sosyal politika, toplumsal cinsiyet çalışmaları, ve göç sosyolojisi alanlarında da araştırma, proje ve çalışmalar yürütmektedir.

Ş. Erhan Bağcı

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı'nda öğretim üyesiyim. Doçentlik alanım yetişkin eğitimidir. Gazi Üniversitesi'nde tıp eğitimi alanında doktora yapmaktayım. En temel ilgi alanlarım eğitim sosyolojisi ve tarihidir. Yetişkin eğitimi ve tıp eğitimi alanlarında çalışmalarımı sürdürmekteyim. Nitel araştırmalar yürütüyorum.

Şehnaz Nigar Çelik

Dr. Şehnaz Nigar Çelik lisans eğitimini Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi İngiliz Dil ve Edebiyatı alanında tamamladıktan sonra Hacettepe Üniversitesinde Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimine devam etmiştir. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalında doktora yapmıştır. Mesleki kariyerine İngilizce Öğretmeni olarak başladıktan sonra sırasıyla Millî Eğitim Bakanlığı, Ortaöğretim Genel Müdürlüğünde Program ve Ders Kitapları şubesinde eğitim uzmanı, Yıldız Teknik Üniversitesinde öğretim görevlisi olarak çalışmıştır. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesinde öğretim üyesi olarak lisans ve lisansüstü dersler vermektedir. Eğitim Programları, yabancı dil eğitimi ve eleştirel pedagoji konularında çalışmalarına devam etmektedir.

Şermin Külahoğlu

Ankara Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü mezunudur. Yüksek lisans ve doktora eğitimlerini Fransa'da Sorbonne (Paris V- René Descarte) Üniversitesi'nde yapmıştır. 2018 yılına kadar Anadolu (Eskişehir) ve Uludağ (Bursa) üniversitelerinde çalışmış, emeklilik sonrasında 2019-2023 yılları arasında Girne Amerikan Üniversitesi'nde (KKTC) öğretim üyeliğini sürdürmüştür. Şu anda Avrasya Üniversitesi'nde (Trabzon) görev yapmaktadır. Reklamın Gücü, Bu zamanda Annelik Kolay Değil, Çocuğunuzla Söyleşin, Okul Rehberlik Programlarının Geliştirilmesi, Mesleki Geleceğim gibi kitapları ve okul rehberlik hizmetleri mesleki rehberlik, iletişim konularında makale çalışmaları vardır. Mesleki yönlendirme, çift ve aile danışmanlığı, ana-baba- çocuk iletişimi, etkili öğretmenlik, konularında çalışmaktadır.

Tolga Ulusoy

1985 yılı İzmir doğumludur. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde Antropoloji (anadal) ve Sosyoloji (çift anadal) bölümlerinde mezun oldu. Ankara Üniversitesi Kadın Çalışmaları Bölümünde tezsiz, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümünde tezli yüksek lisans eğitimini tamamladı. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyoloji Bölümünden doktora derecesini almıştır. Sanat sosyolojisi, eğitim sosyolojisi, kültür sosyolojisi ve toplumsal cinsiyet çalışmaları temel araştırma konularıdır.

Veli Mert

1965 Adana-Kozan doğdu. 1984-1989 Marmara Üni. Güz. Fak., Res. Bölümünden mezun oldu. 1994-1995 Ağrı Taşlıçay Lisesi'nde Resim öğretmenliği; 1991-1998 Atatürk Üni, Ağrı Eğt. Fak. Arş. Gör.; 1998-2004 Mersin Üniversitesi, Güz. San. Fak. Resim Bölümünde Öğr. Gör. olarak çalıştı. 1991-1997 Marmara Üni. Güz. San. Ens.'nden "Resim Sanatında An" konulu tez ile YL programını tamamladı. 2004-2007 Marmara Üni. Güz. San. Ens. Arş. Gör. olarak çalışırken, 2004-2007 aynı enstitüde "Rönesans'tan Günümüze Resim Sanatında Mekan, Mekan Algılayışları ve Bakış" konulu tez ile San. Yırlık programını tamamladı. 2007-2010 Mersin Üni., Güz. San. Fak. Dr. Öğr. Gör. ve 2010-2016 arasında Yar. Doç. olarak çalıştı. 10 Ocak 2010 tarihinde "Bu Suça Ortak Olmayacağız" başlıklı "Barış Bildirisi"ni imzaladı. 1 Mart 2010 tarihinde dosya değerlendirme adı altındaki bir takım işlemlerle Mersin Üni. Güz. San. Fak., Resim Böl. Yrd. Doçent görevinden uzaklaştırıldı. 29 Nisan 2017 tarih ve 689 sayılı KHK ile görevinden 14 ay sonra ikinci kez uzaklaştırıldı. Dokuz kişisel sergi, çok sayıda karma sergilerde ve uluslararası projeler yönetti ve yer aldı.

Yasin Sancak

2001 yılında Marmara Üniversitesi, Bilgisayar Öğretmenliği Bölümünden mezun olmuştur. Üniversite öğrenciliği sırasında Buğday dergisinde çalışmaya başlamış, ekoloji, alternatif ekonomiler ve özellikle ekoköylerle ilgili faaliyetlerde çeşitli görevler almıştır. 2002 yılında kurulan Buğday Derneğinin kurucu üyesidir. 2003 yılında kamuda bilgisayar öğretmeni olarak çalışmaya başlamıştır. 2007 yılında dernekleşen Alternatif Eğitim Derneği kurucularından olup dünyadaki alternatif eğitim modelleri ile ilgili farkındalık yaratma ve eğitim çalışmalarında bulunmuştur. 2008 yılında İzmir'de ülkemizin en uzun soluklu eko-köy girişimlerinden biri olan

Marmariç'in kurucularından biri olmuştur. İzmir'in Bayındır ilçesine bağlı Dernekli köyündeki Marmariç Ekolojik Yaşam Derneği ile permakültür çalışmalarına başlamış, Türkiye Permakültür Araştırma Enstitüsünün kuruluşunda yer almıştır. Başka Bir Okul Mümkün Derneğinin (BBOM) İzmir'deki çalışmalarını başlatmış, 2013 yılında toplantılarla başlayan süreç sonunda 2014 yılında BBOM İzmir Eğitim Kooperatifinin kurucularından biri olmuştur. Dört dönem boyunca Yönetim Kurulunda farklı görevler almış ve 2011 yılında kooperatife bağlı olarak İzmir'de açılan anaokul ve ilkokulun kurucu temsilciliği ve okul koordinatörlüğü görevlerini yürütmeye başlamıştır. Halen bu görevlerine devam etmekte, doğayla bağlantıda olmanın çocuklar için ne kadar önemli olduğunu bilinciyle, daha çok çocuğu doğayla buluşturabilmek için Orman Okulları konusunda eğitimcilere eğitimler ve seminerler düzenlenmesine destek vermektedir.

Yusuf Yüksekdağ

Dr. Yusuf Yüksekdağ, İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde Öğretim Üyesi olarak görev almaktadır. Uygulamalı etik, medya ve politik felsefe alanlarında dersler vermektedir. Araştırmaları dijital teknolojilerin etiği, akıllı şehirler, kent mekânı etiği ve göç etiği üzerine odaklanmaktadır. Yüksekdağ, 2019 yılında İsveç'teki Linköping Üniversitesi Kültür ve İletişim Bölümü'nden doktora derecesini almıştır. Daha sonra, Bern Üniversitesi Felsefe Enstitüsü'nde bir yıl araştırmacı olarak çalıştıktan sonra İstanbul Bilgi Üniversitesi'ne katılmıştır. Çalışmaları, Journal of Urban Affairs, Public Health Ethics, Developing World Bioethics ve Health Care Analysis gibi dergilerde yayımlanmıştır.

Zehra Yılmaz

Zehra Yılmaz lisans derecesini Başkent Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde tamamladı. Yüksek Lisansını Siyaset Bilimi alanında, doktorasını Uluslararası İlişkiler alanında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde yaptı. Doktora çalışması sırasında Georgetown Üniversitesi/ABD'de bir yıl misafir araştırmacı olarak çalışmıştır. Akademik çalışmalarına doktora sonrası da 2 yıl boyunca Van Vollenhoven Institute, Leiden Üniversitesi/Hollanda'da devam etmiştir. Şu anda Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışmalarına devam etmektedir. Zehra Yılmaz'ın akademik ilgileri toplumsal cinsiyet eşitliği, göç ve siyasal İslam'dır. Yıl-

maz'ın alandaki çalışmaları Religions, European Journal of Cultural Studies, Religion&Human Rights, Mülkiye, Alternatif Politika ve Fe-Dergi gibi çeşitli akademik dergilerde yayınlanmıştır. Dışıl Dindarlık: İslamcı Kadın Hareketinin Dönüşümü başlıklı kitabı ise İletişim Yayınları (2011 ve 2021) tarafından basılmıştır. Religion and Human Rights dergisinin "Türkiye'de İnanç Özgürlüğü ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" özel sayısının (V.18, Issue 3, 2023) editörlüğünü Mine Yıldırım ile birlikte yürütmüştür. Akademik çalışmalarına ilave olarak, Avrupa Birliği desteği ile CEİD tarafından yürütülen "Katılımcı Demokrasinin Güçlendirilmesi: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Projesi"nde uzman, TESEV tarafından yürütülen "Daha Demokratik Yerel Bir Yönetişim için Sivil Toplum Güçlendirmesi" projesinde araştırmacı ve Yaka-koop tarafından yürütülen "Van İli Kadın, Çocuk, Mülteci/Sığınmacı Danışmanlık ve Rehabilitasyon Merkezi Projesi" projesinde saha araştırması yürütücüsü olarak görev almıştır. Heinrich Böll tarafından desteklenen Digital Feminist Dış Politika projesinde ise Modül koordinatörlüğü görevini üstlenmiştir. Yılmaz, SDGi Network'un kurucu üyesidir.

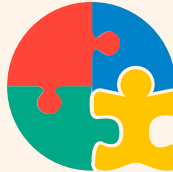
Zeliha Burcu Acar

Lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimimi ODTÜ Felsefe Bölümü'nde tamamladım. ÖYP programıyla 2012'de yardımcı doçent kadromu aldığım Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde dört yıl çalıştıktan sonra "Bu Suça Ortak Olmayacağız" bildirisine imza atan bir barış imzacısı olmamdan dolayı 29 Nisan 2017 tarihinde 689 nolu KHK ile üniversitedeki işimden ihraç edildim. 2023 Eylül ayında yeniden başladığım işimden, üniversitenin itirazını Bölge İdare Mahkemesi'nin kabul etmesi nedeniyle yine imza gerekçesiyle 2024 Şubat ayında yeniden atıldım. Kitap ve makale çevirisi ile bir süre uğraştım. Mersin'de yaşadığım için KHK'lı bir arkadaşımın "Çocuklar İçin Felsefe" ve de yetişkinler için "Siyaset Felsefesi" gibi yüz yüze dersler verdim, okuma ve sohbet atölyelerine katıldım. Eğitim Sen'in Çocuk Akademisi etkinliklerine birkaç kez katıldım ve üç ayda bir çıkan Güneş Çocuk dergisinin hemen her sayısında çocuklara yönelik felsefi kısa yazılar yazdım. Yazmaya devam ediyorum. 17., 18. Ve 19. yüzyıl felsefe tarihi alanlarında çalıştım, ama felsefe tarihinin hemen her dönemi ve epistemoloji genel olarak ilgi alanım. Şu an evde okumaya, 10 yaşındaki oğlumla ilgilenmeye ve iş aramaya devam ediyorum.

Züleyha Ekici

2004 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünden mezun oldu. Aynı yıl Lüleburgaz'da göreve başladı. Bir dönem İstanbul'da özel bir kurumda öğretmenlik yaptı. İstanbul Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitesi'nin ortak Köy Enstitüleri Çalıştay'ında görev aldı. İstanbul'da Çağdaş Drama Derneği'nden yaratıcı drama eğitimi aldı. Bir dönem amatör olarak sahne deneyimi bulunmaktadır. 2021'de Hayal-et Resimli Mecmua'da Sidera'nın Dünyası bölümü ile yazarlık deneyimi başladı. Aynı yıl Onedio internet sitesinde yazıları yayınlandı. 2021 yılında da Grafoloji ve İmza Analizi eğitimleri almıştır. Bugün bu eğitim ile öğrencilerinin karakter özelliğine yazı ve imzayı analiz ederek ulaşmaktadır. 2021 yılında Serhan Kansu'dan Felsefenin Çocuk Hali ve Yaratıcı Yazarlık ile Uğur Batı'dan Beyin Tabanlı Öğrenme üzerine eğitim almıştır. 2022'de İstanbul Topkapı Üniversitesi'nde Tarih Bölümünde yüksek lisans eğitimine başladı. "Atatürk Dönemi'nde Yurt Dışına Eğitim Amaçlı Gönderilen Kadınlar'ın Türkiye'nin Gelişimine Sağladığı Katkıları" adlı tez çalışmasına devam etmektedir. 2022 Kasım'da Uzman Öğretmen unvanını almıştır. Halen Lüleburgaz Akım Anadolu Lisesi'nde Coğrafya öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Bilsemki dergide ve Onedio internet sitesinde yazıları yayınlanmaktadır. Eğitim üzerine seminerler ve eğitimler almaktadır. Tarih araştırmaları yaparak makaleler yazmaktadır.

Destekleyenler

Avrupa Birliği **sivil düşün**

Bu kongre kitapçığı Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamen BİRARADA (Bilim, Sanat, Eğitim, Araştırma Ve Dayanışma Derneği)'ne aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.